MÅL OCH BUDGET 2016

med plan för 2017-2018

nya m

Innehåll

1. Vision 4
2. Politisk plattform 5
3. Utvecklingsförutsättningar 8
4. Ekonomiska förutsättningar 10
5. Mål och uppdrag för nämnder, styrelser och bolag 17
5.1 Kommunstyrelsen 18
Hållbar utveckling 20
Ekonomisk hållbarhet 20
Miljömässig hållbarhet 21
Social hållbarhet 22
Näringslivsutveckling 24
Regional och internationell samverkan 26
Landsbygdsutveckling 27
Kommunikation, digitalisering och medborgardialog 28
Medarbetare och chefer 29
5.2 Stadsbyggnad 30
5.2.1 Gatu- och samhällsmiljönämnden 35
5.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden 37
5.2.3 Namngivningsnämnden 38
5.2.4 Plan- och byggnadsnämnden 39
5.2.5 Räddningsnämnden 41
5.3 Utbildning och arbete 43
5.3.1 Arbetsmarknadsnämnden 48
5.3.2 Utbildningsnämnden 51
5.4 Vård och omsorg 54
5.4.1 Omsorgsnämnden 56
5.4.2 Socialnämnden 57
5.4.3 Äldrenämnden 60
5.4.4 Överförmyndarnämnden 62
5.5 Kultur, idrott och fritid 64
5.5.1 Idrotts- och fritidsnämnden 66
5.5.2 Kulturnämnden 69
5.6 Ägardirektiv, avkastningskrav och investeringsnivåer för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i Stadshuskoncernen. 72

5.7 Direktiv för produktionsstyrelser 84
6. Investeringar 85
7. Organisation och styrning 89
8. Styrdokument 93
Bilagor 95
Bilaga 1 Resultaträkning - budget 2016 samt plan för 2017-2018…….....84
Bilaga 2 Utgår
Bilaga 3 Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 85
Bilaga 4 Specifikation - kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde…….....86
Bilaga 5 Budget för överförmyndarnämnden 2015 samt plan för 2016-2018.....89
Bilaga 6 Budget för räddningsnämnden 2015 samt plan för 2016-2018…….90
Bilaga 7 Specifikation - Pedagogisk verksamhet…….…….91
Bilaga 8 Specifikation – Vård- och omsorgsverksamhet….…….....92
Bilaga 9 Ekonomiskt beräkningsunderlag 2015-2018……..……93

1. Vision

Uppsala är en kommun där alla människors lika värde, inneboende kraft och kreativitet respekteras och tas tillvara genom att var och en får möjlighet att påverka sin situation i en långsiktigt hållbar miljö som präglas av positiv dynamik, öppenhet och gemensamt ansvar.

2. Politisk plattform

Vårt Uppsala börjar med människan. Vi tror på alla människors inneboende kraft och vilja att ta ansvar. Vår utgångspunkt är att alla människor är olika men att alla människor har samma värde.

Alla som vill och kan arbeta ska ha ett jobb att gå till. Full sysselsättning är vårt gemensamma mål. Det är därför vi alltid sätter jobben och ekonomin främst. Vi vill att fler människor ska kunna stå på egna ben och känna glädjen i att försörja sig genom eget arbete. Alla ska samma möjligheter att växa och utvecklas. Det är också via jobb och allas gemensamma insatser som vi kan uppfylla våra höga välfärdsambitioner.

Alliansen vill ta ansvar för Uppsala. Därför lovar vi bara det vi kan hålla. Så står Uppsala starkt oavsett ekonomiskt läge i Sverige och omvärlden.

Vi i alliansen vill att alla barn ska ha en trygg uppväxt och få gå i en skola som fokuserar på sitt kunskapsuppdrag. Välfärden och omsorgen ska kännetecknas av tillgänglighet, kvalitet och valfrihet. Hela Uppsala ska vara tryggt. Ingen ska känna oro för att utsättas för våld och brott.

Uppsala är en öppen kommun som välkomnar människor och tar ansvar för att Sverige kan fortsätta att vara öppet mot omvärlden.

Vårt samhälle bygger på värden som frihet, jämställdhet, trygghet, gemenskap och tillit till varandra. Vi tror på tolerans och mångfald och på att det finns plats för alla i vårt samhälle. Vi vill göra en bra kommun ännu bättre.

Övergripande politisk plattform

1. En kunskapsregion
Uppsala är en kunskapsregion där morgondagens export utvecklas och dit forskare och entreprenörer söker sig för att finna synergier och utveckla produkter och idéer. Uppsalas skolor har ett bra samarbete med universiteten. Tillsammans finner de sätt att upprätthålla alla elevers lust att lära hela skolgången. Ingen lämnas utanför eller efter i skolan.

2. Fler jobb
Vi har en infrastruktur som säkrar Uppsalas tillväxt. Ett bra företagsklimat som attraherar nya företag och som gör det enkelt för företag att växa och anställa. I Uppsala ska det finnas välutbildad arbetskraft som tillgodoser företagens behov av kunskap och spetskompetens.

3. Högre kvalitet i välfärden
När vi säkerställer att Uppsala har den kreativa, tekniska och kunskapsmässiga möjligheten att fortsätta skapa ännu fler jobb säkerställer vi också mer välfärd och högre kvalitet i välfärden. Vi säger ja till valfrihet, mångfald och utveckling. Medarbetarna i välfärden har bra villkor och väljer att arbeta i Uppsala före andra kommuner. Heltid är en möjlighet och arbetsuppgifterna utmanande och utvecklande.

4. Minst 3000 nya bostäder per år
Uppsala är en kommun i rörelse som välkomnar nya Uppsalabor. Det måste bli enklare att flytta hit och att byta bostad. Rörligheten på bostadsmarknaden i Uppsala måste öka. Uppsala kommun ska ha en spännande arkitektur och klimatsmarta bostäder. Vi vill fortsätta utveckla Uppsala genom fler bostadsrätter, äganderätter och hyresrätter.

5. Världens bästa miljö- och klimatpolitik
Efter att ha belönats med utmärkelsen årets klimatstad 2013 tar vi steget vidare. Uppsala ska nå klimatneutralitet, 100 % ekologisk mat i kommunfinansierade verksamheter samt vara en kommun med ren luft, rent vatten och bra livsmedel. Sverige är ett föregångsland i världen och Uppsala är Sveriges bästa kommun på miljö- och klimatfrågor. En hållbar utveckling kräver tillväxt. Vi förenar tillväxt och ansvar för miljö- och klimat.

6. En attraktiv kommun
För att kunna locka fler människor till vår kunskapsregion och skapa fler jobb som genererar en ännu bättre välfärd måste Uppsala vara en kommun i framkant. I Uppsala finns framtidens upplevelser. Här finns kultur med spets- och vidd, idrottsanläggningar för elit- och breddutövare samt evenemangsarenor som lockar människor och tillställningar från hela världen.

7. Hälsosamma Uppsala
I Uppsala lever människor ett långt och bra liv. Naturen och de gröna upplevelserna är en viktig del av Uppsalabornas arbets- och fritidsliv. Tillgången till bra mat och matupplevelser är vida känd. Uppsalaborna reser klimatsmart och har en hälsosam livsstil.

8. Ordning och reda i ekonomin

Fler jobb, fortsatt inflyttning och ansvarsfulla politiska beslut ger ordning och reda i ekonomin. Vi vill investera i tillväxt och skapa trygghet för företagen att fortsätta investera i Uppsala. Vi lovar inga reformer som inte är finansierade och vi håller vad vi lovar.

3. Utvecklingsförutsättningar

Uppsala är en del av Sveriges ledande tillväxtregion. Tillsammans med Stockholm tillhör Uppsala landets största arbetsmarknadsregion, med drygt en fjärdedel av befolkningen och cirka en tredjedel av rikets sysselsättning. 2030 beräknas hälften av Sveriges ekonomiska tillväxt att genereras i huvudstadsregionen. I befolkningstal innebär det en ökning med uppemot 700 000 invånare.

Uppsala kommuns handlingsutrymme de närmaste decennierna påverkas i hög grad av ett antal delvis sammantvinnade utvecklingsförutsättningar; Uppsalas förmåga och politiska vilja att växa, förmåga att få till stånd investeringar i transportinfrastruktur, regionens utveckling och gränsöverskridande samhällsutmaningar inom områden som klimat och energi, hälsa och åldrande, urbanisering, globalisering och digitalisering.

Prioriteringar för att möta de stora samhällsutmaningar som lyfts fram i Europa 2020-strategin har omsatts till regional nivå genom den regionala utvecklingsstrategin.

Uppsala växer och har en hållbar utveckling

Sverige är det land i Europa som har snabbast tillväxt i urbana regioner. År 2030 kommer Uppsala att ha 250 000 invånare. Det innebär 2 500-3 500 nya invånare per år de närmaste 15 åren. Till år 2050 är målsättningen att Uppsala att ha 350 000 invånare. Det innebär en ökning i spannet 75 000-135 000 invånare jämfört med dagens cirka 208 000 Uppsalabor.

Med befolkningstillväxten ökar behovet av hållbara lösningar. Kommunen arbetar idag framgångsrikt med att minska klimatpåverkan. Genom att visa att det går att ställa om till en klimatsmart utveckling samtidigt som tillväxten ökar kan Uppsala bli en nationell ledstjärna för hållbart samhällsbyggande.

Stora globala samhällsutmaningar är bland annat kopplade till klimat, energi, miljö och demografi, men också till social trygghet och delaktighet, god hälsa och utbildning. Det finns en bred samstämmighet om innovationernas och nyskapandets avgörande betydelse för tillväxt och som lösning på de stora samhälleliga utmaningarna. För att förverkliga de möjligheter som härigenom öppnas krävs att kommunen samarbetar med näringsliv och forskning samt med nationella myndigheter och europeiska program. God ekonomisk hushållning och kommunal ekonomi i balans är avgörande för att finansiera välfärden.

Uppsala ska växa med kvalitet. En växande och hållbar stad kräver ökad kapacitet, utrymme och samordning inom många områden; samhällsservice, marktillgång, omfattande investeringar i kommunal infrastruktur som skolor, äldreboenden, vatten- och avloppssystem, transport-infrastruktur och platser för umgänge och motion. Trygghet samt öppenhet i de politiska processerna är avgörande när Uppsala växer. Uppsala kommun ska också stärka sin roll som kulturell och demokratisk mötesplats. Uppsala ska anta utmaningen om att vara en föregångskommun på jämställdhetsområdet, att i grunden angripa de orättvisa livsförutsättningarna mellan kvinnor och män.

På nationell nivå bedöms bara två av riksdagens 16 miljömål uppfyllas. Samtidigt är rent vatten, ren luft, natur och åkermark helt nödvändigt för att Uppsala ska kunna fortsatta växa och utvecklas på ett ansvarsfullt vis. Att skapa förutsättningar för minskat bilberoende, stärkt biologisk mångfald

och minskade markföroreningar innebär inte bara miljövinster, utan även positiva sociala och ekonomiska effekter. Genom ett aktivt miljöarbete och samverkan med näringsliv och universitet ska Uppsala vara en nationell och europeisk ledstjärna inom klimatanpassad och energieffektiv samhällsutveckling.

Uppsalas framtid finns i skolan

Att investera i våra barn är att investera i Uppsalas framtid. Framgång i skolan har en avgörande betydelse för individens möjligheter att utforma sitt liv. Förskolan, grundskolan och gymnasiet ska i samverkan ge barn och unga förutsättningar att utveckla sina kunskaper och förmågor. Målet är att alla elever ska lämna skolan med en fullständig gymnasieexamen i praktiska eller teoretiska ämnen. Skolan ska också stärka elevernas förmåga att använda sina kunskaper som medborgare i ett demokratiskt samhälle.

Skillnader mellan skolors och enskilda klassers resultat ska minska. Tidiga insatser ska intensifieras och är avgörande för att alla ska ges likvärdiga chanser att nå kunskapsmålen, här är tidiga betyg är ett viktigt instrument för tidigt kunna sätta in rätt stöd i tid.

Delaktighet och trygghet är viktiga förutsättningar för att varje elev ska känna lust och motivation att inhämta kunskap. Därför ska särskild vikt läggas vid likabehandling och arbete mot diskriminering och mobbning. Delaktighet ska inte bara reduceras till en fråga om val av skola utan genomsyra det dagliga skolarbetet och undervisningen.

Alla skolverksamheter i Uppsala ska ha utrymme för pedagogisk utveckling. Nya pedagogiska verktyg kan höja kvaliteten på lärandet. Inkluderande lärmiljöer gör att barn och ungdomar kan hitta nya möjligheter att uttrycka sig, utforska och uppfatta världen.

Uppsala har en levande landsbygd

Många av de företag som håller igång Uppsalas näringsliv finns på landsbygden. Det handlar om allt från hantverkare och transportföretag till lokala jordbrukare och livsmedelsproducenter. Det ska vara möjligt och attraktivt att bo och verka på landsbygden i Uppsala kommun. Stad och landsbygd håller ihop och kompletterar varandra i Uppsala. Företagen på landsbygden ska ges goda villkor att fungera och utvecklas. Det innebär att det finns goda kommunikationer som underlättar resor och transporter, vilket är avgörande för ett fungerande näringsliv.

De gröna näringarna bidrar till lokala lösningar på globala miljöutmaningar. Det närmaste decenniet blir landsbygden allt viktigare som lokal producent av mat, förnybar energi och biomassa.

Ett hållbart Uppsala förutsätter att möjligheterna med en levande landsbygd tas tillvara. En ökad befolkning i tätorterna ger förutsättningar för att basservicen på landsbygden ska kunna vidmakthållas, samtidigt som jordbruksmarken och de areella näringarnas utvecklingsförut-sättningar värnas. Det ska vara lätt att göra rätt i ett hållbart samhälle. Därför ska källsorteringsmöjligheter vara tillgängliga även i våra kransorter.

Bostadsbyggande måste kunna ske även i kommunens tätorter. Förutsägbarhet avseende lokalisering och utbud av kommunal service, kollektivtrafik och utbyggd bredbandsinfrastruktur är avgörande för en sådan utveckling.

Uppsala har en tillgänglig bostadsmarknad

Uppsala ska vara en kommun där alla kan utvecklas, en attraktiv hållbar stad och tätorter med en väl integrerad landsbygd. Alla Uppsalabor ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader och alla kommundelar ska vara attraktiva att bo i. Senaste tioårsperioden har den årliga utbyggnadstakten varit cirka 1 000 bostäder. Med ytterligare 50 000 Uppsalabor 2030 krävs cirka 3 000 nya bostäder per år och andelen hyresrätter behöver öka.

En aktiv bostads- och markpolitik och flexiblare planer ska öka antalet byggherrar och variationen i bostadsproduktionen, så att både mindre och större aktörer kan utveckla ett mer varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer, samt ytor och lokaler för olika typer av verksamhet. Utbudet av kontorslokaler, industrimark och lokaler för handel och service behöver följa utvecklingen för att balans skall råda mellan utbud och efterfrågan.

Uppsalas position i arbetsmarknadsregionen

Samarbeten mellan städer och deras omland är nödvändiga för att uppnå effektivare resursanvändning och hållbar utveckling. I arbetsmarknadsregionen Uppsala-Stockholm finns en konkurrenskraftig huvudstad och flera starka kommuner, med egen profil, som växer snabbare än riket. I regionen tilldrar sig stråket kring Arlanda, med idag totalt 16 000 arbetsplaster, allt större intresse för nyetableringar. Med Uppsala som nordlig nod och kraftcentrum finns goda förutsättningar för att uppnå en effektiv växelverkan med omlandet, som främjar den långsiktigt hållbara tillväxten i hela arbetsmarknadsregionen.

Uppsala behöver utvecklas till ett fullvärdigt alternativ för både boende och jobb. Om Uppsala ska kunna öka sin befolkning i enlighet med antagandena behöver näringslivet växa och breddas. En kommun med 350 000 invånare år 2050 kräver uppemot 75 000 nya jobb. Omkring 25 000 av dessa behöver komma till inom kvalificerade företagstjänster och andra kunskapsintensiva verksamheter. Sådana verksamheter är avgörande för Uppsalas internationella konkurrens- och attraktionskraft. För att ge god förutsättningar för kunskapsintensiva verksamheter krävs mark- och lokalberedskap i centrala lägen och möjlighet för verksamheter att flytta till markområden med lägre prisnivå.

Rörligheten i stråket Uppsala–Stockholm hämmas av ökande trängsel- och kapacitetsproblem. Med en aktiv närings- och bostadspolitik utvecklas Uppsala till ett fullvärdigt alternativ för både boende och jobb. Oavsett om Uppsala stärks som arbetsmarknads- eller som pendlingsort till Stockholm kan den totala pendlingen förväntas öka och därmed behov av kapacitetshöjande åtgärder i transportsystemet. Ett aktivt varumärkesarbete ska fortsätta positionera Uppsala som den fjärde storstaden genom att uppmärksamma fördelarna med bo och leva i Uppsala, för företag att verka och etablera sig här samt lyfta fram Uppsala som destinationsmål för turism och upplevelser.

Utvecklingen av järnvägen är av strategisk betydelse. Ostkustbanans kapacitetshöjning söderut med fyrspår mellan Stockholm och Uppsala är den enskilt viktigaste infrastrukturåtgärden för utbytet med Stockholm och Arlanda. Kapacitetshöjningen är även en förutsättning för tågstopp i Uppsala södra/Bergsbrunna. I Bergsbrunna skulle fyrspår kunna skapa möjligheter att bygga uppemot 20 000 nya bostäder. Samarbetet kring kapacitetsförstärkningar på Dalabanan fortsätter, för att möjliggöra förbättrad pendling samt station och utbyggnad i Vänge. Samarbetet kring Arosstråket intensifieras för trafikeringsförbättringar på kort sikt och järnvägsbyggande på lång sikt. För att hantera bebyggelsetrycket är riksväg 55 en viktig regional vägförbättring. Säker trafikmiljö skapas tillsammans med trafikanterna. Samarbetet ska utvecklas med de som kan påverka trafikanterna

direkt, som arbetsplatser och intresseorganisationer. Olika beteende- och attitydpåverkande insatser ska stärkas.

Uppsala är attraktivt för internationella företag

Uppsala är en del av den globala ekonomin. Många Uppsalabor jobbar i internationella företag som har utländska ägare. Universiteten i Uppsala är stora arbetsgivare som är internationellt konkurrensutsatta vad gäller resurser och talanger. Även för den kommunala ekonomin och skatteunderlagen för välfärdstjänster är beroendet av omvärlden stort och ökande i takt med att en allt större del av näringslivet utgörs av multinationella företag.

De internationellt etablerade företagen i Uppsalas dominerande bransch, life science, styrs idag från huvudkontor i USA, Tyskland, Schweiz och Indien. Det ökar Uppsalas riskexponering för förändringar och omstruktureringar på den globala marknaden. Multinationella företag kan förhållandevis lätt flytta sin produktion mellan olika länder. I hård global konkurrens står Uppsala inför uppgiften att erbjuda företagsservice av absolut toppklass och något unikt som attraherar internationell spetskompetens och expansionsinvesteringar hos befintliga utlandsägda storföretag.

Globaliseringen och digitaliseringen i kombination med omfattande satsningar i ett stort antal enskilda länder, skärper kraven på en fortsatt aktiv närings- och innovationspolitik. Kommunen ska medverka till att Uppsala förblir en internationellt ledande kunskapsstad som är känd för sitt breda studentliv, ledande spetsforskning, framstående universitetssjukhus och dynamiska näringsliv.

Kommunen ska vara en samarbetspartner och möjliggöra innovation och tillkomsten av nya och växande företag. Genom att involvera den kommunala kärnverksamheten ges medarbetare nya möjligheter att påverka sin arbetssituation och stärka sin yrkesroll. Genom en innovationssatsning för att finna lösningar på samhällsutmaningar inom vård, omsorg, klimat, energi och miljö kan det kommunala kärnuppdraget förenas med en framåtsyftande offensiv närings- och jobbpolitik.

Uppsala måste slå vakt om och stärka förutsättningarna för företag inom våra spetsområden, såsom life science, ICT och high tech. Dessa företag är motorer i ekonomin och stärker efterfrågan inom allt från teknisk konsultverksamhet, finansiella och legala tjänster, till transport, besöksnäring och handel.

Kommunen måste se sig som partner till näringslivet och ständigt vara lyhörda för företagens behov. Kommunen ska proaktivt träffa kommunens företag och företagare. Nya företag ska välkomnas och en effektiv mottagningsorganisation finnas på Näringslivskontoret. Aktiv marknadsföring av staden och internationell synlighet för Uppsala som etableringsort och boendealternativ är en viktig kärnuppgift i näringslivsarbetet. Alla kommunens anställda ska ha ett konsultativt förhållningssätt i sina företagskontakter. Uppsala ska eftersträva lägst samma betyg i rankingar och kundundersökningar som jämförbara kommuner.

4. Ekonomiska förutsättningar

Strukturella förutsättningar

Uppsala kommun har jämfört med riket en välutbildad yngre befolkning och en i övrigt gynnsam befolkningsstruktur. Arbetskraften har i genomsnitt en högre utbildningsnivå än i övriga Sverige. Omkring 56 procent av kommunens invånare i åldern 25-64 år har en eftergymnasial utbildning jämfört med 40 procent i riket som helhet. Den lokala arbetsmarknaden har en hög andel offentliga

arbetsgivare och ett rikt och varierat näringsliv som drivs av handel och service, de specialiserade offentliga tjänsterna i form av universiteten och andra regionala och statliga myndigheter samt den FoU- och kunskapsintensiva produktionen inom Life Science.

I Uppsala kommun finns cirka 100 000 arbetstillfällen varav fyra av tio finns inom de privata näringarna. Uppsala har en mycket stor utpendling och inpendling av arbetskraft. År 2013 pendlade en av fem förvärvsarbetande kommunmedlemmar ut, främst till Stockholmsområdet.

Med en förhållandevis stor andel personer i yrkesverksamma åldrar har Uppsala en gynnsam åldersstruktur. De senaste åren har kommunen fått ett befolkningstillskott på omkring 1,3 procent årligen. Ett större befolkningsunderlag leder bland annat till en större närmarknad för företagen och en bättre matchning av arbetskraften mot arbetsmarknadens behov.

Den svenska ekonomin

Den svenska ekonomin fortsätter att återhämta sig och 2016 förväntas konjunkturläget bli balanserat. År 2014 avslutades starkt med en BNP tillväxt om 2,3 procent. År 2015 och 2016 förväntas BNP växa med 3,1 respektive 3,7 procent. Åren 2017 och 2018 antas dock den ekonomiska utvecklingen vara i linje med trendmässig tillväxt på drygt 2 procent vilket är väsentligt svagare än 2015 och 2016.

Sysselsättningen fortsätter att öka under 2015 vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden förbättras. Löneökningarna ligger fortsatt på 3 procent och blir 2016 något högre. Prisutvecklingen är mycket svag, men den fortsatt höga tillväxten förväntas dra upp prisökningstakten. I mitten av 2016 förväntas konsument prisindex (KPI) att nå upp till 1,5 procent. Prisökningstakten förväntas dock att fördubblas åren därpå främst till följd av ökade räntor.

Den senaste prognosen från Sveriges kommuner och landsting (SKL) visar på en genomsnittlig tillväxt i BNP på 2,5 procent åren 2016 till 2018. Arbetslösheten förväntas sjunka till 6,9 procent vid 2016 från nivån på 7,9 procent 2014. Samtidigt förväntas löneökningarna närma sig den långsiktiga nivån på 3,5 procent vid planperiodens slut.

Tabell 1. BNP arbetade timmar, skatteunderlag, pris- och lönekostnader.
Procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	1,3	2,3	3,1	3,7	2,4	2,1
Sysselsättning, arbetade timmar*	0,3	1,8	1,0	1,6	0,7	0,5
Timlön, konjunkturlönestatistik	2,5	2,9	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIX	0,5	0,2	0,5	1,5	1,7	1,9
Konsumentpris, KPI	0,0	-0,2	0,1	1,5	2,9	3,1
Nominellt skatteunderlag	3,4	3,2	4,8	5,6	4,3	4,3
Realt skatteunderlag**	1,5	1,4	1,9	2,5	1,4	1,2

*Kalenderkorrigerad utveckling. **Korrigerat för regeländringar.
Källa: SKL, MakroNytt 1/2015, augusti 2015

Lägre intäkter från utjämningssystemet

År 2015 förväntas den konjunkturella återhämtningen att fortsätta med ytterligare ökning av antalet arbetade timmar samt stigande timlöner och tilltagande pensionsinkomster. Trots minskade arbetslöshetsersättningar och en snabbare ökning av grundavdragen beräknas skatteunderlaget växa med 4,8 procent 2015 och 5,6 procent 2016. Skatteunderlaget beräknas fortsätta växa med god men avtagande fart under åren 2017 och 2018. Att ökningstakten avtar beror främst på att ökningen i arbetade timmar klingar av i och med att ekonomin når balans under 2016. Skatteunderlaget fortsätter emellertid visa god tillväxttakt även efter 2016 på grund av tilltagande löneökningar.

Sedan 2010 har skatteunderlaget haft en stark real tillväxt. Den reala skatteunderlagstillväxten beräknas i genomsnitt uppgå till 2,2 procent under 2015 och 2016, vilket är över det historiska genomsnittet. I efterhand kommer dock den reala tillväxten i skatteunderlaget att minska med tilltagande pris- och löneökningar.

Intäkter från skatter och den kommunalekonomiska utjämningen svarar för 80 procent av kommunens totala inkomster, varav skatterna svarar för knappt 75 procent. Enligt SKL:s prognos från april 2015 beräknas Uppsala kommuns skatteintäkter att öka i genomsnitt med 4,9 procent årligen under åren 2016-2018. De samlade intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning inklusive intäkter från fastighetsavgiften förväntas emellertid att öka i en lägre takt, 4,3 procent i årligt genomsnitt. Detta beror på ökande utgifter i kostnadsutjämningen och i regleringsposten. Enligt SKL:s prognos beräknas intäkterna från kommunalekonomisk utjämning att minska med 70 miljoner kronor motsvarande 10 procent under 2016. Regleringsposten är ett instrument som kan vara både positiv och negativ. Den blir en avgift när det statliga anslaget inte är tillräckligt för att uppnå garantinivån i inkomstutjämningen och ett bidrag när anslaget är större än systemets behov.

Samtidigt som intäkterna från kommunalekonomisk utjämning beräknas minska förväntas regeringens budgetproposition för 2016 innehålla riktade statsbidrag i storleken 200 miljoner kronor för Uppsala kommuns del. Merparten av insatserna riktar sig till utbildningsområdet och syftar till att finansiera kvalitetsutveckling för att förbättra skolans resultat. Det är därför centralt att ansvarig nämnd bevakar sitt ansvarsområde och informerar utförarna om möjligheten och vikten av att söka dessa statsbidrag.

Utmaningar framöver

Kommunen står inför ett antal utmaningar de kommande åren. Anpassning till de demografiska förändringarna, stora investeringsbehov samt behov av ett ökat integrationsarbete till följd av ett ökat antal asylsökande är de mest angelägna. De demografiska förändringarna innebär både ett

högre tryck på vissa verksamheter och ett behov av omprioriteringar mellan verksamheter. Samtidigt har kommunen haft en hög kostnadsutveckling de senaste åren samt relativt höga kostnader främst inom gymnasieskola och delar av vård och omsorgsverksamheterna. Dessa förhållanden medför ett effektiviseringsbehov men erbjuder även en möjlighet att frigöra resurser till verksamheter under demografisk tryck.

Jämförelser visar att Uppsala kommuns kostnader totalt sett överstiger standardkostnaden med omkring 5 procent. Avvikelsen motsvarar omkring 500 miljoner kronor och kan betraktas som en ekonomisk potential. Att Uppsala dessutom tillhör gruppen stora kommuner som generellt sett brukar tillhandahålla välfärdstjänster till lägre kostnad än standardkostnad ger ytterligare eftertryck till denna bedömning. Hållbar tillväxt förutsätter stärkta resultat för att därigenom skapa utrymma för investeringar och utveckling.

Under flera år arbetade Alliansmajoriteten med att få ner nettokostnaderna, vilket man lyckades med år 2014 då nettokostnadsökningen endast uppgick till 2,4 % och skatteintäkterna översteg kostnaderna. Under 2015, efter ett drygt halvår, har den rödgröna majoriteten lyckats dubblera nettokostnadsökningen med 5,1 % enligt kommunens egen prognos. Detta innebär en ökad kostnad motsvarande 500 000 kronor om dagen.

Ökade behov

Figur 1. Demografiska förändringar i relation till 2014.

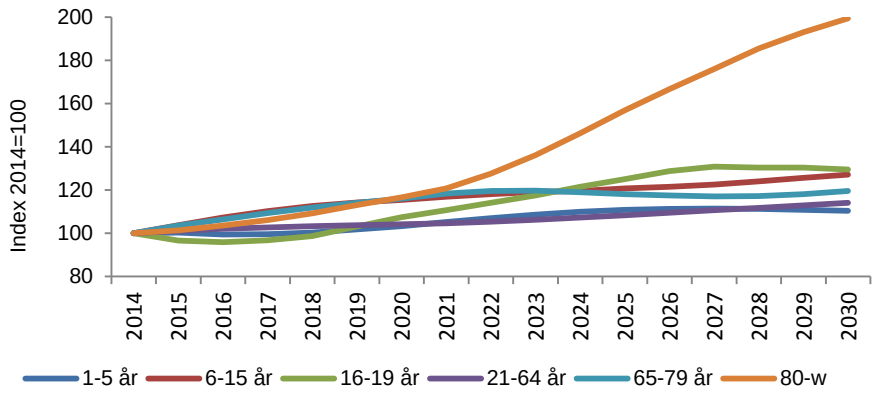

De kommande åren förväntas kostnaderna att öka snabbt till följd av en förändrad sammansättning i befolkningen. De största ökningarna finns i antalet barn i grundskoleålder som beräknas öka med 2,8 procent i årlig takt under 2016-2018. Antalet ungdomar i gymnasieålder beräknas börja öka 2017 efter en längre tids minskning. Antalet invånare 65 år och äldre beräknas öka med 2,6 procent under planperioden där både åldersgrupperna 65 år till 79 år och 80 år och äldre beräknas öka i ungefär samma takt.

De demografiska förändringarna i kommunerna har medfört ett resursbehov i genomsnitt med ungefär 0,5 procent per år det senaste decenniet. De kommande fem åren förväntas dock dessa resursbehov att växla upp 1,2 till 1,3 procent per år, där de största ökningarna kommer att äga rum i skolan. SKL räknar därutöver med en trendmässig kostnadsökning med ett genomsnitt på 0,4 procent under planperioden. Sammanlagt förväntas demografin och den trendmässiga kostnadsutvecklingen medföra en kostnadsökning på 1,7 procent i fasta priser, exklusive pris- och lönekostnader.

Stigande priser och löner

De demografiska behoven, pris- och löneökningarna samt ökad ambition är de främsta faktorerna som styr kostnaderna för den kommunala verksamheten. De demografiska behoven och pris och lönekostnader är faktorer som kommunen inte kan påverka på kort sikt.

De kommunala välfärdstjänsterna är personalintensiva vilket innebär att lönerna utgör det största kostnadsslaget i kommunalt finansierad verksamhet. Lönerna utgör ungefär 45 procent av kommunens kostnader och varierar negativt med andelen externt producerad verksamhet. Den rödgröna regeringen har aviserat att man kommer att dubblera kostnaden för att anställa unga under 26 år genom att höja arbetsgivaravgiften med 50%, vilket kommer att öka kommunens och de kommunala bolagens lönekostnader negativt. Samtidigt höjer regeringen kostnaden för att anställa personer över 65 år, vilket kommer att göra det dyrare för kommunen och de kommunala bolagen att tillgodose dessa människors önskemål om att fortsätta arbeta. I framtagandet av resursbehoven för planperioden har SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från april 2015 använts.

Tabell. Prisindex för kommunal verksamhet.
Procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetskraftskostnader*	2,7	2,7	3,1	3,5	3,3	3,3
Övrig förbrukning	1,1	1,4	1,6	2,2	2,5	2,6
Prisförändring	2,2	2,3	2,6	3,1	3,0	3,1

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

De ekonomiska ramarna 2016-2018

De ekonomiska ramarna för 2016-2018 har utgått ifrån den beslutade ramen för verksamhetsåret 2015 i IVE 2015-2018. Denna bas har räknats upp med de demografiska förändringarna och med SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för respektive år. För 2016 svarar volymuppräkningen för 1,6 procent och prisuppräkningen för 3,0 procent av den totala ramen.

De ekonomiska ramarna för planperioden 2016-2018 har därtill justerats ned med ett generellt effektiviseringskrav om 3,0 procent. År 2014 var Uppsalas samlade nettokostnad för förskola, skolverksamhet och vård och omsorg 1,6 procent högre än den sammanlagda strukturårsjusterade standardkostnaden för dessa verksamheter. För att kunna möta framtidens utmaningar, inte minst de demografiska, behövs en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska planeringen för planperioden har därför fokus på ekonomi i balans och ekonomisk styrning. Detta sker bland annat genom att kostnaderna anpassas till de nivåer som fordras av de strukturella behoven.

I beräkningen av ramen för 2016 görs en teknisk justering då drygt 73 miljoner kronor förs från kommungemensam verksamhet i kommunstyrelsen tillbaka till ett antal nämnder och verksamheter. Detta föranleds av en förändrad princip i redovisningen av stabskostnaderna. Merparten av justeringarna berör de pedagogiska verksamheterna och vård och omsorg.

Enligt kapitel 8 paragraf 1 i kommunallagen ska kommuner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Då de lokala förhållandena är olika lämnas det åt varje kommun och landsting att själva definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. För att kunna driva kommunala verksamheter ansvarsfullt och effektivt behövs tydliga och långsiktiga förutsättningar. Driftbudget och investeringar behöver ses över en 10 års-period, det är en lång tid för driftbudgetprognoser men en relativt kort tid avseende investeringar. Nedan presenteras därför en tioårig plan för ett ekonomiskt ramverk. Det är naturligt att antaganden och förutsättningar kan komma förändras under tioårsperioden.

Uppsala kommun har en stark befolkningstillväxt och ökar 2016 med 1,24 procent. Med ett mål om 3000 nya bostäder per år kommer Uppsala kommuns befolkning att öka med 1,5-2 procent per år framöver. År 2030 kommer Uppsala kommun ha en population på 250 000 invånare och år 2050

når vi 350 000 invånare. Ökningen av invånare betyder att skatteunderlaget och därmed skatteintäkterna växer med cirka 3-6 procent årligen mellan 2016-2026 och för 2016 visar prognosen 5,6 procent i ökade skatteintäkter. Nettokostnadsökningen är mellan 2,5-3 procent per år mellan 2016-2026. För 2016 är nettokostnadsökningen 2,8 procent, vilket ungefär motsvarar 285 miljoner kronor.

Under åren 2016-2019 genomförs effektiviseringar i kommunförvaltningen med minst 3 procent årligen och därefter med 1 procent årligen fram till 2026. 3 procent i effektiviseringar motsvarar ungefär 300 miljoner kronor per år. Med en nettokostnadsökning på 262 miljoner kronor och en effektivisering på 300 miljoner kronor motsvarar detta ca 40 miljoner kronor i ökade nettokostnader per år. Detta ger ett sammanlagt resultat om ca 480 miljoner kronor per år fördelat på 280 miljoner kronor i kommunförvaltningen och 208 miljoner i Uppsala stadshus AB (USAB). Vilket ger ett resultat på 1,6 procent vilket motsvarar ungefär 168 miljoner kronor vilket säkerställer att vi framgent kan genomföra nödvändiga investeringar. En särskild satsning på 40 miljoner kronor görs på grundskolan i form av ett riktat statligt stöd.

Utöver detta ser vi en möjlighet att genom konkurrensutsättning spara 100 miljoner. Tillsammans med en tidigare ej redovisad effektivisering på 30 miljoner kronor i och med omorganiseringen av kommunledningskontoret blir det totalt 130 miljoner kronor. Dessa pengar kommer, när de sparats in, att användas till förskola, skola, vård och omsorg.

Det finns ett investeringsbehov om ca 10 miljarder kronor fram till 2026, vilket inkluderar skolor och idrottsanläggningar. I kommunkoncernens bolag finns det ett investeringsbehov om ca 15 miljarder kronor fram till 2026. Samtliga markförvärv ska behandlas som omsättningstillgångar och påverkar inte investeringsbudgeten. Under perioden 2016-2026 kommer försäljning av mark motsvarande 5 miljarder kronor att genomföras.

Skattesatsen höjs inte utan hålls för 2016 oförändrad enligt 2015-års nivå.

Figur 2. Fördelning av den ekonomiska ramen för 2016

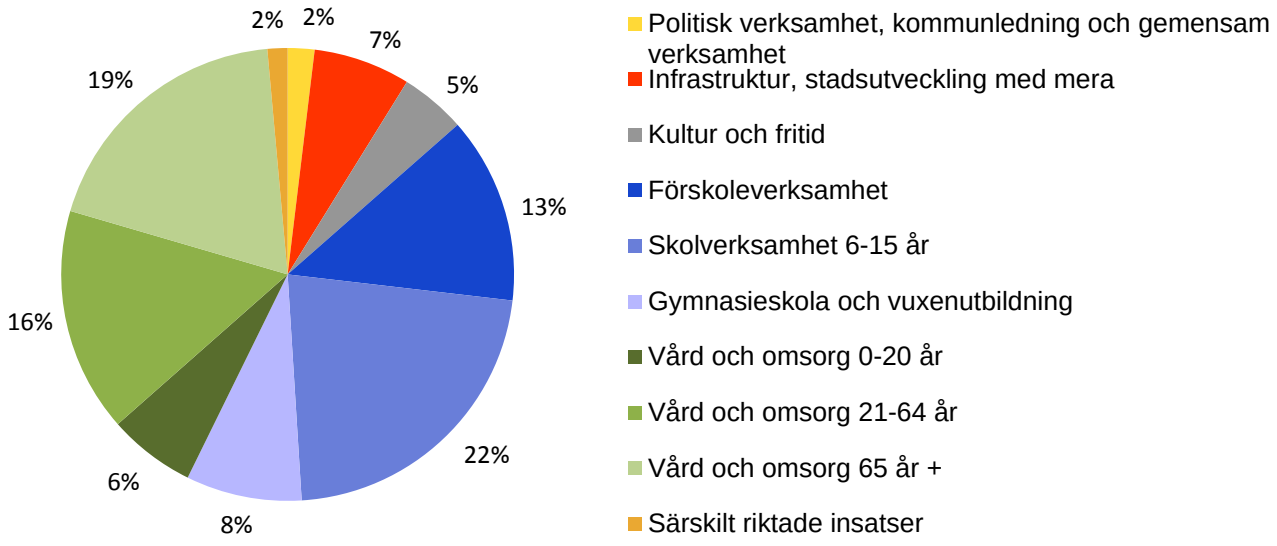

5. Mål och uppdrag för nämnder, styrelser och bolag

Kommungemensamma inriktningsmål

- Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.
- Alla invånare i hela kommunen ska ha bra levnadsvillkor
- Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen.
- Uppsala kommun är i framkant i miljö- och klimatomställningen. Utsläppen av växthusgaser minskar totalt sett, miljömålen uppfylls och åtgärder vidtas för anpassning efter förändrat klimat.
- Uppsala kommun jobbar aktivt för nyetablering av företag.
- Uppsala kommun ska vara företagarvänliga
- Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.
- God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag, ideell sektor samt kommuninvånare.
- Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas inom kommunens alla verksamheter.
- Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.
- Kommunen ska som utgångspunkt ha att erbjuda medarbetare den sysselsättningsgrad de önskar inom ramen för verksamhetens behov. Särskilt angeläget är det att så långt som möjligt kunna erbjuda heltid inom vård- och omsorgsyrkena. Detta bedöms angeläget, inte minst sett ur ett likabehandlings- och jämställdhetsperspektiv.
- Uppsala kommun är en attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga villkor.
- Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.

Uppdrag till samtliga nämnder och styrelser

- Arbeta med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade CEMR handlingsplanen i all kommunal service och i den kommunala organisationen.
- Aktivt söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet

- Aktivt söka möjligheter att konkurrensutsätta kommunal verksamhet

- Utmanarrätten återinförs och lagen om valfrihetssystem är införd i Uppsala kommun och integrerade verktyg i kommunens verksamheter. Uppdragsnämnderna arbetar med konkurrensplaner i syfte att löpande utveckla valfriheten och erbjuda de mest optimala verksamheterna utifrån medborgarnas behov.

5.1 Kommunstyrelsen

Ansvar- och verksamhetsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige samt samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen förbereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling inom strategiska politiska områden samt kris- och beredskapsfrågor. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för näringslivsfrågor, kommunens ekonomi och övergripande arbetsgivarfrågor. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor. Kommunstyrelsen har också ett ansvar som ägare för produktionsstyrelserna och de helägda bolagen.

Mål och uppdrag för kommunstyrelsen

Inriktningsmål riktade till kommunstyrelsen

- Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning. (Inriktningsmålet gäller även arbetsmarknadsnämnden och omsorgsnämnden samt övriga nämnder vad gäller anställningar och krav på upphandlad verksamhet).

- Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.

- Uppsala utvecklas som destination. Ett aktivt varumärkesarbete ska fortsätta positionera Uppsala som den fjärde storstaden genom att uppmärksamma fördelarna med bo och leva i Uppsala, för företag att verka och etablera sig här samt lyfta fram Uppsala som destinationsmål för turism och upplevelser.

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn. (Inriktningsmålet gäller även arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden).

Uppdrag till kommunstyrelsen

- Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan.

- Aktivt arbeta för att konkurrensutsätta kommunala funktioner för att förbättra servicen och sänka kostnaden.

- Utmanarrätten återinförs och lagen om valfrihetssystem är införd i Uppsala kommun och ska vara integrerade verktyg i kommunens verksamheter. Uppdragsnämnderna arbetar med konkurrensplaner i syfte att löpande utveckla valfriheten och erbjuda de mest optimala verksamheterna utifrån medborgarnas behov.

- Implementera kommunens reviderade upphandlingspolicy.

- Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden.

- Innehavet av värdepapper hos kommunen och stiftelser i vilka kommunen har avgörande inflytande ska utredas i syfte att avveckla placeringar i bolag som producerar kol, olja och gas.

- Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden tillsammans med kulturnämnden, plan- och byggnadsnämnden och de kommunala fastighetsbolagen.

- Ge Destination Uppsala uppdraget att genomföra Technical Visits.

- Implementera och genomföra destinationsstrategin

- Uppvakta regeringen angående den utlovade satsningen på fyrspår mellan Stockholm – Uppsala. Sträckan Stockholm -Uppsala är en av Sveriges mest resta järnvägssträckor och har även stor betydelse för järnvägstrafiken till norra Sverige. Investeringen i fyrspår kommer att öka punktligheten och ge kortade restider. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har utlovat och listat fyrspår mellan Stockholm-Uppsala (Skavstaby-Uppsala) som ett prioriterat projekt.

Utmaningar

- Öka det politiska genomslaget i hela kommunorganisationen för kommunstyrelsens prioriterade områden som finns beskrivna i kommunstyrelsens kapitel.

- För att utveckla en effektiv organisation som arbetar tillsammans för kommuninvånarnas bästa krävs samordning/samsyn inom kommunen och de kommunala bolagen.

Riktade satsningar

- Framtagande av en arkitekturpolicy samt planering och genomförande av ett arkitekturår. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden.

- Utreda omställning till ekologisk produktion av verksamheten vid Jälla egendom. Utredningen är en viktig del av kommunens miljöomställning, liksom ett steg i att ytterligare stärka Jällas attraktionskraft.

- Säkerställa implementeringen av landsbygdsprogrammet.

- Säkerställa implementeringen av den strategiska IT-planen. Utveckling av ekonomisystemet i syfte att uppnå målet om ordning och reda i den kommunala ekonomin.

Utveckling och säkerställande av kommunens grundläggande IT-infrastruktur genom konkurrensutsättning/outsourcing.

- Säkerställa implementeringen av jämställdhetsintegrering enligt CEMR Breddinsats för att HBT-certifiera utvalda verksamheter och höja kunskapen kring HBTq-personers situation.

- I samarbete med GSN och AMN ta fram ett förslag på hur samarbete kring Uppsalavärdar kan utformas. Insatsen ska innehålla både praktik och anställning, främst för personer med långvarigt biståndsbehov. I första hand ska insatsen riktas in på kompletterande renhållningsarbete och cityguidning/vägvisare. Insatsen ska kunna införas andra halvåret 2016.

Hållbar utveckling

En hållbar utveckling tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter. Ett hållbart samhälle innebär att social välfärd, ekonomisk tillväxt och miljömässig balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare. De tre dimensionerna ska ömsesidigt stödja varandra. Utmaningarna för ett hållbart samhälle är komplexa och kräver långsiktiga åtgärder som ofta är av tvärsektoriell karaktär. Hållbarhet innefattar också en demokratisk samhällsutveckling, samtidigt som medborgarnas möjlighet till delaktighet är en garant för ett hållbart samhälle.

Upphandling är ett strategiskt verktyg för att skapa en social, miljömässigt och ekonomiskt hållbar kommun. Hållbarhetskrav ska genomsyra hela anskaffningsprocessen.

Kommunens inriktning i det långsiktiga arbetet med hållbar utveckling är beskriven i Policy för hållbar utveckling. Policyn revideras under 2015.

Ekonomisk hållbarhet

Utvecklingsförutsättningar

Hållbar ekonomisk utveckling är nödvändig för att trygga välfärden, trygga jobben och säkra livskvaliteten. Genom att ha ordning och reda i den kommunala ekonomin skapas förutsättningar för en stad som vill växa och attrahera både kommuninvånare, företag och medarbetare. Den kommunala ekonomin ska utgå från en realistisk budget samt hållbara finansieringslösningar med balanserade investeringsnivåer. Regelbunden och transparent uppföljning där externa jämförelser används som stöd för att värdera resultat samt för att analysera avvikelser ger stöd för hållbar ekonomi. Ekonomisk hållbarhet förutsätter också ett framtidsperspektiv, som möjliggör investeringar, som på längre sikt ger besparingar i form av lägre sociala kostnader.

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. Ansvarsfull resursanvändning är en grundläggande förutsättning för framtida utveckling och ska genomsyra kommunens verksamheter. I detta ingår också att se över möjligheterna till effektiviseringar på administrativ nivå. Balanserad ekonomisk tillväxt ökar skattekraften och bidrar därigenom till hållbar finansiering av välfärden.

Nationella mål och styrande beslut

Kommunallagen reglerar bland annat god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För verksamheten ska mål och

riktlinjer som är av betydelse anges och för ekonomin ska de finansiella mål som är av betydelse anges.

Kommunens riktlinjer och policy för upphandling, liksom dess innehav av värdepapper, ska bidra till god ekonomisk hushållning, ansvarsfullt resursutnyttjande och en hållbar utveckling.

Utmaningar

- Kommunen måste stärka sitt resultat och öka soliditeten. Genom sin unga befolkning, dynamiskt näringsliv, tillväxt och låga arbetslöshet har Uppsala goda förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

- En utmaning för god ekonomisk hushållning i en tillväxtsituation är att balansera investeringar och kostnader för kommunal infrastruktur med exploaterings- och skatteintäkter.

Miljömässig hållbarhet

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala påverkar och påverkas av den lokala och globala miljösituationen. Kommunen har i dag en miljöpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv. Miljö- och klimatomställningen är därför brådskande. Kommunala mål och åtgärder måste utgå både från vad som är viktigast ur ett globalt perspektiv och vad som är prioriterat lokalt. Utsläppen av växthusgaser måste markant minska under detta decennium för att på sikt upphöra. Även förlusten av biologisk mångfald måste hejdas.

Dricksvatten är det viktigaste livsmedlet och säkringen av nuvarande och framtida dricksvattentäkter måste vara överordnat i stort sett all annan planering. För Uppsalas del handlar det främst om att säkra Uppsalaåsens funktion som naturligt dricksvattenfilter.

Luftföroreningar finns över hela världen och orsakar betydande negativa effekter på människors hälsa och miljön. Vägtrafiken är den dominerande källan till utsläpp av kväveoxider partikelutsläpp (PM10) i Uppsala kommun.

Kommunens miljöarbete har två dimensioner: kommunorganisationen och kommunen som geografiskt område. Dimensionerna samspelar. De kommunala verksamheternas egen miljöpåverkan måste minska samtidigt som kommunen verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag. Miljöhänsyn ska på samma sätt som ansvarsfull ekonomisk resursanvändning och social hänsyn genomsyra kommunens verksamheter.

Nationella mål och styrande beslut

Regeringen har tillsatt Miljömålsberedningen för att föreslå tydlig styrning, en klimatlag, mot den nationella målvisionen om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Beredningen ska också föreslå skärpta åtgärder för att klara miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet. Inom EU görs just nu en översyn av luftvårdslagstiftningen i syfte att fastställa nya långsiktiga mål efter 2020. Lagen om energikartläggning i stora organisationer har trätt i kraft 2014.

Uppsalas ekologiska ramverk för planer och program är en precisering av policyn för hållbar utveckling och omfattar ett flertal program för miljömässig hållbarhet. Uppsalas Miljö- och

klimatprogram 2014-2023 är en del av ramverket för ekologisk hållbarhet och har i dagsläget två långsiktiga mål för 2050; klimatneutralt Uppsala och giftfri miljö.

Uppsala klimatprotokoll är ett nätverk där företag, föreningar och offentliga organisationer samverkar och inspirerar varandra och andra för att nå Uppsalas långsiktiga klimat- och energimål.

Uppsala kommuns åtgärdsprogram för luft 2014-2021 syftar till att uppfylla miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid och är en del i genomförandet av EU:s luftkvalitetsdirektiv.

Utmaningar

- Miljö- och klimatprogrammet har åtta utmanande etappmål till 2020 eller 2023. För att nå dem krävs ett kraftfullt arbete i hela organisationen och i samverkan med andra.

- Kommunens klimatmål ska skärpas och arbetet med att uppnå dem intensifieras. Detta fordrar bland annat klimatsmart logistik, minskad energianvändning i fastigheter, miljöupphandling, hushållning med resurser och förbättrad rådgivning till medborgarna.

- Kommunorganisationen har stor potential för energieffektivisering men måste hitta organisatoriska sätt att realisera den.

- Kommunen behöver långsiktigt säkra dricksvattenförsörjningen. Uppsalaåsen ska skyddas från giftiga kemikalier och dess funktions som naturligt filter säkras. Framtidens dricksvattenförsörjning i utbyggnadsområden ska klarläggas. Det ska också tydliggöras vilka alternativ som finns om Uppsalaåsen i framtiden skulle bli obrukbar som dricksvattentäkt.

- Att ta fram en systematik och kunskap för att identifiera och hantera de betydande miljöaspekterna varje gång ett område exploateras.

- Flera svenska städer, däribland Uppsala, har för höga halter av vissa luftföroreningar och lever inte till fullo upp till kraven i EU:s luftkvalitetsdirektiv. Detta har lett till att Sverige har fällts i EU-domstolen och därmed riskerar böter. Uppsala måste minska halterna av partiklar från trafiken.

- För att lokalt arbeta mot det nationella målet om ett fossilbränslefritt samhälle för transporter och arbetsmaskiner till 2030 måste kommunen samverka med berörda aktörer. Både teknikutveckling och minskad bilism krävs för att uppnå detta mål. Moderna parkeringslösningar och ökade satsningar på cykling och kollektivtrafik är exempel på viktiga åtgärder.

- Statlig finansiering av klimatinvesteringar och kollektivtrafiksatsningar underlättar miljö- och klimatomställningen. Dessa möjligheter ska tillvaratas.

Social hållbarhet

Utvecklingsförutsättningar

Alla ska erbjudas en livsmiljö där de kan växa, utvecklas och må bra oavsett individuella förutsättningar. Viktiga grundpelare för social hållbarhet är demokrati, delaktighet, trygghet, tillgänglighet, jämlikhet, jämställdhet samt respekt för mångfald och mänskliga rättigheter.

Människors upplevda trygghet och säkerhet handlar ytterst om den enskildes tillit, sociala förankring och delaktighet. Kommunens demokratiarbete ska utvecklas.

Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet och barn ska ha möjlighet att påverka och vara delaktiga i de beslut som berör dem. Kommunen ska ta hänsyn till barns rättigheter såsom de formulerats i Barnkonventionen och ha beredskap inför kommande lagstiftningsförändring då Barnkonventionen blir lag. Kommunen ska verka för jämnställdhet mellan män och kvinnor både i och utanför den egna organisationen. Uppsala ska vara en öppen kommun för alla, oavsett könsidentitet/könsuttryck. Personer med funktionsnedsättning ska leva i en kommun som utvecklar allas livsmöjligheter och tar vara på allas kompetenser.

Ett ideellt engagemang ger förutsättningar för en bättre folkhälsa, bidrar till ett bredare kulturliv samt ökar delaktigheten och känslan av att finnas i ett socialt sammanhang. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet.

Kommunens förebyggande insatser är en viktig åtgärd för att undvika social utsatthet, arbetslöshet och ökade sociala och ekonomiska klyftor. Förebyggande insatser och sociala investeringar kan bryta individers ekonomiska och sociala marginalisering samtidigt som samhällets framtida kostnader minskas och den kommunala ekonomiska hushållningen förbättras. Ett socialt investeringsperspektiv riktar fokus mot bakomliggande orsaker som påverkar människors sociala förutsättningar i livet. Detta kan bidra till att minska ojämlikheten i hälsa och främja delaktighet.

Nationella mål och styrande beslut

Riksdagen har beslutat om en skärpning av diskrimineringslagen till skydd för personer med funktionsnedsättning. Regeringen har tillsatt en utredning om möjligheten att göra FN:s Barnkonvention till lag i Sverige.

Uppsala kommun har skrivit under EU:s deklaration gällande jämställdhet (CEMR).

Uppsala kommuns program för funktionshinderpolitiken som beslutas under 2015.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

Uppsala kommuns kvinnofridsprogram som arbetas fram under 2015.

Utmaningar

- Kommunen behöver säkerställa att kommunala insatser tillgodoser individers behov och rättigheter. Inför beslut om kommunala insatser ska effekterna av beslutet utvärderas utifrån vilka konsekvenser de får för fördelningen av makt och resurser mellan flickor och pojkar respektive kvinnor och män.

- Även om Uppsalas invånare generellt sett har ett bra välmående jämfört med andra kommuner i landet så finns det skillnader i hälsa kopplat till inkomst och bostadsområde/-ort. Kunskap om bakomliggande faktorer till ojämlikhet i hälsa behöver öka och ska ligga till grund för beslut om insatser för jämlikhet i hälsa. Samverkan med landstinget behöver utvecklas och fördjupas.

- Att delta i det som händer i samhället är en rättighet och en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Förutsättningarna att utnyttja sina demokratiska rättigheter är dock

inte jämlikt fördelade. För att ändra på detta behöver kommunen arbeta för att öka möjligheterna till delaktighet för olika grupper i samhället till exempel genom metoder för att barn och unga ska få komma till tals i frågor som berör dem och för att personer med funktionsnedsättning aktivt ska kunna delta i samhällsdebatten. Kommunen behöver utveckla metoder för att öka alla samhällsgruppers deltagande, vilken kan innebära ett ökat valdeltagande i grupper med lågt valdeltagande.

- Under de senaste åren har antalet socialt utsatta EU-migranter som sökt sig till Uppsala ökat och det finns inget som tyder på att antalet kommer att minska under de närmaste åren.

Näringslivsutveckling

Utvecklingsförutsättningar

Den förväntade befolkningstillväxten i Uppsala kräver en expansiv arbetsmarknad. Fler jobb ska skapas, cirka 2 000 nya arbetstillfällen per år krävs för att uppnå balans mellan dag- och nattbefolkning. Runt en tredjedel av dessa nya jobb behöver komma från exportföretag, från växande startup-bolag och nyetableringar.

Det är i företag som jobb skapas och kommunens verksamheter ska präglas av positiv attityd gentemot alla de företag som finns i kommunen och gentemot den som vill starta eller utveckla sitt företag här eller flytta sin verksamhet hit. Kommunen har dessutom en koordinerande och pådrivande roll i förstärkningen av utvalda fokusbranscher. Dessa utgörs av life-science/hälsa, informations- och kommunikationsteknologi (ICT) samt miljö- och energiteknik (Cleantech).

Under de senaste mandatperioderna har Alliansen aktivt arbetat med näringslivsutveckling.

Inom organisationen Stuns samarbetar universiteten, näringslivet och det offentliga i Uppsala och beslutsfattare från alla samhällssektorer kan samlas kring nya möjligheter och gemensamma utmaningar.

Ett av STUNS fokusområden är just Life science genom projektet Uppsala BIO. Uppsala BIO startade 2003 med STUNS som projektägare. Syftet är att samla regionens Life Science-aktörer runt gemensamma mål och handlingsplaner.

År 2011 påbörjades byggnationen av Skandionkliniken som är nordens första klinik för protonterapi(cancerbehandling). Kliniken är ett resultat av ett samarbete mellan landstinget i Uppsala, övriga landsting och Akademiska sjukhuset. De första patienterna behandlades i augusti 2015

Uppsala Innovation Centre (UIC) är en av landets ledande företagsinkubatorer med som nått goda resultat i sitt arbete med att stödja etablering och utveckling av lokala företag.

SciLifeLab är Sveriges hittills största satsning på forskning inom Life Science. Det är ett samarbete mellan Uppsala universitet, Karolinska Institutet, KTH och Stockholms universitet och erbjuder tekniska resurser och expertis till forskare över hela Sverige. Verksamheten finns sedan April 2014 i lokaler vid BMC i Uppsala.

Alliansregeringen betonade under hela sin tid vikten av att bibehålla kvalitén i den högre utbildningen och forskningen i Sverige och tillsamman med goda förutsättningar för näringslivet kunna få dem som utbildat sig att stanna och verka i Sverige. Sverige har under de senaste åren

lyckats ligga i framkant inom Life Science och kunnat locka till oss många framstående forskare inom området.

En annan utmaning som Alliansregeringen arbetade med var att vi i Sverige har en åldrande befolkning och att vi inom ett par år kommer få många fler som behöver medicinsk hjälp och stöd. Här spelar företagen och forskningen inom Life Science en viktig roll. Alliansen har varit tydliga med att utan goda villkor för företagen och ett tätt samarbete med universitet och sjukvården kommer vi inte att kunna fortsätta den positiva utveckling som vi kunnat se inom området.

En ny regional utvecklingsstrategi utarbetas under 2015-2016 under ledning av Regionförbundet. Arbetet sker i samverkan med kommunens arbete med varumärkesplattform, etableringsstrategi och en ny översiktsplan. Det forskningsnära företagandet ska växa och samarbetet mellan universiteten, landstinget inklusive Akademiska sjukhuset, kommunen och näringslivet ska utvecklas. Förutsättningarna finns genom att öppna upp kommunens verksamhet och systematiskt utvärdera och införa innovationer.

Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. Evenemangen ger kommuninvånarna nya upplevelser samtidigt som de ökar inflyttningen och stärker besöksnäringen.

Den snabba utvecklingstakten och den växande befolkningen i Uppsala ställer krav på samordning och framförhållning. Kommunen måste möta både näringslivets krav på snabb beslutsgång och handläggning och samtidigt svara för långsiktigheten i den fysiska planeringen.

Nationella mål och styrande beslut

Översiktsplan 2010, revideras 2016.

Den regionala utvecklingsstrategin Uppländsk drivkraft 3.0.

Varumärkesplattform 2016 för Verka, etablera och investera (utgår från ny regional innovationsstrategi och smart specialisering för Uppsala län, beslut av kommunfullmäktige under 2015).

Strategi för besöksnäringen (Uppsala kommun).

Utmaningar

- Uppsala kommun måste förbättra sin företagsservice och arbeta med kundperspektivet som utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag.

- Uppsala kommun behöver ha en bra balans mellan dag- och nattbefolkning och möjliggöra för ett brett näringsliv som inte bara omfattar handels- och serviceföretag. För att nå detta behövs en positionsförflyttning vad gäller investeringsfrämjande åtgärder, ökad tillgång till mark och lokaler samt locka hit företag att etablera sig.

- Uppsala kommun behöver utvecklas och ställa om verksamheten för att främja innovationer. Det saknas idag beredskap att identifiera utvecklingsbehoven, ta emot och utvärdera medarbetares och företags idéer, matcha med möjliga innovativa lösningar, agera testbädd och få medarbetare att ta till sig nya lösningar, dokumentera nyttan och möjliggöra för ett breddinförande med rätt upphandlingsförfarande.

Regional och internationell samverkan

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala kommun påverkas av det som beslutas av EU och andra internationella eller regionala sammanslutningar. Ett exempel på detta är EU:s tillväxtstrategi Europa 2020, som lägger fast kursen för unionens gemensamma arbete för att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla. Genom den regionala utvecklingsstrategin, Uppländsk Drivkraft 3.0, har målen i Europa 2020-strategin omsatts till regional nivå i Uppsala län vilka stämmer överens med kommunens övergripande mål. Att synliggöra kopplingar till dessa strategidokument öppnar dörrar till finansiering från nationella och europeiska program. Ambitionen är att lokala och regionala strategier ska gå i takt och styra mot en gemensam framtidsbild, som tydliggör Uppsalas roll i världen.

Uppsalas har en roll i ett regionalt sammanhang som handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner och landstinget om gemensamma uppgifter och att hitta smarta och effektiviserande lösningar. Arbete pågår med en regionkommunbildning som innebär att landstinget tar över det regionala utvecklingsansvaret från och med 2017.

Nationella mål och styrande beslut

EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi (Europa 2020).

Den regionala utvecklingsstrategin Uppländsk drivkraft 3.0.

Uppsala kommuns internationella policy och riktlinjer.

Utmaningar

- Utveckla Uppsala kommuns internationella arbete.

- Öka graden av extern finansiering av kommunens utvecklingsprojekt via till exempel det regionala strukturfondsprogrammet Östra Mellansverige samt andra EU-fonder och program.

- Bevaka Uppsala kommuns intressen i arbetet med bildande av Regionkommun i Uppsala län.
- För företag vars verksamhet behöver växa rent fysiskt är god tillgång till mark viktigt. Det gäller dels tillgång till planlagd mark i verksamhetsområden men också möjlighet att själv beställa planläggning av mark samt att förvärva marken för sin verksamhet. Här är det viktigt att mark för verksamheter finns utpekade i översiktsplanen. När det gäller planläggning av mark tar processen från start till mål ofta 5-10 år vilket är svårt att hantera för ett mindre företag. Främst större bolag bygger men de är missnöjda med processen. I förlängningen drabbas även mindre, som inte kan flytta.
- En stark landsbygd behöver god infrastruktur och bra villkor för företagarna. Möjligheter till och rimliga kostnader för fiberanslutning av landsbygdsföretagare bör förbättras. Att bli hänvisad till mobila lösningar innebär att uppkopplingens kvalitet är ytterst varierande.

- En fungerande kollektivtrafik i och omkring Uppsala är också nödvändig för att företag ska kunna växa och rekrytera i ett större område. För framför allt handeln i innerstaden är tillgängligheten, oavsett trafikslag, särskilt viktig.

- Många verksamheter behöver tillstånd och/eller tillsyn från kommunen (eller annan myndighet) för att bedrivas eller uppföras. Vi vet att det varit svårt för många företag att få bygglov så snabbt som de önskar och att handläggningstiderna ibland är långa. Vi vet också att livsmedels-, brand-, alkohol- och annan tillsyn ibland utförts stelbent. I Stockholm Business Alliances (SBA:s) NKI mätning finns det utrymme för förbättring. Samordningen är problematisk, företagarna måste själva hålla reda på allt och det är svårt att få processer att flyta parallellt. Kommunen bör bli bättre på att sköta sitt myndighetsutövande på ett företagarvänligt sätt utan att tumma på de lagrum som myndighetsutövandet vilar på.

- Vi behöver se över hur informationen till företagare om vilken hjälp som kommunen erbjuder. Det kan handla om att utveckla t.ex. företagslotsar.

- Vi behöver också se över hur kommunens näringslivsklimat kan utvecklas, inte minst med anledning av att Uppsala tappade 48 placeringar i Svenskt Näringslivs ranking för 2015. Kommunen kom på plats 171 av 290.

Landsbygdsutveckling

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala kommun har Sveriges största landsbygdsbefolkning. Uppsala ska därför också vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Villkoren för att leva, verka och bo i olika bygder och små tätorter skiljer sig från förhållandena i staden, men också sinsemellan. Det ska vara möjligt och attraktivt att bo och verka på landsbygden i Uppsala kommun. Stad och landsbygd håller ihop och kompletterar varandra i Uppsala. Företagen på landsbygden ska ges goda villkor att fungera och utvecklas. Det innebär att det finns goda kommunikationer som underlättar resor och transporter, vilket är avgörande för ett fungerande näringsliv.

För att nå målet om att vara en av landets bästa landsbygdskommuner, inklusive goda utvecklingsmöjligheter för landsbygdsnäringar, behövs bland annat förstärkt bredbandstäckning och upprätthållande av service. Samspelet mellan stad och landsbygd är av väsentligt intresse för en hållbar samhällsutveckling, exempelvis i form av resursflöden och möjligheter för kultur- och rekreationsutbyten.

Utmärkande för landsbygdsutveckling är det ideella engagemang som är starkt på landsbygderna och i de mindre tätorterna. Tillsammans med olika privata, offentliga och ideella aktörer skapas en attraktiv och levande landsbygd. Detta sker bland annat tillsammans med föreningen Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling.

Nationella mål och styrande beslut

- Det svenska landsbygdsprogrammet 2014-2020 (Antogs i maj 2015 i EU-kommissionen).
- Strategi för Lokalt Ledd Utveckling 2014-2021 (Antogs i maj 2015 i EU-kommissionen).
- En svensk livsmedelsstrategi (tas fram under 2015).
- Uppsala kommuns landsbygdsprogram (tas fram under 2015).
- Uppsala kommuns bredbandsprogram 2013–2020.

Utmaningar

- Långa avstånd och ett bilberoende behöver balanseras med förbättrade förutsättningar för användning av kollektivtrafik. Samtidigt måste den pågående planeringen i de centrala delarna av Uppsala beakta behovet av tillgänglighet med bil till staden från landsbygden.

- Det höga exploateringstrycket måste kontrolleras så att de areella näringarna kan utvecklas.

- Uppsala kommun äger inget eget fibernät. Därför krävs ett nära samarbete med marknadens aktörer för att nå de kommunala och nationella bredbandsmålen.

- Bibehålla och utveckla samhällsservice i mindre tätorter.

- Öka landsbygdens attraktivitet genom att utnyttja lokala tillgångar.

Kommunikation, digitalisering och medborgardialog

Utvecklingsförutsättningar

Kommunikationsflödet i samhället är stort idag. Kommunen ska föra dialog på ett sätt som är anpassat efter målgruppernas behov. Arbetet för att kommunicera på rätt sätt med rätt målgrupp ska fortsätta med nya tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval. Ambitionen är att det ska vara enkelt att komma i kontakt med Uppsala kommun, enkelt att hitta rätt information och öka möjligheterna för dialog.

Uppsala kommun ska vara en föregångskommun med delaktiga medborgare samt medarbetare som förstår hur de påverkar och hur beslut fattas. En god kommunikation och bra dialog är nödvändiga förutsättningar för att lyckas med detta.

Nationella mål och styrande beslut

I språklagen (2009:600) står att offentliga verksamheter ska använda ett språk som är vårdat, enkelt och begripligt, det vill säga uttrycka sig på klarspråk.

Kommunen har en kommunikationspolicy, riktlinjer för webb, riktlinjer för sociala medier och en grafisk profil.

Utmaningar

- Medborgarnas insyn i och förståelse för kommunens verksamheter ska stärkas för att främja inflytande och demokrati.

- Dialogen med och service till medborgarna ska utvecklas genom att kommunen använder teknikens möjligheter och anpassade metoder. Medborgarnas kontakt med kommunen ses som en möjlighet att utveckla verksamheten.

- Medarbetarnas möjlighet till insyn i beslutsfattandet ska förbättras för att öka möjligheterna till inflytande.

- All kommunikation från kommunen ska vara enkel att känna igen, oavsett vilken del av kommunen som är avsändare.

Medarbetare och chefer

Kommunkoncernen ska vara en förebild som arbetsgivare och bidra till en inkluderande arbetsmarknad i regionen.

Alla förvaltningar och bolag bidrar till kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare. Chefer på samtliga ledarnivåer ska utöva sin arbetsgivar-, chefs- och ledarroll i enlighet med antagna arbetsgivarpolitiska policys, riktlinjer och värderingar.

Utvecklingsförutsättningar

Medarbetarnas villkor och förutsättningar har stor betydelse för kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Därför är rätten till heltid, med möjlighet till deltid, både en strategi som stärker medarbetarna och gynnar kommunens möjlighet att rekrytera. Det är också ett nödvändigt ställningstagande för en kommun som vill vara jämställd och främja jämställdheten i samhället, då kvinnor står för större delen av det ofrivilliga deltidsarbetet.

Kommunens förmåga att ställa om verksamhet, kompetens och organisation för att möta kommuninvånarnas behov av service är en kritisk framgångsfaktor idag och framöver. Detta ökar kraven på att chefer kan axla rollen som förändringsledare, fullt ut tillvarata medarbetarnas kompetens samt säkra medskapande i förändrings- och förbättringsarbete.

I Uppsalaregionen finns gott om välutbildade människor. Det finns även ett fortsatt högt intresse för yrken med hög grad av samhällsnytta. Vissa kompetenser är dock svåra att rekrytera, bland annat inom skola, teknik och vård. För att attrahera morgondagens medarbetare och chefer behöver vi som arbetsgivare arbeta aktivt med att öppna upp olika vägar in till våra yrkesområden.

I chefsfunktioner har generationsväxlingen mattats av något, men fokus behöver ändå hållas på att vidmakthålla och utveckla chefs- och ledarkompetens eftersom det finns ett vikande intresse för chefskap, framförallt hos yngre människor. Ett aktivt arbete för ett hållbart arbetsliv, där god arbetsmiljö kombineras med attraktiva och anpassade villkor samt interna utvecklingsmöjligheter lägger grunden till en attraktiv arbetsgivare.

Nationella mål och styrande beslut

Regeringens vårproposition 2015 (2014/15:100) möjliggör en satsning på traineejobb som riktas till de unga som står långt ifrån arbetsmarknaden och har en gymnasieutbildning. Arbetet subventioneras under max ett år och möjliggör för 50 procent studier i relevant yrkesutbildning kombinerat med 50 procent arbete.

Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (Uppsala kommun).

Utmaningar

- Att kommunen är en arbetsgivare som utmärker sig när det gäller jämställdhet och mångfald bland de anställda, inkluderat ökat ansvarstagande för att åstadkomma jämställda löner och arbetsvillkor. Att kommunen intar en särställning när det gäller möjligheter på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

- Att Uppsala ligger i framkant med att erbjuda kommunala traineejobb.

- Att heltidstjänstgöring blir norm och deltid en möjlighet för medarbetare.

- Att möjliggöra ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv, där till exempel samverkan mellan arbetstagarorganisationer och arbetsgivare, arbetstidsupplägg samt lönevillkor utvecklas och förbättras.

- Att kommunen främjar medarbetarnas möjlighet att resa klimatneutralt till arbetet.

- Att rekrytera och utveckla goda chefer som ges förutsättningar att leda medarbetare på ett sätt som utgår från kommunens behov, samtidigt som medarbetarna känner att de utvecklas och är delaktiga i kommunorganisationen.

5.2 Stadsbyggnad

Utvecklingsförutsättningar

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva städer, vilket för med sig en mycket stark befolkningsökning, en expansiv arbetsmarknad och stark tillväxtpotential. Det är viktigt att det förs en expansiv bostadspolitik där nya, gröna och hållbara områden tillkommer. Målet är minst 3 000 byggda bostäder per år för att möta prognosen om antalet nya invånare till år 2050. Tillgången till bostäder är en ödesfråga för Uppsalas framtid då rekrytering till både universitet och näringsliv är viktiga faktorer för Uppsalas tillväxt. Utvecklingen innebär utmaningar i form av att utveckla hållbara miljöer, både ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Uppsala ska vara tryggt att leva och vistas i för alla. Barn- och jämställdhetsperspektivet ska genomsyra allt arbete.

Översiktsplanen anger den långsiktiga, strategiska inriktningen och fungerar som styrning för den fysiska utvecklingen. Uppsalaborna ska ha frihet att välja mellan olika boendealternativ och olika boendemiljöer. Därför är vi positiva till byggande i såväl stad som där det är möjligt på landsbygden. Staden ska i huvudsak växa inåt samt i stråk, vid orter och vid knutpunkter, vilket ger goda förutsättningar för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik, hushållning av mark samt utnyttjande av redan gjorda infrastrukturinvesteringar. Vid större infrastruktursatsningar, som bland annat kräver uppgrävning av gator, ska även annan infrastruktur samordnas, till exempel bredbandssatsningar. God kollektivtrafik kan också öppna för nya, attraktiva lägen för bostadsbyggande, där regeringens stadsmiljöavtal kan medfinansiera kommunala satsningar.

Uppsalas stadsbild ska präglas av en god och variationsrik arkitektur och attraktiva natur- och kulturmiljöer. Uppsalas grönområden och parker håller hög kvalitet och finns nära Uppsalaborna. Ett ökat bostadsbyggande, fler arbetsplatser och att göra Uppsala till Sveriges bästa cykelstad är viktiga mål. Det gäller både ur ett tillgänglighets- som trygghetsperspektiv. En ny översiktplan förväntas vara färdig under 2016.

Uppsalas stadskärna ska vara attraktiv. Variationsrika miljöer med hög tillgänglighet och trygga, attraktiva mötes- och målpunkter skapar förutsättningar för ett aktivt stadsliv. De offentliga rummen håller hög standard. Vid förtätning av befintliga områden och utveckling av nya stadsdelar säkras offentliga rum med tydlig avsikt på social hållbarhet och mångfald. De tre dimensionerna av hållbar utveckling vägleder samhällsplaneringen. Kommunen planerar för socialt- och miljömässigt hållbara områden som uppfattas som trygga och välkomnande.

Uppsala har högst andel personer som bor utanför stadskärnan i relation till hela landet. En levande landsbygd är därför en förutsättning för kommunens fortsatta utveckling. Det ska vara möjligt och attraktivt att bo och verka på landsbygden i Uppsala kommun. Stad och landsbygd håller ihop och kompletterar varandra. Företagen på landsbygden ska ges goda villkor att fungera och utvecklas.

Under de senaste mandatperioderna har rejäla upprustningar och nyanläggningar av parker och lekplatser kommit till stånd. Bland annat Nysmedsvägens lekplats i Björklinge, Gåvsta lekplats, Knutby lekplats, Vallbydungen/Cirkuslekplatsen, Eriksbergsparken, Flygarparken, Gränbyarken, Höganäsparken, Kapellgärdesparken, Pelle Svanslös lekplats, Sara Lisas Park, Stenhammarsparken, Stadsträdgården, Vasaparken, Målarns trädgård, Lilla Djurgårdsskogen, Piratlekparken i Storvreta, Bergsbrunnaparken, Järlåsa lekplats och Almunge lekpark. Ambitionen är att alla Uppsalabor ska ha maximalt 300 meter till ett grönområde.

Utvecklingen av järnvägen är av strategisk betydelse. Ostkustbanans kapacitetshöjning söderut med fyrspår mellan Stockholm och Uppsala är den enskilt viktigaste infrastrukturåtgärden för utbytet med Stockholm och Arlanda. Kapacitetshöjningen är även en förutsättning för tågstopp i Uppsala södra/Bergbrunna. Samarbetet kring kapacitetsförstärkningar på Dalabanan fortsätter, för att möjliggöra förbättrad pendling samt station och utbyggnad i Vänge. Samarbetet kring Arosstråket intensifieras för trafikeringsförbättringar på kort sikt och järnvägsbyggande på lång sikt. För att hantera bebyggelsetrycket är riksväg 55 en viktig regional vägförbättring.

Flera av Uppsalas befintliga bostadsområden står inför omvandling, renovering och förtätning. Detta måste göras på ett varsamt och respektfull sätt i förhållande till boende och miljöer. Både de fysiska, ekologiska och sociala aspekterna måste beaktas. Att utveckla verktygen för de sociala konsekvenserna blir därför extra viktigt, liksom att verka för klimatsmarta och energieffektiva lösningar. Kommunen deltar också i arbetet med att skapa ett svenskt certifieringssystem och kompetensprogram för hållbar stadsutveckling.

Med en så stark utbyggnadstakt blir det också viktigt att prioritera så att ekonomi och ambitionsnivå följs åt. Ambitionshöjningen i bostadsbyggandet innebär att en mångfald av exploatörer är viktigt för att skapa sund konkurrens. Det innebär också i förlängningen en tydlig prioritering, en ökad användning av konsulter och att möjligheten till byggherreplaner nyttjas. Samarbetet inom kommunen är också viktigt, till exempel kring en gemensam arkitekturpolicy och i arbetet med mer omfattade planprogram. En målsättning är att möjliggöra för mer flexibla detaljplaner. Det kan bland annat undanröja hinder, korta ned processer och underlätta för företagsetableringar utanför stadskärnan.

Kommunen arbetar med en aktiv markpolitik för att ge möjlighet till bland annat blandade upplåtelseformer. Inriktningen är att förfoga över ett innehav av exploateringsbar mark motsvarande fem års stadsutveckling. Goda möjligheter till en effektiv kollektivtrafikförsörjning vägs in vid prioriteringen av markförvärv. Markinnehavet säkrar en långsiktig buffert för markbyten och andra ändamål, som rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser. En målsättning är att verka för en varierad upplåtelseform på bostadsmarknaden. Kommunens medvetna satsning för att nå dit har resulterat i att andelen hyresrätter i nybyggnation har uppgått till 41 % de senaste fem åren.

Enligt beslut av kommunstyrelsen pågår arbetet med översiktsplanen samt ytterligare projekt kopplade till kommunstyrelsens ansvarsområde: Framkollus, Innerstaden, Södra staden, Gottsunda samt Arkitektur Uppsala.

En insats vi kallar Uppsalavärdar införs. Insatsen ska utformas i samarbete med Kommunstyrelsen och Gatu- och samhällsmiljönämnden. Enligt en modell som finns i andra kommuner ska insatsen främst bestå av kompletterande renhållningsarbete och att fungera som guider/vägvisare. Vi ser att detta kan vara en kombination av praktik och anställning under en begränsad tid.

Att stärka den enskildes förmåga att undvika och hantera olyckor är avgörande för att skapa trygghet och är en central del i kommunens arbete med skydd mot olyckor. Kommunens kapacitet att undsätta den drabbade och lindra skador till följd av olyckor är god och likvärdig i hela kommunen. Räddningstjänstens förmåga utvecklas främst genom utökad samverkan.

Utmaningar

- Skapa förutsättningar för och möjligheter till landsbygds- och stadsutveckling i det attraktiva Uppsala och möta efterfrågan på bostäder utan minskad kvalitet.

- Att klara både tillväxtmål och miljömål genom en samordnad planeringsprocess för hållbar stadsutveckling.

- Minimera uttaget av naturresurser, särskilt genom energieffektiviseringar.

- Medborgarnas delaktighet i stadens utveckling behöver öka och nya områden ska planeras utifrån ett helhetstänk med skola, barnomsorg och mötesplatser. Öppna och inkluderande offentliga rum och idrottsanläggningar ska skapas som är långsiktigt socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbara.

- Uppsala har en komplex struktur med många miljöutmaningar. För att nå miljömålen ska kollektivtrafik och systemval utredas. Uppsala siktar också på att bli Sveriges främsta cykelstad, vilket ger utmaningar i både befintlig struktur och nya trafikslösningar då cykeln konkurrerar med andra trafikslag om utrymmet. Att skapa goda trafiklösningar/tillgänglighet med god infrastruktur och förvaltning är därför en stor utmaning.

- Minska antalet olyckor per invånare som föranleder räddningsinsats.

- Kommunen ansvarar för den fysiska planeringen och är därför en viktig aktör i arbetet med de nationella miljökvalitetsmål avseende biologisk mångfald, samtidigt som staden ska utvecklas och förtätas.

- Ett jämställdhetsperspektiv behöver genomsyra stadsplaneringen och säkerställa en likvärdig tillgång till kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser.

- En variation av upplåtelseformer, 30% hyresrätter och 70% bostadsrätter och småhus, behöver säkras och är en förutsättning för att Uppsala ska vara en jämlik och socialt hållbar stad.

Nationella mål och styrande beslut

Regeringen har satt som målsättning att det ska byggas 250 000 bostäder 2015-2020. Genom bättre samverkan mellan utbyggd kollektivtrafik och bostadsbyggande kan mer byggas. Därför satsar

regeringen på stadsmiljöavtal, som medfinansierar lokala och regionala kollektivtrafikprojekt. God kollektivtrafik öppnar upp för nya, attraktiva lägen för bostadsbyggande. Regeringen har också givit ett uppdrag att ta fram riktlinjer med fokus på hållbara transporter i städer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har i sin nationella strategi formulerat ”nollvisionen” att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av bränder i Sverige.

Bostäder i en stor del av Sveriges så kallade miljonprogramområden behöver rustas upp. I budgetpropositionen 2015 föreslår regeringen att staten stödjer en renovering och energieffektivisering av hyresbostäder bland annat i miljonprogramområdena.

Plan- och bygglagen och Miljöbalken är de viktigaste styrande dokumenten. I januari 2015 genomfördes ändringar i plan- och bygglagen. Bland annat handlar det om en förenklad planprocess och fler möjligheter att avvika från en detaljplan. Det gjordes också ändringar som handlar om buller både i plan- och bygglagen och i miljöbalken. I plan- och byggförordningen gjordes några ändringar när det gäller anmälningsplikt och sanktionsavgifter. Det infördes också en ny lag om riktlinjer för markanvisningar.

Naturvårdsverket genomför det så kallade miljöbalksprojektet som syftar till att stärka användingen av miljöbalken som instrument. Projektet pågår under hela 2016. Samtidigt går miljömålberedningens arbete in i en mer aktiv fas. I februari 2016 ska beredningen redovisa förslag till klimatpolitiskt ramverk.

De nationella miljökvalitetsmål avseende biologisk mångfald och ekosystemtjänster som fastställts av regeringen, innebär bland annat att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället, där så är skäligt. Det innebär också att ökade ansträngningar ska göras för att skydda värdefull skog, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt bevara och utveckla ekologiska samband i landskapet. Kommunen är en viktig aktör i detta arbete, inte minst genom sitt ansvar för den fysiska planeringen.

EU:s ramdirektiv för vatten innebär att god status ska uppnås för yt- och grundvatten. Arbete med att upprätta handlingsplaner pågår.

Översiktsplanen 2010 ger tillsammans med aktualitetsförklaringen 2014 den långsiktiga strategiska inriktningen för kommunens utveckling.

Gemensamma inriktningsmål

- Att uppfylla målet om att bygga 3000 nya bostäder per år.
- Att alla Uppsalabor har högst 300 meter till ett grönområde
- Uppsalas stadskärna är attraktiv.
- Uppsalas grönområden håller hög kvalitet.
- Stad och kransorter är väl integrerade genom goda kommunikationer.
- Uppsalas kransorter är attraktiva.

5.2.1 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering och byggande av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Grönstrukturen är viktig för stadens identitet och attraktivitet. Vistelse i park och natur, vardagsmotion i form av promenader, gång- och cykelpendling, fritidsodling och andra utomhusaktiviteter har positiva effekter på människors hälsa. Alla ska ha nära till parker av hög kvalitet. Tillgängligheten är särskilt viktig för grupper med begränsad rörlighet, som små barn, äldre och funktionsnedsatta.

Uppsalas parker utvecklas så att de bidrar till en hållbar stadsutveckling. Tillgången till attraktiva parker i stadsdelarna, i enlighet med parkplanen för Uppsala stad, säkerställs, parkstandarden höjs och skötseln anpassas för fler besökare. Utvecklingen av inspirerande och tillgängliga lekplatser fortsätter. Kransorternas parkstandard ses över.

Inriktningsmål

- Uppsala har väl fungerande kommunikationer och infrastruktur som främjar hållbara transporter.

Uppdrag

- Att öka kollektivtrafikens framkomlighet genom prioritering av stomlinjestråk.

- Det är angeläget att en samordning sker mellan planerade ledningsarbeten, markomläggningar och fastighetsägare samt handlare för att underlätta arbetet med såväl planering som genomförande. I många fall är marginalerna för små butiker och caféer begränsade. Oplanerade och oförutsedda förändringar som kommunen rår över påverkar direkt verksamheten. Boende, fastighetsägare och butiksinnehavare ska kunna förvänta sig information om planerade ledningsarbeten i god tid så att det besvärar dem i minsta möjliga utsträckning.

Utmaningar

- Uppsala ska bli Sveriges främsta cykelstad, vilket ger utmaningar i både befintlig struktur och för nya trafikslösningar då cykeln konkurrerar med andra trafikslag om utrymmet. Att använda cykel måste också vara tillgängligt och tryggt för alla.

- Säkerställa en stadsplanering som gynnar gående och hållbart resande. Utvecklingen syftar till att förbättra framkomlighet och trygghet för gående, cyklister och kollektivtrafikanter samt att uppnå klimatmålen och skapa en trivsammare stad.

- Gator och parker och social infrastruktur är grunden för en växande stad. Att skapa trygga attraktiva mötesplatser och att utveckla och förvalta allmän plats, grönområden, natur-reservat, temaparker ger utmaningar i både investering, drift och förvaltning.

- Att nedskräpningen ska minska.

- Skolor och skolgårdar används mest på dagtid, medan till exempel spontanidrottsplatser används på kvällar och helger. I en förtätad stad måste flera olika intressen samsas om samma yta för en mångfunktionell markanvändning, vilket är nytt för Uppsala.

- Inom nämndens ansvarsområde finns flera möjligheter för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi. Kommunen har stora kostnader för bidrag till enskilda vägföreningar. Detta system behöver därför utredas för att få en helhetslösning. Det krävs även ett livscykeltänk på investeringsprojekt och drift.

- Delar av Uppsalas gatu- och naturrum brister i tillgänglighet. Uppsala ska vara tillgängligt för alla och inte stänga ute människor med funktionsnedsättning.

- I Uppsala finns stora markområden där det tidigare bedrivits någon form av markförorenande verksamhet. Att inventera dessa områden är mycket viktigt och för att kunna exploatera området krävs behandling av den förorenade marken.

- Ärendehanteringen är ofta manuell och sker i pappersform. Stora vinster i tid och säkerhet kan göras med en digital ärendehantering. En gemensam e-förvaltning och GIS (geografiska informationssystem) där alla verksamheter delar samma information behövs därför för effektivisering är verksamheten.

- För att uppnå miljömålen bör vinterväghållningen göras på ett mer klimatsmart sätt. Kommunens satsning på cykel gör också att vinterväghållningen av cykelvägar måste förbättras.

Riktade satsningar

- Som i ett led i att främja hållbara transporter ska Uppsala bli Sveriges främsta cykelstad. För att nå denna målsättning krävs investeringar i anläggande samt drift av cykelvägar, liksom på information och kommunikation.

- Genomförande av investeringsplanen för skattefinansierade infrastrukturinvesteringar, kräver att nämnden kompenseras för ökade drift- och kapitalkostnader.

- I samarbete med Kommunstyrelsen och AMN ta fram ett förslag på hur samarbete kring Uppsalavärdar kan utformas. Insatsen ska innehålla både praktik och anställning, främst för personer med långvarigt biståndsbehov. I första hand ska insatsen riktas in på kompletterande renhållningsarbete och cityguidning/vägvisare. Insatsen ska kunna införas andra halvåret 2016.

5.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Utmaningar

- Att långsiktigt säkra tillgång och kvalitet på grundvatten och dricksvatten.
- Arbetet med att uppfylla miljömålen och bygga en hållbar stad ska intensifieras, särskilt mot bakgrund av stadens tillväxttakt.
- Utvecklingen av stad och landsbygd kräver ett förstärkt arbete med förorenade områden.
- Säkerställa hälsosamma miljöer.

Riktade satsningar

- Skolor, förskolor och omvårdnadslokaler ska vara hälsosamma, funktionella och ekonomiskt hållbara.

5.2.3 Namngivningsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

5.2.4 Plan- och byggnadsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggfelsförsäkring och energideklaration för byggnader.

Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturreservat.

Uppdrag

- Plan och byggnadsnämndens viktigaste uppgift är att ta fram planer och bygglov för 3000 nya bostäder per år.
- Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden tillsammans med kulturnämnden, kommunstyrelsen och de kommunala fastighetsbolagen.

Utmaningar

- Uppnå en byggtakt på 3 000 bostäder per år och planera för lokaler, kontor och verksamhetsytor motsvarande 1 500 nya arbetstillfällen per år.

- Tydliggörande av den översiktliga planeringen och hela kedjan till bygglov med syfte att lösa målkonflikter i ett tidigt skede.

- Den ökade byggtakten med många nya bostäder ger nya kostnader i form av bland annat driftkostnader. Det behövs konsekvensanalyser av vilka exploateringsområden som ska prioriteras.

- Utveckla Rosendal, Ulleråker, Eriksberg och Gottsunda till hållbara miljöer, både ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv.

- Öka servicegraden och takten i myndighetsutövningen.

- En viktig del i planeringsprocessen är samråden med allmänheten. Därför ska formerna för de i plan- och bygglagen lagstadgade samråden utvecklas

- Ärendehanteringen är ofta manuell och sker i pappersform. Stora vinster i tid och säkerhet kan göras med en digital ärendehantering. En gemensam e-förvaltning och GIS (geografiska informationssystem) där alla verksamheter delar samma information behövs därför för effektivisering är verksamheten.

Riktade satsningar

- Framtagande av arkitekturpolicy tillsammans med kommunstyrelsen.

- I en starkt expanderande kommun krävs åtgärder för bland annat den långsiktiga vatten-försörjningen. Föreskrifter för vattenskyddsområdet behöver därför förstärkas.

- En handlingsplan utifrån översiktsplanen för framtida tillväxtområden.

- Förbättra möjligheterna för Uppsalaborna att komma ut i naturen genom att inrätta nya naturreservat. Sker i samarbete gatu- och samhällsmiljönämnden.

- Medborgardialoger och konsultstöd inom ramen för Planprogram för Gottsunda med social inriktning 2015-2017. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden.

- Fördjupa arbetet med att möjliggöra mer flexibla detaljplaner.

- Utveckla arbetet med rådgivning och service i samband med bygglovsansökningar.

5.2.5 Räddningsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd som ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska även stödja andra nämnder inom sitt kompetensområde samt verka för att skapa trygghet i samhället.

Inriktningsmål

Räddningsnämndens mål och uppdrag återfinns till stora delar i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst som beslutats av nämndens tre kommunfullmäktige.

Utmaningar

- För att genomföra effektivare räddningsinsatser är en viktig faktor hur snabbt första enhet är på plats. Att minska tiden från dess någon söker hjälp till dess hjälp anländer ska eftersträvas i alla delar av händelsekedjan.

- Verksamheten hanterar oönskade och oplanerade händelser med mycket oregelbunden frekvens. För att utveckla organisationens förmåga är det viktigt att lära av inträffade händelser. Lärande och förbättring ska bli en grundläggande del i organisationens kultur och arbetssätt.

- Möjligheterna att nå flera av räddningsnämndens mål kan ökas genom en effektivare kommunikation såväl internt som externt. Nya lösningar för att informera och kommunicera ska eftersträvas.

- Det olycksförebyggande arbetet sker på många olika sätt. Den trygghetsskapande verksamheten ska utvecklas ytterligare. Erfarenheter och lärdomar från andra organisationer ska tas tillvara.

- Tidigare användning av skum i verksamheten kan ha medfört föroreningar av övningsområden. Förorenad mark ska kartläggas. Kartläggningen kommer att ge underlag för vidare beslut.

- Verksamheten är mansdominerad och behöver arbeta aktivt med att dels rekrytera fler kvinnor, dels i sitt uppsökande och förebyggande arbete ha ett jämställdhetsperspektiv.

- Mångfald och jämställdhet är viktiga utvecklingsområden för verksamheten. En viktig och trygghetsskapande verksamhet bör spegla samhället. Kompetenshöjning är viktigt men även en förändrad rekryteringsprocess.

Riktade satsningar

- Ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst ska implementeras.

- Arbetsmiljön vid olyckor är komplicerad och riskerna med brandrök större än vad som tidigare uppmärksammats. Aktuella forskningsresultat ska tas tillvara i verksamheten. Förändringar i attityder och rutiner som bidrar till att förbättra arbetsmiljön ska genomföras.

5.3 Utbildning och arbete

Utvecklingsförutsättningar

Att förmedla kunskap är de pedagogiska verksamheternas viktigaste uppgift. Skollagen är tydlig när det gäller förhållandet mellan stat och kommun, beslutsfattare och profession. Uppsala ska målstyra de pedagogiska verksamheterna, stödja skolans olika aktörer samt tydliggöra de olika alternativen för elever och föräldrar. Kunskap, kvalitet och trygghet för alla i de olika skolformerna är de övergripande målen. Varje elev som är i behov av extra stöd ska få rätt stöd i tid.

Alliansen prioriterade under åtta år förskolan och skolan och tillförde mellan år 2006 och år 2014 förskolan, skolan, vården och omsorgen i Uppsala kommun 2,1 miljarder kronor mer än tidigare. Detta resulterade i att grundskolan i Uppsala kommun under Alliansens ledning blev bland de bästa skolorna i landet i Sveriges Kommuner och Landstings rankning av grundskolan läsåret 2013/14. Förklaringen är ett uthålligt arbete med fokus på ledning, styrning och måluppfyllelse. Dessutom delade Bälingeby förskola i Uppsala kommun år 2014 förstaplats som en av Sveriges bästa förskolor enligt mätsystemet Qualis. Vår strävan är att Uppsalas förskolor och skolor ska vara bland de bästa i landet.
Skolorna ska arbeta för att alla elever ska få godkända betyg, allt annat är en för låg ambitionsnivå. Varje elev ska mötas utifrån sina förutsättningar och behov samt ges möjlighet att nå sin fulla potential. Varje elev som är i behov av extra stöd ska få rätt stöd i tid. I dag ges mest särskilt stöd i årskurs 9, vilket är för sent. Vi vill se att det särskilda stödet byggs ut i förskolan och grundskolans lägre årskurser eftersom tidiga insatser är avgörande när vi ska förebygga att elever halkar efter och för att skapa mer lugn och ro i klassrummet.

Betyg från årskurs 4 kan vara ett viktigt verktyg för att tidigare identifiera behov av stöd och säkerställa att extra stöd sätts in så tidigt som möjligt så att ingen elev faller mellan stolarna. Även trygghet och trivsel är förutsättningar för en god kunskapsutveckling och varje skola har skyldighet att arbeta förebyggande och att ingripa mot trakasserier och kränkningar. Ingen elev ska behöva känna sig otrygg eller osäker i skolan.

En av framgångsfaktorerna i skolan är att eleverna möts av en kultur som karaktäriseras av höga förväntningar och tilltro till elevernas förmåga. För att Uppsalaelevernas kunskapsresultat ska bli bland landets bästa, behöver alla elever nå målen och få utvecklas så långt det är möjligt. Detta möjliggörs i skolor med fokus på kunskapsutveckling, där varje elev möts utifrån sina förutsättningar och behov. Engagerade och skickliga lärare med höga förväntningar på alla elevers förmåga är framgångfaktorer. En annan faktor för positiv resultatutveckling är god inlärnings- och arbetsmiljö för elever och lärare.

All pedagogisk verksamhet ska hålla mycket hög kvalitet, oavsett vem som driver verksamheten. Det är viktigt att alla familjer och elever har möjlighet att välja den förskola eller skola som passar deras behov bäst och känner sig trygga med att lämna sitt barn på förskolan, vet att skolundervisningen är av hög standard att verksamheten håller hög kvalitet. Vi måste därför arbetare vidare med att ställa höga kvalitetskrav och göra tillsyn. På förskolans och skolans område gäller skollagen och läroplanerna som en lägsta nivå. Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer. Uppsalas barn, elever och vårdnadshavare ska få saklig och objektiv information så att de kan välja mellan ett varierat utbud av inriktningar och driftsformer.

En förskola och skola av hög kvalitet och med kunskapsfokus, som förmår förbereda den unga generationen för ett rikt och framgångsrikt liv med goda möjligheter i samhället, är en grundpelare inom utbildningsområdet och är grundläggande för vårt välfärdssamhälle. Idag krävs en examen från gymnasieskolan för att kunna fortsätta med högre studier eller för att få arbete. En utbildad befolkning stimulerar till bättre tillväxt. En god utbildning har också betydelse socialt och politiskt eftersom utbildning ofta innebär ett ökat samhällsengagemang och deltagande i demokratiska processer vilket gynnar hela samhället. Utbildning påverkar inte bara produktiviteten på arbetsmarknaden, utan elever med examen från gymnasieskolan lyckas också bättre med att etablera sig i samhället.

Ungdomar som blir arbetslösa direkt efter gymnasiet fortsätter enligt statistiken att vara arbetslösa i betydligt större utsträckning än andra under de kommande tio åren. För ungdomar som inte lyckas fullfölja gymnasiet är det många gånger mycket svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetet för en examen i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan påbörjas redan i förskolan. För att lyckas med en gymnasieexamen måste skolan arbeta med tidiga insatser redan i förskolan och i lågstadiet och all pedagogisk verksamhet måste ha ett långsiktigt perspektiv. Förskolan och skolan har ett samlat ansvar för alla elever som av olika anledningar har svårt att nå målen för utbildningen eftersom grunden för det livslånga lärandet läggs i tidig ålder.

Arbetsmarknaden förändras. Utifrån det vi vet idag kommer så många som 50 procent av jobben, så som vi känner dem, under de närmaste åren förändras på grund av digitaliseringen. Några jobb försvinner och nya kommer till. Därför är det viktigt att människor mitt i livet får en möjlighet att omskola sig. Det kan handla om kompletteringar eller att helt byta bana. Det livslånga lärandet är mycket viktigt både för utbildningspolitiken och arbetsmarknadspolitiken, för arbetsplatsen och det civila samhället. Vuxenutbildningen minskar kunskapsklyftor. För den som har svårt att komma in på arbetsmarknaden och saknar en gymnasieutbildning är möjligheten till vuxenutbildning många gånger en förutsättning för jobb. Vuxenutbildningen ska ha ett tydligt arbetsmarknadsfokus. I och med att arbetsmarknadsnämnden har fått ansvar för vuxenutbildningen kan den också användas mer strategiskt och anpassas efter olika behov – både individuella och efter behov på arbetsmarknaden. För att detta ska lyckas är det centralt att vuxenutbildningen kan ställa om för att riktas mot områden där det råder arbetskraftsbrist. Ett sätt att uppnå detta är att upphandla utbildningar inom yrkesvux.

Att uppsalaborna själva får råda över sin tillvaro medför en större trygghet än att vara ekonomiskt beroende av andra. Alla som vill och kan ska få möjlighet att vara med och bidra efter egen förmåga. När människor hamnar utanför, eller inte ens får chansen att komma in på arbetsmarknaden, är det ett ekonomiskt problem, men i ännu större utsträckning ett socialt problem för den enskilde. Utanförskap lägger grund för ökade klyftor och segregation. Vår politik syftar till att bryta den utvecklingen. Idag ser vi att utanförskapet drabbar nya grupper.

Människor som av någon anledning inte har fått chansen att komma in på arbetsmarknaden, eller har svårt att komma tillbaka, kan erbjudas insatser både från Uppsala kommun och från Arbetsförmedlingen. Ytterst är arbetsmarknadspolitiken ett statligt ansvar, men när människor är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning blir det också en angelägenhet för kommunen.

Människor som står utanför arbetsmarknaden ska snabbt få adekvat och individanpassat stöd för att komma i egen försörjning. En kartläggning av individuella behov och förutsättningar ska göras

skyndsamt då en person söker ekonomiskt bistånd. I de fall orsaken är arbetslöshet måste det finnas en mångfald av insatser som kan stötta personen tillbaka i arbete eller studier. Vi tror på tidiga insatser. Ju kortare tid en person har stått utanför arbetsmarknaden desto lättare är det att komma tillbaka. Därför måste nämnden ha insatser som möter både dem som har haft ekonomiskt bistånd en kortare tid och dem som har stått utanför arbetsmarknaden under en längre period. För att människor ska kunna bemötas där de befinner sig och för att insatserna ska kunna anpassas efter individens behov, ser vi att externa aktörer kan vara ett komplement till kommunens egna insatser.

Arbetsmarknadsnämnden ska präglas av ett tydligt arbetsmarknadsfokus. Ekonomiskt bistånd är en stor del av nämndens kostnader och för att kunna bryta utvecklingen med ökade kostnader för ekonomiskt bistånd måste nämnden satsa på insatser som leder till jobb. Arbetsmarknadsinsatser ska kunna upphandlas av privata aktörer - men det är viktigt att vi säkrar kvaliteten i upphandlingsförfarandet och det är viktigt att vi får en spridning vad det gäller insatserna. Att inte alla erbjuder exakt samma sak. Nämnden bör hitta alternativ till det bonussystem som finns idag eftersom detta inte är bästa sättet att skapa incitament samtidigt som det blir kostsamt. Nämnden kan med fördel arbeta mer med ESF-projekt eller andra former av projekt, men dessa ska alltid syfta till att implementeras i ordinarie verksamhet. Det är ytterst viktigt att de projekt som nämnden finansierar också följs upp och utvärderas på ett adekvat sätt.

Ungdomar som inte lyckas komma in på arbetsmarknaden är en särskilt utsatt grupp. Det är viktigt att nämnden, i samarbete med utbildningsnämnden, arbetar för att motverka avhopp från gymnasiet. De ungdomar som är i behov av ekonomiskt bistånd måste få stöd att återgå till studier eller till arbete. Här har studie- och yrkesvägledningen en viktig roll.

Ungdomar som under en längre period har fått ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ska kunna erbjudas en praktikplats inom kommunen. Praktiken ska kunna följas av en sex till tolv månader lång anställning i någon av kommunens verksamheter. Det är viktigt att den här insatsen utformas på ett sätt så att den inte skapar inlåsningseffekter.

Sommarjobb är en viktig insats för att ungdomar ska få möjlighet att prova på ett arbete redan under skolåren. Det ger en bild av hur det är att arbeta samtidigt som det kan ge en idé om framtida yrkesval. Kommunen är en aktör som erbjuder sommarjobb. Det privata näringslivet en annan. Att ungdomar får möjlighet att arbeta och att vi därmed säkrar återväxten på arbetsmarknaden är en angelängehet för alla – både kommunens verksamheter och de privata företagen. Därför är det också viktigt att vi hjälps åt.

De sommarjobb kommunen erbjuder ska hålla hög kvalitet och upplevas som meningsfulla. Samtliga förvaltningar ska erbjuda sommarjobb. Arbetsmarknadsnämnden ska göra en uppföljning av de sommarjobb kommunen har finansierat bland annat utifrån nöjdhetsgrad. Nämnden bör också undersöka om det finns möjlighet att samarbeta med Ung Företagsamhet kring de sommarjobb som handlar om företagande.

De insatser som nämnden erbjuder ska syfta till heltidsaktivitet, men kan bestå av olika kombinationer, till exempel välfärdsanställning och studier inom SFI. För dem som står längst ifrån arbetsmarknaden och har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd införs en insats vi kallar Uppsalavärdar. Insatsen ska utformas i samarbete med Kommunstyrelsen och Gatu- och samhällsmiljönämnden. Enligt en modell som finns i andra kommuner ska insatsen främst bestå av

kompletterande renhållningsarbete och att fungera som guider/vägvisare. Vi ser att detta kan vara en kombination av praktik och anställning under en begränsad tid.

Invandringen berikar Uppsala. Det är bra att människor från andra länder söker sig till Uppsala. Uppsala är en tillväxtkommun med en stark arbetsmarknad vilket gör att det är lättare för nyanlända att få ett arbete i Uppsala. Uppsala kommun står upp för den fria rörligheten och välkomnar att människor söker sig hit.

En orolig omvärld gör att antalet asylsökande i Sverige kommer att öka. Uppsala tar idag emot få flyktingar i förhållande till vår befolkning, men allt pekar på att mottagandet i kommunen kommer att öka. Ett ökat flyktingmottagande ställer höga krav på Uppsala kommun. Då kommunen ansvarar för SFI och samhällsorientering är det viktigt att det erbjuds möjlighet att anpassa svenskundervisningen efter individernas behov och förkunskaper. För oss är det en självklarhet att människor ska kunna välja mellan fler olika utförare av SFI, att SFI ska kunna kombineras med jobb eller med andra studier och att SFI-undervisningen även ska fånga upp nyanlända som av olika skäl har svårt att studera regelbundet - som till exempel föräldrar som precis har fått barn.

Kunskaper i det svenska språket och en fullgjord samhällsorientering är två viktiga delar i nyanländas möjligheter att få jobb och etablera sig i Sverige. För dem som har en högre utbildning eller en yrkeskunskap ska Uppsala kunna erbjuda så kallade SFX-utbildningar – det vill säga svenska i kombination med studier inom ett visst yrkesområde. Idag finns det planer på en sådan utbildning inom vård. Vi ser att det finns fler områden där SFX-utbildningar kan korta vägen till etablering. Dessa ska utformas i samarbete med till exempel universiteten eller vården, beroende på vilken utbildning som är aktuell. Nämnden ska göra en kartläggning av behov utifrån de nyanländas förkunskaper och behoven på arbetsmarknaden.

Samhällsorienteringen erbjuds idag som en del inom SFI. Vi vill att samhällsorienteringen ska vara en fristående verksamhet. Detta för att SFI är en rättighetsutbildning medan samhällsorienteringen är en del i etableringen. Då många nyanlända flyttar under det första året bör det också utredas om samhällsorientering kan erbjudas tillsammans med övriga kommuner i länet. Detta för att minska risken för avbrott vid en flytt.

Nationella mål och styrande beslut

- En nationell skolkommisson har införts. Kommissionen ska lämna förslag som syftar till att höja kunskapsresultaten, förbättra kvaliteten i undervisningen och öka likvärdigheten. Uppdraget ska slutredovisas senast den 13 januari 2017.

- Lokala rekryteringsstrategier för att bland annat identifiera speciallärare och hjälpa till med rekrytering skall höja utbildningskvaliteten och ge lärare mer tid för varje elev vilket ger skolans huvudmän, kommuner och fristående skolor, möjlighet att ta del av ett statsbidrag för att kunna anställa fler lärare, speciallärare eller annan personal så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre. För detta ändamål avsätts cirka 40 miljoner kronor årligen till Uppsala.

- Regeringen har föreslagit (Prop. 2014/15:107) införande av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Referensramen ska underlätta validering av kunskaper

och rörlighet på arbetsmarknaden.

- Den statliga utbildningspolitiken är under förändring. Barngruppernas storlek i förskolan ska minska. Det ska bli fler lärare och mindre klasser i de lägre stadierna i grundskolan och tillgången till specialpedagogiskt stöd ska öka. Grundskollärar- och speciallärarutbildningen får 6 000 fler utbildningsplatser fram till 2019. En läsa-skriva-räknagaranti införs.

- Regeringen har föreslagit (Prop. 2014/15:85 Ökad individanpassning – en effektivare sfi och vuxenutbildning) förändringar inom utbildning i svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning. Intentionen i propositionen är att utveckla en ännu mer individanpassad vuxenutbildning där utbildningen utformas efter individens mål, förkunskaper, förutsättningar, funktionsförmåga och livssituation i övrigt.

- Den statliga arbetsmarknadspolitiken är under förändring mot ökad samverkan med kommunerna, ökad satsning på insatser till utsatta grupper och ökad lokal utformning av arbetsmarknadspolitiken. Regeringen (Regeringens proposition 2014/15:100) föreslår satsningar på traineejobb och utbildningskontrakt till ungdomar 20-24 år för att stärka deras väg in på arbetsmarknaden samt ett kunskapslyft för att ge fler vuxna möjlighet att ta del av utbildning som skapar vägar in i arbetslivet. Satsningarna förutsätter en utvecklad samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen. Då utbildningsdelarna i de tre satsningarna handlar om reguljär vuxenutbildning är kommunens roll betydande.

- För att främja kontinuitet får de sociala företag som fick ekonomiskt stöd av nämnden 2014 stöd även under 2015, efter det att en utvärdering gjorts och om företaget anses uppfylla nämndens krav.

- Förändringar sker i den nationella flyktingpolitiken, bland annat nya direktiv gällande etableringsinsatser för nyanlända flyktingar.

Gemensamma inriktningsmål

- Uppsalaborna i arbetsför ålder har egen försörjning.

- Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning. (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen och omsorgsnämnden samt övriga nämnder vad gäller anställningar och krav på upphandlad verksamhet).

- Personer som är i behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet erbjuds skyndsamt aktivt stöd och insatser utifrån individens förutsättningar, önskemål och behov.

5.3.1 Arbetsmarknadsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsbefrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens flyktingmottagande och stöd till integrationsinsatser, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Inriktningsmål

- Uppsalaborna i arbetsför ålder har egen försörjning.
- Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning. (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen och omsorgsnämnden samt övriga nämnder vad gäller anställningar och krav på upphandlad verksamhet).
- Personer med långvarigt biståndsmottagande erbjuds aktivt stöd, utbildningsinsatser eller arbetsmarknadsanställning för att nå egen försörjning.
- Genom satsningen på ökad tid inom förskolan för barn till arbetslösa skapas möjligheter till ett snabbare inträde på arbetsmarknaden.
- Svenskundervisningen för nyanlända, det vill säga SFI, ska kunna kombineras med praktik, arbete eller andra studier.
- Ekonomisk rådgivning som förebyggande insats för ungdomar ska utvecklas ytterligare i enlighet med Kommunfullmäktiges uppdrag att väntetiden för fördjupad budget- och skuldrådgivning ska understiga fyra veckor, i enlighet med konsumentverkets riktlinjer
- Vuxenutbildningen i egen regi ska kompletteras med externa utförare och ha ett tydligt arbetsmarknadsfokus
- Vuxenutbildningen ska underlätta för människor som vill byta jobbinriktning mitt i livet.
- Antalet personer som övergår från behov av ekonomiskt bistånd till långsiktigt hållbara anställningar ska öka
- Andelen av befolkningen med behov av ekonomiskt bistånd ska under 2015 minska till 3,6 procent.
- Andelen av befolkningen med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ska minska, under 2015 till 35 procent.
- Andelen personer med mycket långvarigt behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ska minska, under 2015 till 25 procent.

- Antalet nya välfärdsjobb under året ska vara minst 150
- Andelen kvinnor som är aktiva i arbetsmarknadsinsatser ska öka.

Uppdrag

- Revidera det befintliga arbetsmarknadsprogrammet.

- Revidera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd så att vårdnadshavare som uppbär både bistånd och underhållsstöd inte missgynnas i och med den statliga höjningen av underhållsstödet.

Utmaningar

- Andelen biståndsmottagare i kommunen ligger lägre än liknande kommuner men kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger högre. En stor utmaning är att minska långvarigt och mycket långvarigt biståndsmottagande.

- Arbetsmarknadsnämnden har en viktig uppgift att motverka vräkningar på grund av hyresskulder och minska risken för kostsamma akuta lösningar.

- Antalet asylsökande ökar kontinuerligt och kommunerna behöver planera för fler personer som beviljats uppehållstillstånd. Det ställer krav på kommunen att ordna bostäder till nyanlända som anvisas till kommunen. För att påskynda och underlätta etableringen krävs samordning, flexibilitet och tidiga, förebyggande insatser.

- Arbetsmarknadens krav på kompetenser med lägst gymnasial utbildning och behov av specialistkompetenser ställer krav på vuxenutbildningen att utveckla flexiblare studieformer och ökat stöd till vissa grupper när det gäller anpassning i undervisningen. Diskrimineringslagen ställer ökade krav på att det ska finnas pedagogik som möter individens behov.

- Arbetslösheten är stor bland personer som har en psykisk funktionsnedsättning. Behovet finns av att utveckla den arbetslivsinriktade rehabiliteringen så att fler får möjlighet att börja arbeta och att fler arbetsgivare erbjuder anställning.
- Den statliga arbetsmarknadspolitiken är föränderlig och Arbetsförmedlingens uppdrag ändras över tid. Kommunen ska vara en kompletterande aktör och inte en konkurrerande. Det ställer extra krav på flexibilitet och anpassning av arbetsmarknadsnämndens insatser.

Riktade satsningar

- En kartläggning av individens behov och förutsättningar för egen försörjning ska göras skyndsamt i och med ansökan om försörjningsstöd.

- Genom utvecklingsinsatser främja socialt företagande för att inkludera människor, som har stora svårigheter att få eller behålla ett arbete, i samhällslivet.

- Med finansiellt stöd från Samordningsförbundet Uppsala län utveckla en plattform för långsiktig samverkan med Arbetsförmedlingen, Landstingen och Försäkringskassan kring personer som är i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering i syfte att minska behov av ekonomiskt bistånd och hjälpa människor långt ifrån arbetsmarknaden, där

arbetslöshet inte alltid är främsta orsaken till behovet av ekonomiskt bistånd, tillbaka till egen försörjning.

- Genom en väl fungerande utbildning i svenska för invandrare med möjlighet till att parallellt kunna ta del av praktik, arbetsmarknadsinsatser och övrig vuxenutbildning ska fler av kommunens nyanlända kunna konkurrera om jobben.

- I samarbete med omsorgsnämnden, Arbetsförmedlingen, Landstinget, Försäkringskassan och brukarorganisationer utveckla insatser för personer med psykiska funktionshinder så att fler får arbete eller meningsfull sysselsättning.

- Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför sitt framtida inträde på arbetsmarknaden.

- Ungdomar med långvarigt biståndsbehov ska kunna erbjudas praktik följt av en anställning på sex till tolv månader i någon av kommunens verksamheter.

- Utreda förutsättningarna för fler SFX-utbildningar utifrån nyanländas förkunskaper och arbetsmarknadens behov, i samarbete med berörda parter.

- I samarbete med Kommunstyrelsen och GSN ta fram ett förslag på hur samarbete kring Uppsalavärdar kan utformas. Insatsen ska innehålla både praktik och anställning, främst för personer med långvarigt biståndsbehov. I första hand ska insatsen riktas in på kompletterande renhållningsarbete och cityguidning/vägvisare. Insatsen ska kunna införas andra halvåret 2016.

- Utreda hur vuxenutbildningen, främst yrkesvux, kan anpassas bättre efter arbetsmarknadens behov samt hur den kan bli tillräckligt flexibel för att kunna ställas om när nya behov uppstår.

- Utreda hur samhällsorienteringen kan bli en egen verksamhet och om det finns förutsättningar för samarbete inom länet samt hur ett sådant samarbete i så fall skulle kunna se ut.

- Undersöka möjligheterna för samarbete med skolan och Ung Företagsamhet kring de sommarjobb som handlar om företagande/entreprenörskap.

5.3.2 Utbildningsnämnden

Ansvar och verksamhetsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för huvudmannaskapet avseende det kommunala skolväsendet enligt skollagen förutom kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och öppen fritidsverksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter i övrigt enligt skollagen och i egen regi bedriven vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare, naturskola samt skolskjuts.

Inriktningsmål

- Förskolans och skolans styrning är enkel och tydlig.
- Rektorer och förskolechefer har befogenheter och ansvar för sin verksamhets resultat avseende mål och ekonomi.
- Lärarna i Uppsala ägnar sig i högre grad åt undervisning. Kompetenta lärare lyfts fram och rätt kompetens finns på rätt plats.
- Lärarnas löner speglar pedagogisk skicklighet och erfarenhet. Lärarnas löner ska höjas samtidigt som lönespridningen ökar.
- Kommunen ska ha trygga skolor utan mobbning. Barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö.
- Likvärdig behandling av fristående respektive kommunala förskolor och skolor garanteras. All pedagogisk verksamhet ska hålla mycket hög kvalitet, oavsett vem som driver verksamheten.
- Alla elever når sin fulla potential.

Uppdrag

- Säkerställa tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politiker, tjänstemän, rektorer och lärare.
- Verka för att kostnader för pedagogiska lokaler per barn eller elev under planperioden når den genomsnittliga kostnadsnivån i riket.
- Säkerställa att all pedagogisk verksamhet håller hög kvalitet, oavsett vem som driver verksamheten, genom höga kvalitetskrav och tillsyn. På förskolans och skolans område gäller skollagen och läroplanerna som en lägsta nivå.
- Ta fram mål för arbetet med att öka attraktiviteten för yrkesutbildningarna.

Utmaningar

- Att utifrån framtagen handlingsplan arbeta vidare med översynen av lärarnas administrativa uppgifter.
- Att öka pedagogtätheten i förskolan.

- Att uppnå jämställda och likvärdiga förutsättningar för alla elever oavsett bakgrund. För att uppnå ett jämställt samhälle ska flickor och pojkar ges likvärdiga villkor. Inte minst gäller det pedagogisk verksamhet där skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat varit påtagliga under lång tid. Jämförelser och analyser av pojkars och flickors resultat görs för att förbättra förutsättningarna för jämställdheten inom de pedagogiska verksamheterna.

- Att utnyttja skollokaler på ett resurseffektivt sätt. Grundskolan går in i en period med växande elevkullar med behov av fler och bättre nyttjande av skollokaler som följd. Det finns också skolor med ett stort behov av modernisering. Nya och moderniserade lokaler är en viktig signal till barn, elever och deras föräldrar om att skolan är ett prioriterat område i Uppsala. Detta görs med fokus på kostnadseffektivitet.

- Att arbeta för att erbjuda förskolor fria från miljögifter samt att servera alla barn och elever ekologisk mat senast år 2023.

- Att säkra bra övergångar samt nära samarbete mellan de olika skolformerna. Genom samverkan ska övergångar optimeras. Studievägledning är också viktig inom såväl gymnasie- som vuxenutbildningen och har en nyckelroll för att varje elev ska nå bästa möjliga resultat. Utbildningen i grundsär- och gymnasiesärskolan ska motsvara den som ges i grund- och gymnasieskolan. Det är därför viktigt att även elever inom särskolan vet vad som krävs för att nå målen.

- Att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad.

- Att säkerställa att alla elever har likvärdiga förutsättningar samt får det stöd som de behöver för att nå kunskapsmålen och sin fulla potential.

- Att förbättra kunskapsresultaten, alla elever ska uppnå godkända resultat, allt annat är en för låg ambitionsnivå.

- Att garantera hög kvalitet i all offentligt finansierad välfärd genom tydliga kvalitetskrav och en aktiv och väl fungerande uppföljnings- och tillsynsverksamhet.

- Att ta emot och ge unga nyanlända en snabb och god introduktion i skolan. Andelen asylsökande ökar. För nämnden innebär det att ha beredskap för att på kort tid anordna förskoleverksamhet och skolverksamhet för asylsökande när asylboenden startas samt säkerställa att eleverna snabbt kan ta del av undervisningen

Riktade satsningar

- Under 2015 sänktes det särskilda stödet till elever med särskilda behov. Alla elever har rätt till likvärdiga förutsättningar samt till det stöd som de behöver för att nå kunskapsmålen och sin fulla potential. Även elever och familjer som har barn med funktionsnedsättning ska få avgöra vilken grund- och gymnasieskola som passar deras behov bäst, oavsett om det är en kommunal skola eller friskola. Stödet till elever med särskilda behov samt tilläggsbeloppen ska därför återställas: 10 miljoner kronor.

- Samarbetet *Vardagsnära insatser i tydlig samverkan* mellan Uppsala kommun och Uppsala läns landsting kring barn med koncentrations- och uppmärksamhetssvårigheter eller andra problem som kan ha neuropsykiatrisk bakgrund återställs och bevaras. Det så kallade

VITS-teamet ska enligt avtalet bestå av samordnare, men även av läkare, psykolog, logoped, specialpedagog, arbetsterapeut, sjukgymnast och socialsekreterare: 1,8 miljoner kronor.

- Syskonförtur återinförs i årskurs F-3 i kombination med relativ närhetsprincip för antagning till skolorna. Detta bedöms öka tryggheten för familjen i skolintagningen och underlätta vardagen. Riktlinjerna och rutinerna behöver bli tydligare och det är viktigt att särskilda skäl till skolvalet kan anges i ansökan till skolan.

- Verksamheten följs upp och utvärderas med de resultatindikatorer som SKL tillämpar i sin Öppna jämförelse, i enlighet med beslut från den tidigare Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Syftet är att med utgångspunkt i dessa indikatorer utveckla utbildning och undervisning så att skolorna efter en tid tillhör de främsta i landet ifråga om resultat och kvalitet.

- För att förbättra utbildningsresultaten och tidigt upptäcka och stötta barn i behov av särskilt stöd avser nämnden ta del av riktade statliga medel. En förutsättning för att kunna ta del av statsbidraget är att nämnden tar fram handlingsplaner inom fyra av regeringen identifierade utvecklingsområden. Det handlar om rekrytering av personal i förhållande till pensionsavgångar och mottagandet av nyanlända barn samt tillgången till skolledare och legitimerade och behöriga lärare.

- Vi vill att läraryrket ska ha en hög status som många är intresserad av att söka sig till. Lärare är ett av de viktigaste yrkena som finns därför vill vi se högre löner inom läraryrket. För att skapa goda kunskapsresultat krävs att lärarna har möjlighet att ägna sig åt pedagogik i stället för administration. Pedagogisk skicklighet och erfarenhet ska ge högre lön och fler karriärtjänster ska inrättas. Vi välkomnar fler lektorer, förstelärare och lärare med extrauppdrag.

5.4 Vård och omsorg

Utvecklingsförutsättningar

Uppsalaborna har olika behov och önskemål. De välfärdstjänster som erbjuds i kommunen ska anpassas efter detta. Mångfald och valfrihet är en förutsättning för välfärdstjänster av hög kvalitet. Samtidigt måste ersättningar och uppföljning av vård och omsorg fortsätta att utvecklas för att trygghet och kvaliteten ska garanteras och alternativen tydliggöras.

Inom vård och omsorg ska den enskilde medborgaren, så långt det är möjligt, vara delaktig och ha inflytande i vår verksamhet. Detta kan med fördel ske genom valfrihet inom olika områden samt att det bidrar till fler utförare, ökad konkurrens och inte minst kvalitet i verksamheten. Det är viktigt att denna valfrihet åtföljs av tydliga regler och policies. Löpande uppföljning och utvärdering är en grundförutsättning för ett väl utvecklat kvalitetsarbete.

Uppsala får allt fler invånare. Detta kommer att medföra ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser. För att på sikt kunna tillgodose medborgarnas behov behöver ett långsiktigt förebyggande arbete vara i fokus. Det är genom ett långsiktigt förebyggande arbete som behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser minskar.

En viktig del i att tillgodose medborgarnas behov är att erbjuda en kvalitetssäkrad välfärd där insatserna följs upp och utvärderas. Resultaten ska sedan ligga till grund för de beslut som tas avseende framtida satsningar.

En nära samverkan med Landstinget i Uppsala län är en förutsättning för att medborgarna ska få tillgång till kvalificerade vård- och omsorgsinsatser. Tillsammans med landstinget ska Uppsala fortsätta satsningen på närvårdsutveckling för att exempelvis främja rehabiliteringsinsatser. Inom den palliativa vården och omsorgen ska samverkan mellan kommun och landsting förstärkas. Det palliativa korttidsboendet Omtanken ska återöppnas, vilket vi också avsätter pengar för i en riktad satsning.

Samtliga nämnder inom vård- och omsorgsområdet ska fortsätta utveckla samverkan med den ideella sektorn. Erfarenheter och kunskaper från den ideella sektorn ska tas tillvara och tillsammans med den ideella sektorn ska nya stödinsatser för att möta medborgarnas behov tas fram.

Utgångspunkten för kommunens stöd-, vård- och omsorgsverksamheter är att personer själva ska kunna bestämma över sina liv. Alla insatser och arbetet tillsammans med individen i välfärdssystemet syftar till att stärka och möjliggöra ett självständigt liv. För att nå detta är samverkan mellan myndigheter och verksamheter central. Samverkan ger möjligheter för rätt insatser och tydlighet i vad respektive profession bidrar med.

Socialtjänsten eftersträvar att barn, ungdomar och föräldrar med behov av kommunens stöd i första hand får det på hemmaplan. Syftet med detta är att främja ett fungerande familjeliv och en positiv utveckling hos barnet. Vård och behandlingsinsatser ska präglas av ett barnperspektiv för att stärka barnets rättigheter.

För att den enskilde ska kunna göra aktiva och medvetna val krävs uppdaterad information om de tjänster som kommunen tillhandahåller. Den enskilde ska också genom väl utvecklade rutiner för uppföljning och informationshantering på ett enkelt sätt kunna få en uppfattning om insatsernas

kvalitet hos olika utförare. Särskilt viktigt att uppmärksamma är valfrihetssystemets positiva effekter för personer med omfattande behov samt deras möjligheter att göra egna val. LSS-boenden, alltså boende för personer med behov av särskilt stöd och service, ska omfattas av LOV (Lagen om valfrihet) så att brukare och anhöriga själva kan välja boende och dess inriktning. Ersättningssystemens utformning underlättar profilering av tjänster och sociala innovationer. Informationen till Uppsalaborna om de olika alternativ som finns görs tydligare och mer lättillgänglig.

Arbetet med att motverka våld i nära relationer ska prioriteras, vilket även innefattar att arbeta med de bakomliggande värderingarna och attityderna som bidrar till våldet. Detta arbete innefattar även hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel. För att stärka och utveckla kvinnofridsarbetet ska socialtjänst, förskola, grundskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola få kunskap om och utveckla rutiner kring arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det är av stor vikt att kvinnofridsarbetet sker i nära samarbete med de ideella organisationer som verkar inom området, exempelvis Uppsala kvinnojour.

Personer med drogproblematik ska i första hand erbjudas behandling på frivillig grund. Genom utbyggnad av öppenvård och träffpunktsverksamhet erbjuds den enskilde stöd till en nykter tillvaro. Genom samverkan med hem för vård eller boende förkortas tiden i den slutna vården, och högre kvalitet skapas i eftervården.

Samverkan behöver också stärkas inom arbetet med bostadssociala insatser för att hitta långsiktiga och hållbara boendelösningar. Gruppen nyanlända flyktingar och barnfamiljer kräver ett särskilt fokus. Vidare krävs särskild uppmärksamhet på ungdomar som är placerade på institution eller i familjehem och som behöver en egen bostad för att fortsätta utvecklas och i högre grad leva ett självständigt liv. Det är angeläget att kontinuerligt följa upp barn och ungdomar som är placerade utanför det egna hemmet i syfte att utveckla och säkerställa en trygg och säker vård.

Nationella mål och styrande beslut

Insatser inom vård- och omsorgsområdet formas i stor utsträckning utifrån lagar, förordningar och olika statliga riktlinjer. Det sker ständiga förändringar i syfte att förbättra levnadsvillkoren för de som är i behov av olika insatser. I respektive nämndavsnitt redogörs för de mål och beslut som påverkar nämndernas arbete under planperioden och på längre sikt.

Gemensamma inriktningsmål

- Inflytande och delaktighet inom välfärden ökar för Uppsalaborna.

5.4.1 Omsorgsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen samt bostadsanpassningsbidrag inom ovanstående områden.

Inriktningsmål

- Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden).

Utmaningar

- Ekonomi i balans. Nämnden behöver vidta åtgärder för att bryta trenden att behovstillväxten är större än befolkningsökningen genom att kartlägga bakomliggande faktorer. Samtidigt ska medborgarnas behov tillgodoses till önskad kvalitet.

- Utveckla boendeformer som motsvarar önskemål och behov hos nämndens målgrupp för att kunna erbjuda insatser inom rimlig tid och till skälig kostnad.

- Hantera skillnader mellan de insatser den yngre generationen efterfrågar och det utbud LSS medger.

- Personer med funktionsnedsättning har generellt sämre hälsa än övriga befolkningen. Nämnden behöver utveckla arbetet med hälsofrämjande insatser för denna målgrupp.

- Se över nivåbedömnings- och ersättningsystemet inom daglig verksamhet så att detta bättre svarar mot målgruppernas behov.
-
- Minska kostnaderna för boendestöd

- Bygga bort köerna för LSS boende

- Skapa förutsättning för sysselsättning/arbete för psykiskt funktionsnedsatta

Riktade satsningar

- Genom att öka möjligheten till inflytande och egenmakt för nämndens målgrupp ska det stöd och insatser nämnden erbjuder bättre motsvara de behov som målgruppen har.

- Samverkan med landstinget genom närvårdssamarbete ska fortsätta utvecklas för att erbjuda samordnade insatser till barn och unga samt vuxna. Genom samarbetet tydliggörs även huvudmännens ansvar för de olika insatserna.

- Rättsäker och effektiv myndighetsutövning ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgare och för att säkerställa kvaliteten i myndighetsutövningen.

- Utveckla metoder för uppföljning och utvärdering för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt samt att enskilda personer får sina behov tillgodosedda.

- Behålla och kompetensutveckla medarbetare för att skapa kontinuitet i kontakten med medborgarna samt säkerställa kompetensförsörjning under kommande år.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 avseende vilket stöd som ska erbjudas inom socialpsykiatrin med syfte att ge rätt insatser i rätt omfattning till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd kartläggning under 2015 avseende boendeprocessen, det vill säga hur beslut om bostad med särskild service ska erbjudas till enskilda med beslut om insats.

- LOV (lagen om valfrihetssystem) införs på fler områden inom vård och omsorg, exempelvis LSS-boenden, inom daglig verksamhet, seniorrestauranger och natthemsjukvård.

- Informationen till Uppsalaborna om de olika alternativ som finns är tydligare och mer lättillgänglig.

- Utförarna inom vård och omsorg har långsiktiga perspektiv på sin verksamhet.

- Uppsalaborna ska ha en trygg och tillgänglig vård och omsorg som håller hög kvalitet. Välfärdstjänsterna kvalitetssäkras och följs upp löpande.

- Kommunen säkrar och förstärker sin kompentens inom palliativ vård och omsorg.

- Aktiv satsning på anpassat boende för yngre dementa.

5.4.2 Socialnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (ej ekonomiskt bistånd). Detta inkluderar att ge stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar. Det inkluderar även att ge stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Utöver detta ansvarar nämnden för bostadssociala frågor, mottagandet av ensamkommande barn som söker asyl, samordningen av arbetet för att motverka våld i nära relation och familjerättsliga frågor.

Inriktningsmål

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn. (Inriktningsmålet gäller även arbetsmarknadsnämnden).

Utmaningar

- Socialnämndens kostnader för individ- och familjeomsorg är högre än liknande kommuner i Sverige, framför allt inom barn- och ungdomsvården. En ekonomi i balans utan att kom-

promissa med individens stödbehov är en stor utmaning.

- Socialnämnden har ett omfattande förebyggande arbete i syfte att stödja barn, ungdomar och deras föräldrar. Arbetet behöver kontinuerligt utvecklas för att möta målgruppernas behov. Barnperspektivet ska vara en utgångspunkt i allt förebyggande arbete.

- Uppsala har liksom flertalet av landets kommuner svårt att rekrytera, behålla kompetent och erfaren personal till socialsekreteraryrket med inriktning myndighetsutövning. En utmaning kommande år är att möjliggöra höjda socialsekreterarlöner och minska socialsekreterares höga arbetsbelastning.

- Inför 2015 ökade Uppsala sitt mottagande av ensamkommande barn som söker asyl. Som en följd av detta kommer fler asylsökande barn att få permanent uppehållstillstånd kommande år. Detta ställer högre krav på Uppsala och nämnden avseende kvaliteten i mottagandet och integreringen av målgruppen.

- Under de senaste åren har antalet socialt utsatta EU-migranter som sökt sig till Uppsala ökat och det finns inget som tyder på att antalet kommer att minska under de närmaste åren. Antalet tredjelandsmedborgare, det vill säga personer födda utanför EU men med permanent uppehållstillstånd i något EU-land beräknas också öka.

- Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem och en viktig folkhälsofråga. Alla som utsatts för våld i nära relationer har rätt till stöd och skydd från samhället. Våldet drabbar framför allt kvinnor och det förekommer i alla samhällsklasser och åldersgrupper. Vissa grupper är mer sårbara när de utsätts för våld. Det inbegriper bland annat äldre kvinnor, våld mot kvinnor med någon form av funktionsnedsättning, HBTQ-personer samt våld i hederns namn. Utmaningen för nämnden är bland annat att utveckla strukturerade, långsiktiga och samordnande insatser.

- Orsakerna till hemlöshet är komplexa. Orsakerna finns både i hur bostadsmarknaden fungerar och i olika svårigheter hos enskilda människor som drabbas. En särskilt utsatt grupp som ofta far illa är hemlösa kvinnor. Socialnämnden har en viktig uppgift att motverka hemlöshet genom stöd till den enskilde och genom samverkan med andra aktörer på bostadsmarknaden.

- Socialnämndens förebyggande arbete med barn, ungdomar och vuxna för att förhindra missbruks- och annan beroendeproblematik är angeläget. Vård- och behandlingsinsatser för ungdomar och vuxna som har utvecklat ett beroende behöver utvecklas så att kedjan från behandling till insatser för att bygga upp ett fungerande liv med arbete/studier, boende och ett socialt liv hänger ihop. Det är då också angeläget att utveckla nya samverkansformer med landstinget.

- Implementera Uppsala kommuns handlingsprogram mot våld i nära relation samt förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld.

- Utveckla arbetet med socialt utsatta EU-migranter i samverkan med den ideella sektorn.

Riktade satsningar

- Myndighetsutövningen ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgarna och för att säkerställa kvaliteten och rättsäkerheten i myndighetsutövningen. Nämnden avser att ta del av riktade statliga satsningar för att utveckla myndighetsutövningen inom barn- och ungdomsområdet.

- Under 2016 se över kommunens och nämndens mottagande av ensamkommande barn som söker asyl i syfte att förbättra mottagandet.

- Fortsätta utveckla arbetet med målgruppen unga vuxna med missbruks- eller annan beroendeproblematik.

- Fortsätta utveckla det förebyggande arbetet i syfte att motverka vräkningar och avhysningar.

- Regeringens satsning på kvinnojourer innebär en ökad möjlighet för jourerna att arbeta och stödja våldsutsatta kvinnor. Nämnden avser att fortsätta söka de statliga utvecklingsmedel som kan komma inom området.

- Inleda arbetet med att etablera så kallade halvvägshus i kommunen och arbetet med Bostad först för att skapa goda förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig

5.4.3 Äldrenämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) samt lagen om bostadsanpassningsbidrag (1992:1 574). Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Inriktningsmål

- Väntetid till särskilda boenden ska minska.
- Ökat inflytande för brukarna inom äldreomsorgen.
- Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka.

Uppdrag

- Att se över och eventuellt förnya hjälpmedlen i syfte att säkerställa att de svarar mot brukarnas behov.

Utmaningar

- Den demografiska utvecklingen med fler äldre innebär en stor utmaning för nämnden att tillgodose de äldres behov av stöd, omsorg och service inom de ekonomiska ramarna. För att nämnden ska kunna upprätthålla en ekonomi i balans behöver framför allt de förebyggande och hälsofrämjande och rehabiliterande insatserna utvecklas, så att behovet av insatser inom hemvård och särskilt boende ska kunna skjutas längre upp i åldrarna.
- Balans mellan utbud och efterfrågan av särskilt boende och andra typer av särskilt anpassade boendeformer för äldre behöver upprätthållas. Detta är av stor betydelse för att kunna erbjuda god service till kommunens äldre och samtidigt upprätthålla en ekonomi i balans.
- Nämnden behöver ha en väl fungerande strategi för kvarboende och utveckling av alternativa boendeformer som ett led i att tillgodose behovet av en trygg och säker boendesituation för alla äldre. Det innebär att tillgänglighetsskapande och rehabiliterande åtgärder som möjliggör för äldre att bo kvar längre i sitt eget boende måste prioriteras.
- Nämnden har analyserat det framtida personal- och kompetensbehovet inom äldreomsorgen och behöver fortsätta med nödvändiga aktivititeter för att säkerställa att detta behov kan tillgodoses.
- Förutsättningarna för bemanning inom äldreomsorgen är exempel på områden som kan komma att påverkas av nationella mål och styrande beslut.
- Förutsättningarna för biståndsbedömning kan påverkas av nationella beslut och genom ÄBIC (Äldres behov i centrum).

- Nämnden behöver säkerställa att äldre personer med annat modersmål än svenska kan erbjudas information och vård- och omsorgsinsatser på de språk som talas i kommunen.

Riktade satsningar

- Enligt vårpropositionen avser regeringen att satsa två miljarder årligen 2016-2018 på anställningar inom äldreomsorgen. Nämnden ska säkerställa att Uppsala får del av satsningen för att på så sätt kunna öka bemanningen inom äldreomsorgen.

- Lagen om valfrihet tillämpas och vidareutvecklas eftersom det flyttar makten att påverka till brukarna

- En fortsatt satsning på rehabiliteringsteam för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser.

- Projekten ÄBIC och individuell behovsstyrning (IBS) är ett led i att utveckla en mer rättssäker myndighetshandläggning.

- Under 2016 fortsätter satsningarna på olika typer av välfärdsteknologi i ordinärt boende, som ett led i att minska behovet av äldreomsorgsinsatser och bidra till ökad trygghet och större självständighet för äldre i kommunen.

- Under 2016 fortsätter bland annat satsningar på fallprevention, fysisk aktivitet på recept (FAR), satsningar för gruppen äldre med psykisk ohälsa för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser samt insatser för att motverka riskkonsumtion av alkohol bland äldre.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning 2015 om hur matsituationen på kommunens särskilda boenden kan vidareutvecklas.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 om hur äldre genom ökad delaktighet och inflytande i större utsträckning ska kunna påverka innehållet i hemvården.

- En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmätningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val.

- Återöppna det palliativa korttidsboendet Omtanken

5.4.4 Överförmyndarnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Överförmyndarnämnden i Uppsala län (ÖFN) bildades den 1 januari 2011 efter beslut i kommunfullmäktige i Uppsala, Knivsta, Heby, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Som gemensam nämnd tillsammans med flera kommuner har överförmyndarnämnden ett ansvar både för verksamhetens inriktning som dess genomförande.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Överförmyndarnämnden utövar, i enlighet med föräldrabalken (1949:381) förmynderskapsförordningen (1995:379) samt lagen om god man för ensamkommande barn (2005:429) tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Tillsynen ska verka för att den som har ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare inte drabbas av rättsförluster.

Utmaningar

- Antalet ärenden kommer troligen att öka under de närmaste åren i takt med en växande åldrande befolkning. En större ärendemängd medför ökade kostnader för arvode till gode män och förvaltare.

- Ärenden med god man för ensamkommande barn ökar varje år. Att handlägga ärenden för ensamkommande barn kräver större personalresurser. Den ökande ärendetillströmningen kräver även att mer tid läggs på rekrytering av nya personer som kan ta uppdrag som god man för ensamkommande barn.

- Det finns ett starkt önskemål från personer som tar uppdrag som god man eller förvaltare att nämnden skall tillhandahålla e-tjänster. Önskvärda e-tjänster är ansökningar, ekonomiska redovisningar och tillståndsärenden. För att kunna integrera e-tjänster och förenkla handläggningen behövs ett nytt modernt verksamhetssystem eller en uppgradering av befintligt system.

- Nämnden behöver rekrytera 80 nya gode män och förvaltare varje år för att klara tillströmning av nya ärenden och att byta ställföreträdare i de ärenden där det blir aktuellt. Eftersom uppdragen skall utföras av frivilliga som endast får ett litet arvode krävs en hel del arbete för att marknadsföra uppdraget och rekrytera nya lämpliga personer.

- Forskning har visat att hedersrelaterat våld kan förekomma mellan gode man och dess klienter. Nämnden behöver öka kunskaper om frågan och vidta åtgärder i förekommande fall.

Riktade satsningar

- Fortsätta arbetet med att hitta nya vägar att rekrytera gode män och förvaltare som startades under 2015.

- Erbjuda möjlighet till enklare e-tjänst i form av blanketter som kan signeras med en säker signatur.

- Insatser för att tillförsäkra att en rättssäker handläggning för ärenden med ensamkommande barn bibehålls, trots kraftigt ökande ärendetillströmning.

- Handläggare på överförmyndarförvaltningen utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck.

5.5 Kultur, idrott och fritid

Utvecklingsförutsättningar

Kulturen och konsten är ovärderliga för yttrandefriheten, kreativiteten, bildningen, demokratin, humanismen och öppenheten. Goda möjligheter att uppleva och utöva kultur-, idrotts och fritidsaktiviteter bidrar till medborgarnas livskvalitet och kommunens attraktivitet.

Fritids- och kulturutbud kan spela en avgörande roll för de boendes livskvalitet och för en positiv utveckling av området. När Uppsala växer med nya bostadsområden krävs investeringar i social infrastruktur i form av nya lekplatser, idrottsplatser, utegym, fotbollsplaner och hallar. Dessa är förutsättningar för att bostadsområden skall vara attraktiva varför de bör finansieras gemensamt kommun och byggföretag.

Utbyggnaden av lokaler och anläggningar för kultur, idrott och fritid har inte följt den ökande befolkningsutvecklingen vilket lett till brister i infrastrukturen. Det handlar om såväl större kulturcentra, evenemangs- och tävlingsarenor som utbud, service och anläggningar i bostadsnära lägen. Frågor om kultur, idrott och fritid måste därför ingå som en del av samhällsplaneringen i ett tidigt skede där såväl stadens som landsbygdens förutsättningar uppmärksammas. Samspelet och dialogen med civila samhället såväl som det privata näringslivet är viktig. Ideellt engagemang leder till trygghet och tillit mellan medborgarna. Samverkan med ideella krafter och det privata näringslivet är viktig när staden utvecklas. Partnerskap mellan ideella organisationer, privata intressenter och kommunen bidrar till nya lösningar. Ideella organisationer deltar i upphandlingar av kommunens tjänster och service på samma villkor som privata aktörer. Det goda samhället skapar vi tillsammans, privat/ offentlig och ideell sektor.

Idrott och fysisk aktivitet är grunden för en god folkhälsa. Barn och ungdomsidrotten erbjuder en miljö där man ägnar sig år fysisk aktivitet, lär sig ta ansvar och fungera socialt tillsammans med andra i en förening och i ett lag. De färdigheter som idrotten lär barn och ungdomar, eget ansvar och att fungera i ett större socialt sammanhang, lägger grunden för ett gott vuxenliv.

Idrotten ska ge barn och unga glädje. Men vi ser också en samhällsutmaning i att barn och ungdomar i större utsträckning än tidigare slutar – eller aldrig börjar - idrotta. Alla barn och unga ska få chansen att hitta glädjen med idrott. Därför är det viktigt både att utöka skolidrotten och att uppmuntra till frivilligidrott utanför skolan. Kommunen ska ta ett större ansvar för att säkra förutsättningarna för både flickor och pojkar, liksom barn och ungdomar med särskilda behov att kunna utöva idrott. Unga HBTQ-personer ska kunna delta i idrotts- och föreningsliv utan att möta fördomar och diskriminering.

Kulturen hjälper barn och ungdomar att utvecklas socialt, intellektuellt, språkligt och kunskapsmässigt. Alla barn och unga ska få uppleva kultur och växa genom eget skapande. Genom alliansregeringens reform Skapande skola får barn och unga möta kulturen, vilket visat sig vara en viktig grund för delaktighet i kulturlivet som vuxen. Skapande skola handlar om att sätta alla elevers rätt till kultur och egen kreativ utveckling i centrum. Tusentals elever har fått ta del av olika kultursatsningar.

Att tidigt i livet ta del av kulturupplevelser stärker kunskap och bildning och utvecklar den egna nyfikenheten och kreativiteten. Alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet. Litteraturen är därtill en källa till språkinlärning för nya svenskar.

En modern politik lyfter på ett systematiskt sätt in kulturen och idrotten i ett ekonomiskt sammanhang kopplat till tillväxt och sysselsättning. Kulturen kommer med all säkerhet att inom tio år utvecklas till en variabel inom nationalekonomin, lika självklar som att dagens diskussion om framtidens företagande till stor del handlar om vikten av att nya industriella produkter är miljövänliga.

Stora skattehöjningar slår hårt mot den kreativa sektorn. Enbart höjningen av arbetsgivaravgiften för unga ger ökade kostnader för kulturens och kulturnära näringar på 2,3 miljarder kronor. När kommunalskatten höjs och människor får mindre pengar att röra sig med är det alltid de tjänster som den kulturella och kreativa sektorn erbjuder, utställning/konserter/ restaurangbesök/ idrottsevenemang, som hushållen först drar in på. Jobb och skattefrågor är därför på många sätt också idrotts och kulturfrågor. Politiken i dess helhet hänger här som i alla andra sammanhang ihop.

Uppsala har unikt goda förutsättningar att bygga upp en kreativ näringssektor som är i absolut topp i Sverige. Vår kommuns kulturarv ör starkt, vi har en unikt bra geografiskt läge med en halvtimmes resa från Arlanda och 40 minuters tågresa från Stockholm. Här finns det en stor utvecklingspotential. Detta att Uppsala har flera elitlag och förmår sommartid att locka artister som Elton John till kommunen trots avsaknad av ordentliga infrastrukturella förutsättningar i form av bland annat arenor visar med önskvärd tydlighet vilken potential som finns. För att kunna utveckla sektorn krävs dock en politik som ser möjligheter och förmår att brett prioritera jobb och tillväxt.

Det goda samhället skapar vi tillsammans. När skolor, socialförvaltningar, sjukhus och äldreboenden samarbetar med kulturen och den ideella sektorn, där bland annat samfunden och idrotten ingår, innebär detta bättre förutsättningar för verksamheterna. De religiösa samfunden arbetar dagligen med samhällets mest utsatta människor. De finns till för andra under dygnets alla timmar, även när socialkontor och övriga myndigheter har stängt. Kulturen och det civila samhället bidrar redan idag aktivt till välfärden. Utmaningen är att på ett systematiskt sätt fördjupa och förbättra samarbetet skola, sjukvård, socialtjänst, äldreomsorg, kultur och det civila samhället. Detta förutsätter tydliga politiska signaler om att detta är ett prioriterat och viktigt arbete.

Samhället är större än staten. Den tillit mellan människor och den tillförsikt om framtiden som är typisk för vårt land hämtar mycket av sin kraft ifrån ett av världens starkaste civilsamhällen. Utgångspunkten är alltid människan och dess kraft att växa och skapa sina egna sammanhang. De ideella insatserna har en ovärderlig betydelse för ett samhälle som håller ihop. Kommunen ska på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet, att utvecklas och därigenom bidra till välfärd och social sammanhållning. Det civila samhällets självständighet behöver stärkas och värnas så att föreningars, organisationers, kyrkors och samfunds självständighet kan bevaras.

Studenternas IP utvecklas med fokus på fotboll till ett centrumnära och väl sammanhållet område för elitidrott, friluftsliv och evenemang. En ny fotbollsarena kommer att byggas efter att den rödgröna majoriteten reviderat sitt förslag och gått på Alliansen linje att bygga en större arena med plats för fler åskådare. Arenan beräknas vara färdigbyggd vid halvårsskiftet 2021 med en publikkapacitet på 10 000 åskådare. Gränby sportfält färdigställs i nära samverkan med näringsliv och föreningar. En ny innebandy- och friidrottshall och en ny utomhusarena för friidrott spelar en avgörande roll för områdets utveckling. Arenorna kommer att vara invigningsklara under 2017. Uppsala arena, en eventarena i Gränbyområdet med en publikkapacitet på cirka 10 000, beräknas stå klar i september 2017.

Ett aktivt kulturmiljöarbete och offentlig gestaltning bidrar till kommunens attraktivitet. Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötestad. Evenemangen ger invånarna nya upplevelser samtidigt som besökare attraheras. Ett starkt och fritt kulturliv möjliggör ett variationsrikt och levande kulturutbud och ligger till grund för evenemang och festivaler som bidrar till en dynamisk utveckling av kommunen. Samverkan inom projektet Elitidrott Uppsala stärker relationerna mellan näringsliv, föreningsliv och kommunen och skapar bättre förutsättningar att bedriva elitidrott i Uppsala samt stärker och utvecklar varumärket Uppsala.

Nationella mål och styrande beslut

- Statliga nationella mål för kulturpolitiken och samverkansmodellen med regional kulturplan.
- Kulturpolitiskt program för Uppsala kommun.
- Bibliotekslagen. Uppsala kommuns biblioteksplan ska revideras.
- Nationella mål för kulturmiljöarbete ska även vägleda politiken i kommuner och landsting.
- Den statliga ungdomspolitiken omfattar ungdomar 13 till 25 år.
- En nationell strategi för kulturskolor är under framtagande.
- Övergripande nationella mål kring idrott och fritid finns i folkhälsomålen samt i barnkonventionen.
- Kommunfullmäktige har under 2015 antagit ett idrotts- och fritidspolitiskt program för perioden 2015–2022.

Gemensamma inriktningsmål

- Uppsala har en bredd och elitidrott av nationell toppklass.
- Uppsalas evenemang bidrar till att stärka Uppsalas attraktivitet för medborgare och besöksnäringen.
- Stärka förutsättningarna för att sektorn kulturella och kreativa näringar skall kunna växa och bidra till jobb och tillväxt.
- Uppsala kommuns utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter är jämställt och tillgängligt för alla.

5.5.1 Idrotts- och fritidsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom inhyrning och uthyrning av

anläggningar samt genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts-och fritidsanläggningar. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

- Stärka elitidrottsstaden Uppsala genom att förbättra förutsättningarna för elitidrott avseende tillgången till arenor och träningsförutsättningar.

- Nå balans mellan förutsättningarna för en aktiv och hälsofrämjande fritid
- för flickor/pojkar, kvinnor/män,
- mellan idrotts- och andra fritidsaktiviteter,
- mellan förenings- och egenorganiserade aktiviteter,
- för stad och landsbygd,
- oavsett socioekonomisk bakgrund.

- Få fler personer att stanna längre i föreningsdriven idrott.

- Förbättra tillgängligheten, med särskilt fokus på besökare med funktionsnedsättning, till bokningsbara anläggningar.

- Utforma bokningsbara anläggningar så att alla, oavsett köns identitet eller -uttryck, ges god tillgänglighet.

- Ta fram kvalitativa underlag för behovsbedömning och prioritering vid fördelning av nämndens resurser.

- Svara mot de behov som den växande staden medför genom att utveckla och komplettera befintlig infrastruktur.

Riktade satsningar

- Rusta befintliga anläggningar så de får full funktionalitet.

- Förstärkning av föreningsstöd till aktiviteter för barn och unga.

- Resurs för föreningsbidrag till innebandy- och friidrottsarena i enlighet med kommun-fullmäktiges tidigare beslut.

- Ersätt kvicksilverarmatur med LED för energieffektivisering.

- Realisera ombyggnad av Studenternas med ny fotbollsarena inom nuvarande område samt utveckling av anslutande område till en attraktiv aktivitetsanläggning för användning hela året, inklusive isbanor med huvudinriktning bandy, hastighetsåkning och allmänhetens åkning.

- Utomhusarena för träning och tävling i friidrott på Gränby sportfält.

- Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå.

- Kvalitetshöjning av motionsspår inklusive utvecklad information för förbättrad tillgänglighet till enskilda spår och möjligheter att ta sig mellan olika spår.

5.5.2 Kulturnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltningsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Uppdrag

- Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden tillsammans med kommunstyrelsen, plan- och byggnadsnämnden och de kommunala fastighetsbolagen.

- Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden i samverkan med utbildningsnämnden.

- Utveckla modell för kulturell allemansrätt/kulturgaranti för barn och unga i samarbete med utbildningsnämnden.

Utmaningar

- Erbjuda kultur- och fritidsverksamhet som är jämställd och tillgänglig för alla i hela kommunen.

- Förtätningen av staden ställer högre krav på befintlig kultur- och fritidsverksamhet då fler tar del av verksamheten. Detta leder till att lokaler slits och att personal ska räcka till för fler besökare.

- Nya bostadsområden och centrumanläggningar som utvecklas i kommunen leder till nya och ökade behov av kulturell infrastruktur, inklusive offentlig gestaltning.

- Samutnyttja verksamheter och lokaler bättre. Öka tillgången till lokaler som idag inte används för kultur- och fritidsverksamhet men som har potential att bli en resurs inom området. Erbjuda andra verksamheter ökad tillgång till kultur- och fritidslokaler.

- En ökad andel äldre i kommunen ställer förändrade krav på utbudet av kultur. Det blir fler äldre som kan och vill ta del av, och själva utöva, kultur. Det leder till ökad efterfrågan på anpassat tillgängligt utbud för äldre i eget boende och inom särskilda boenden.

- Behoven av fritidsklubbar ökar mer än väntat med hänsyn tagen till den demografiska utvecklingen. Det ställer krav på utvecklad verksamhet.

- Biblioteksverksamheten är teknikintensiv vilket genererar kostnadsökningar. Förväntningar finns på webb-service dygnet runt samt bibliotek som har öppet längre än idag. Bibliotekens mobila verksamhet behöver vidmakthållas och utvecklas med särskild prioritet på förskolan och människor som bor på landsbygden. En reviderad biblioteksplan

för Uppsala kommun kommer att synliggöra behoven av utvecklad biblioteksservice och infrastruktur.

- För att fortsätta utvecklingen av ett starkt och levande kulturliv i Sveriges fjärde storstad behövs goda förutsättningar för såväl breddkulturen och det fria kulturlivet som för kulturinstitutionerna. Återväxten av professionella kulturutövare inom det lokala kulturlivet behöver säkras.

- Arbeta med hur vi optimerar resurserna mellan olika kulturinstitutioner och huvudmän. Ansvarsfördelningen mellan kommun och landsting, liksom mellan kommun och civilsamhälle kan bli bättre.

- Det pilotprojekt vi föreslagit i Alliansbudgeten om strukturerat arbete med kultursponsring bör drivas, även om majoriteten inte anslagit medel till detta. Dock finns skrivningar om det i verksamhetsplanen.

Riktade satsningar

- Fortsätta utvecklingen av lokala kulturskolor.

- Utveckla kulturcentrum i Gränbyområdet som försörjer de nordöstra stadsdelarna.

- Höja kvaliteten i fritidsklubbar och fritidsgårdar och utreda behoven av att etablera nya fritidsklubbar i områden med brist på öppen fritidsverksamhet

- Fortsätta utvecklingen av Uppsala konstmuseum.

- Utveckla marknadsföringen av kultur- och fritidsutbudet och därmed synliggöra kulturevenemang i högre utsträckning.

- Utveckla kulturkvarteret Karin med Walmstedtska gården.

- Ansöka om att delta i Statens konstråds satsning av konstnärlig berikning av miljonprogrammets gemensamma platser.

- Tidiga insatser på barn och ungas fria tid. Dessa medel syftar till att göra riktade insatser gentemot områden och målgrupper där behoven är som störst. Det handlar om stöd till föreningsverksamhet samt resursförstärkningar till fritidsklubbar och fritidsgårdar. Kulturnämndens fördelning av medlen ska bygga på en omvärldsbevakning och levande dialog kring utvecklingen i stadsdelarna, ungdomskulturen och föreningslivet.

- Uppsalaborna har goda möjligheter till ett rikt fritidsliv.

- Fler uppsalabor och besökare ska lockas ta del av vårt varierade kulturutbud.

- I Uppsala prioriteras biblioteksverksamhet och väletablerade kulturinstitutioner

- Uppsalas kulturevenemang bidrar till att uppmärksamma fördelarna med bo och leva i Uppsala, för företag att verka och etablera sig här samt lyfta fram Uppsala som destinationsmål för turism och upplevelser.

- Uppsalaborna har mycket god tillgång till motions- och idrottsanläggningar

- Tillsammans med Statens fastighetsverk ska vi utveckla Uppsala slott som mötesplats och museimiljö av rang.

5.6 Ägardirektiv, avkastningskrav och investeringsnivåer för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i Stadshuskoncernen.

De helägda bolagen är inordnade i en aktiebolagsrättslig koncern. Moderbolaget i bolagskoncernen är Uppsala Stadshus AB.

Kommunfullmäktiges beslut om ägarstyrning av de helägda bolagen finns utförligare beskriven i ägarpolicyn för de helägda bolagen. Samtliga helägda dotterbolag i Stadshuskoncernen omfattas av kapitaltäckningsgarantin vilket innebär att moderbolaget garanterar att det egna kapitalet i respektive dotterbolag alltid uppgår till minst bolagets aktiekapital.

Styrelserna i de kommunala bolagen ansvarar för att den operativa verksamheten i respektive bolag bedrivs i enlighet med bolagets ändamål samt fullmäktiges ägardirektiv och övriga krav som beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Kommunstyrelsen, genom styrelsen för Uppsala Stadshus AB, genomför dialoger med samtliga bolagsstyrelser runt de frågor som är väsentliga för kommande Mål och budgetperiod. I avsnittet nedan behandlas kommunfullmäktiges direktiv till de helägda bolagen avseende inriktning av verksamheten, ekonomiskt resultat och avkastning.

Ägardirektiv antas på respektive bolagsstämma i kommunens direkt och indirekt ägda bolag. Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa ägardirektiv.

Kommunstyrelsens roll som förträdare för ägaren (kommunfullmäktige) innebär bland annat att löpande utvärdera verksamheten och verksamhetsformen, bolagens strategier och mål, hur dessa överensstämmer med kommunens övriga verksamhet samt hur bolagsverksamheten sköts av bolagsstyrelse och bolagsledningen.

Ägardirektivens syfte är att möjliggöra en aktiv styrning av bolagen samt underlätta för kommunen att följa verksamheten.

Den formella styrningen i bolagsordning och ägardirektiv är inte tillräckligt för ett aktivt ägarskap. Som komplement till formella styrdokument ska bolagsstyrning ske genom kontinuerlig samråd och dialog mellan bolags- och kommunsstyrelse.

Vad gäller av kommunen delägda bolag ska, med beaktande av 3 kap 18 § kommunallagen, så långt som möjligt kommunens inflytande som delägare säkerställas genom aktieägaravtal.

Utdelning från bolagen ska behandlas som en del i arbetet med årsredovisningen.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal styrdokument. Dessa omfattar och ska tillämpas av samtliga nämnder och bolag. Som exempel kan nämnas jämställdhets- och arbetsgivarpolicy, miljö- och klimatprogram och upphandlingspolicy. De av kommunstyrelsen fattade riktlinjerna för sponsring och sociala medier ska tillämpas av bolagen.

Respektive bolag ska genom affärsplanen synligöra dess bidrag till uppfyllelse av fullmäktiges prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv. Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Moderbolaget och dotterbolagen ska verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Bolagen ska arbeta med klimatdriven affärsutveckling och energieffektiviseringar. Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda. Bolagen ska bidra till en hållbar utveckling genom att använda gröna obligationer där så är tillämpligt.

Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB

1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren,
2. fastställande av budget för verksamheten,
3. ställande av säkerheter,
4. bildande/avveckling av bolag,
5. köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant,
6. köp eller försäljning av fast egendom,
7. månadsrapportering,
8. årsbokslut och delårsbokslut.

Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter.

Investeringar som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för vd och vice vd i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Uppsala Stadshus AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun äga och förvalta aktier i bolag verksamma inom Uppsala kommuns kompetensområde. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Stadshus AB är moderbolaget i Stadshuskoncernen och ska äga samtliga aktier i dotterbolagen.

Moderbolaget ska leda och samordna verksamheten i bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och i kommunkoncernen och aktivt följer bolagskoncernens utveckling.

Uppsalahemkoncernen

Bolaget ska inom Uppsala kommun:

1. direkt eller indirekt förvärva, äga, förvalta och utveckla fastigheter och tomträtter,
2. bygga bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar samt även lokaler, i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, som används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som bidrar med kvaliteter till den övriga verksamheten,
3. samt i övrigt bedriva härmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer och i allmännyttigt syfte genom att främja bostadsförsörjningen i Uppsala kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga hyresfastigheter i Uppsala. Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna det boende de vill ha i olika faser i livet.

Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna bostadspolitiska strategin, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Uppsalahem ska erbjuda minst sju procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och förnya befintliga stadsdelar.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i Miljonprogrammet samt att minska boendesegregationen.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.

Utifrån allmännyttans principer och på affärsmässiga grunder ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter per år.

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Uppsalahem AB är undantaget från kravet att följa Uppsala kommuns finanspolicy då en egen finanspolicy finns.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	204	212	220
Avkast på justerat eget kapital*	2%+ inflation	2%+ inflation	2%+ inflation
Investeringar	950	950	950

*avkastning på justerat eget kapital definieras som koncernens eget kapital enligt bokföringen med tillägg för fastigheternas övervärde.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun projektera, bygga, äga och förvalta centrumanläggningar och bostäder. Verksamhetens vinst ska användas för dessa syften.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, utveckla och förvalta lokaler och centrumanläggningar.

Bolaget ska bidra till utveckling i Uppsalas kransorter och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska vara delaktigt i arbetet med framtagandet av översiktsplaner.

Uppsala kommun Fastighets AB ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

mnkr	2016	2017	2018

Res.efter finansnetto	-3	-1	0
Avkast. på totalt kapital	1,2 %	1,3 %	1,6 %
Investeringar	105	57	25

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta samt bedriva handel med fast egendom (lokaler) avsedda för hantverk, småindustri och offentliga förvaltningar samt att bedriva därmed förenlig utredningsverksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	37	27	20
Avkast. på totalt kapital	4,0 %	3,0 %	2,5 %
Investeringar	90	115	--

Utdelning: 15 miljoner kronor under 2016.

Uppsala Parkerings AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar för cyklar och bilar samt bedriva därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkerings AB ska vara ett redskap för att skapa ändamålsenliga kommunala parkeringar för både cykel och bil och bidrar därmed till stadens utveckling.

Bolaget ska arbeta strategiskt utifrån kommunens övergripande mål om att öka andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik samt minska trafikens miljöbelastning genom parkeringsstyrning, bland annat genom fler avgiftsbelagda parkeringar och höjda avgifter.

Bolaget ska bidra aktivt till ett högt utnyttjande av parkeringsgaragen i innerstaden och bidrar med sin kompetens i utformningen av kommunens parkeringsstrategi.

Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, inom en sjuårsperiod skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.

Bolaget ska i samverkan med plan- och byggnadsnämnden utarbeta rutiner för aktiv hantering av parkeringsköp.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att höja beläggningsgraden i garagen samt verka för höjda avgifter på markparkeringar.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	17	17	17
Avkast. på totalt kapital	8,4 %	4,3 %	3,2 %
Investeringar	15	240	300

Fyrishov AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och evenemang. Arenan ska som besöksattraktion och mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten.

Bolaget ska äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska tillhandahålla arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Verksamheten ska vara relevant och välkomnande för alla människor oavsett kön, bakgrund och funktionsnedsättning.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun och svara för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Tillhandahålla simundervisning kostnadsneutralt till Uppsala skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-10	-16	-16
Avkast. på totalt kapital	Neg	Neg	Neg
Investeringar	90	160	160

Uppsala stadsteater AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun med egen ensemble och på annat sätt bedriva konstnärlig teaterverksamhet och därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB bidrar genom sin konstnärliga verksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Stadsteatern som mötesplats ska stärka den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidrar till att stärka besöksnäringen.

Uppsala stadsteater AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget ska tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska samverka med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom Uppsala Stadshuskoncern, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-70,6	-72,1	-73,6
Avkast. på totalt kapital	Neg	Neg	Neg
Investeringar	4	2	2

Uppsala Konsert & Kongress AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun ansvara för verksamheten i Uppsala kommuns konsert- och kongresshus och att bedriva därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik för alla Uppsalabor.

Bolaget ska genom sin musikverksamhet aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten bidrar aktivt till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala.

Genom konserter och möten ska bolaget stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad.

Uppsala Konsert & Kongress AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-33,6	-34,3	-34,5
Avkast. på totalt kapital	Neg	Neg	Neg
Investeringar	4	7	3

Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun uppföra, förvärva, äga, förvalta samt utveckla fast och lös egendom i form av anläggningar och utrustning för tekniska nyttigheter och tjänster avseende vattenförsörjning, avlopps- och avfallshantering, produktion av biogas samt därtill hörande verksamheter.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom av Uppsala kommun fastställt verksamhetsområde samt att ansvara för kommunens verksamhet på området. Ovan angivna kommunalrättsliga principer ska dock inte beaktas i den mån de inte är förenliga med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Bolaget även äger, driver och utvecklar kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget ska besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åtstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan samt ruttplanering för minskade avfallsmil.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårds-förbundsprojekt ”Mälaren-en sjö för miljoner”.

Bolaget ska ha ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verka för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	14	15	1
Avkast. på justerat eget kapital	8,8%	8,6%	0,6%
Investeringar	400	520	400

Uppsala bostadsförmedling AB (f.d.Uppsala Kommuns Gasgenerator AB)

Uppsala Kommuns Gasgenerator bytte namn och verksamhetsinrikting under 2015 och är idag Uppsala bostadsförmedling AB, ett bolag som kommer att påbörja bostadsförmedlingsverksamhet med start tidigast 1 januari 2016.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten enligt självkostnadsprinciper i syfte att främja bostadsförsörjning.

Föremålet för bolagets verksamhet är att förmedla hyreslägenheter inom Uppsalaregionen och även bedriva annan därmed sammanhängande verksamhet. Bolaget spelar en viktig roll inom det bostadssociala området.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB är kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.

Bostadsförmedlingen verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med särskilt fokus på ungdomar och studenter.

Bostadsförmedlingen har god kunskap om och marknadsför bostads- och fastighetsmarknaden i Uppsalaregionen samt stärker dess attraktionskraft.

Bostadsförmedlingen bär sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt avgift för förmedling.

Bostadsförmedlingen har möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-0,3	0,3	1
Avkast. på totalt kapital	neg	<1%	10%
Investeringar	10	--	--

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till skol- och förskoleverksamhet. Därvid kan bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utveckla aktivt funktionella och ekonomiskt effektiva pedagogiska lokaler som stödjer verksamhetens behov.

Bolaget ska följa det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska verka för att lokalkostnader per barn eller elev är oförändrade eller minskar jämfört med 2014 års nivå.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bl.a. i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	25	0	-27
Avkast. på totalt kapital	3,0	2,7	2,4
Investeringar	605	600	600

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler samt mark för de fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamheter och anläggningar som bedrivs inom Uppsala kommun, samt därmed jämförlig verksamhet.

Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fastigheter och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark huvudsakligen för fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet. Bolaget kan därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Bolaget ska samarbeta med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden i samordningen av användningen av lokaler, mark och anläggningar.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-2	-1	0
Avkast. på totalt kapital	1,7 %	1,8 %	1,6 %
Investeringar	238	338	296

Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för de olika verksamheter som kommunen bedriver, samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till de specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver, med undantag för skol- och förskoleverksamhet samt fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet.

Bolaget ska därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ges Förvaltningsfastigheter AB i uppdrag att inom ramen för beslutade investeringsramar på 850 mnkr i 2015 års priser utarbeta systemhandlingar och kalkyler som underlag för slutligt investeringsbeslut.

mnkr	2016	2017	2018
Res.efter finansnetto	-2	-6	-11
Avkast. på totalt kapital	0,6 %	0,2 %	0,0 %
Investeringar	21	142	295

5.7 Direktiv för produktionsstyrelser

Kommunens egenproduktion är samlad under två produktionsstyrelser, Styrelsen för Teknik och service och Styrelsen Uppsala vård och omsorg.

Styrning

Produktionsstyrelserna leder kommunens produktion enligt det reglemente som fastställts av kommunfullmäktige och de avtal som tecknas med kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Produktionsstyrelserna ansvarar för att verksamheten drivs konkurrenskraftigt och effektivt. Styrelserna ansvarar för en god dialog och klagomålshantering gentemot brukarna.

Produktionsstyrelserna följer upp och utvärderar de egna verksamheterna ur produktivitets- och kvalitetsperspektiv. De ansvarar för att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen får återrapportering samt att uppdragsgivare får återkoppling av hur ingångna avtal fullföljs.

Det ingår i varje styrelses ansvar att se till kommunhelheten och arbeta enligt kommunfullmäktiges beslut och styrdokument. Dessa implementeras i verksamheten.

Ekonomi

Det ekonomiska kravet på produktionsstyrelserna är att ha en ekonomi i balans. Ett underskott ska återställas inom tre år. Negativt eller positivt resultat förs över till nästa år och påverkar det egna kapitalet. Produktionsstyrelsernas ackumulerade överskott får användas till utvecklingsinsatser och/eller omställning av verksamhet.

Styrelsen för teknik och service

Styrelsen för teknik och service ansvarar för kommunens egen produktion av produkter, materiel och tjänster inom det tekniska området, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Styrelsen erbjuder även servicetjänster till kommunens nämnder, styrelser och bolag. Tjänsteutbudet varierar över tid beroende på kundernas/brukarnas önskemål och behov. Styrelsen ska ha en effektiv organisation som bidrar till att hålla kommunens nettokostnadsutveckling på en låg nivå.

Styrelsen Uppsala vård och omsorg

Styrelsen Uppsala vård och omsorg ansvarar för kommunens egen produktion av tjänster inom vård och omsorg, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Nämnden är vårdgivare för den verksamhet som bedrivs i egen regi.

Styrelsen ska ha en effektiv organisering och en administration som underlättar för nyckelkompetens, som exempelvis vårdpersonal, att fokusera arbetstiden mot vårdtagare och brukare. Styrelsen ska se över organisation, arbetssätt och administration. Detta i syfte att hålla ner uppdragsnämndernas kostnader och säkra ett genomslag för den politiska viljeinriktningen.

6. Investeringar

Investeringar möjliggör tillväxt men är också nödvändiga för att upprätthålla befintlig infrastruktur.

Förslagen till investeringar för perioden 2016-2018 handlar både om att förnya eller ersätta befintlig infrastruktur och om att skapa kapacitet för att möta de behov en växande kommun genererar. Oberoende vilket så binder investeringar kapital och genererar kostnader över lång tid. Uppsala kommuns nuvarande investeringsplaner, oavsett i vilken del av organisationen de genomförs, ligger på en hög nivå. Nivån motiveras dels av att det finns en omfattande infrastruktur som behöver ersättas dels av de behov som genereras av att både stad och landsbygd växer.

Kostnaden för investeringarna faller på olika kollektiv. Kollektiven kan indelas i hyresgäster, parkeringsanvändare, VA- och renhållning samt skattebetalare. Analysen av investeringar och deras kostnadskonsekvenser behöver ske utifrån vem som ska betala och hur investeringarna påverkar centrala nyckeltal av intresse för kommunens långivare.

För de investeringar som ger kostnader vilka faller på hyresgäster, parkeringsanvändare respektive VA- och renhållningskunder kan kostnadskonsekvensen motiveras om dessa kollektiv kan bära kostnaderna inom etablerade hyres- och avgiftsnivåer. Investeringar som ska bäras av skattekollektivet kräver en mer djupgående analys då utrymmet för att möta en utökad kostnad är begränsat.

Till de mest centrala nyckeltalen för att hantera investeringsfrågor inom Uppsala kommunkoncern, kommun och bolag, räknas:

- Resultat
- Soliditet 1
- Soliditet 2, inklusive pensionsåtaganden
- Låneskuld per invånare
- Kapitalkostnadsnivå ((ränta+avskrivningar)/omsättning)
- Nettokostnadsutveckling (kostnadsutvecklingen inom den skattefinansierade verksamheten)

Under den senaste dryga tioårsperioden har flera av de centrala nyckeltalen visat på en negativ trend. Soliditeten i kommunkoncernen har sjunkit från 20 procent år 2002 till 12 procent 2014 medan skulderna under samma tidsperiod ökat från 31 600 till 71 000 kronor per invånare.

Investeringsutrymme

Om utgångspunkten för investeringsutrymmet är att alla investeringar ska vara självfinansierade, det vill säga ingen upplåning behövs för att genomföra dem, begränsas utrymmet för perioden 2016-2018 till en nivå mellan 1,2 och 1,4 miljard kronor för kommunkoncernen. Detta belopp genereras genom förväntad vinst med tillägg för årets avskrivningar. Utrymmet begränsas ytterligare om vi istället för förväntad vinst tar genomsnitt av föregående treårsperiod. Med denna utgångspunkt uppgår utrymmet till 900 miljoner kronor.

I sammanställningen över de investeringar som redovisats som både pågående och planerade från olika parter inom kommunkoncernen finns anläggningar och fastigheter vilka till fullo ska betalas av externa kunder och hyresgäster. Dessa investeringar är till stor del knutna till att försörja ett växande Uppsala med bostäder, parkeringshus/-garage, industrilokaler samt infrastruktur för

fastigheter. De som brukar dessa fastigheter och anläggningar täcker till hundra procent kostnaden genom hyror och avgifter varför dessa investeringar kan ligga utanför det framräknade utrymmet. Inom övriga investeringar kan finnas åtgärder som sänker kostnaden för en verksamhet s.k. rationaliseringsinvesteringar. Även sådana investeringar kan övervägas att ligga utanför utrymmet enligt ovan.

Slutsatsen av detta resonemang blir att utrymmet för de investeringar som ska användas och betalas inom skattefinansierad verksamhet och som inte bidrar till rationaliseringar som utgångspunkt över tid kan ligga i intervallet 900-1000 miljoner kronor beroende på resultatnivå för kommunkoncernen. Denna nivå utgår från att hela det utrymme som finns för självfinansiering dediceras för dessa investeringar. Om en lägre självfinansieringsgrad accepteras ökar detta utrymme. I tabellen nedan har markerats med grönt de bolag vilkas investeringar helt bekostas av användarna medan gulmarkerade är de som ska bekostas av skattemedel. Låneskulden ökas medvetet vilket förutsätter att vi når det uppsatta resultatet, ett lägre resultat innebär att vi inte kan fullfölja nödvändiga investeringar.

Investeringsramar

Utifrån de grundförslag som upprättats har gjorts en prövning av de investeringar som riktar sig till styrelser och nämnder inom Uppsala kommun. För dessa investeringar måste skattekollektivet helt bära kostnaden. Med utgångspunkten att alla investeringar ska kunna klaras inom de kostnadsramar som IVE 2015-2018 indikerar för perioden 2016-2018 har en revidering av investeringsramarna gjorts. Det är investeringar inom främst gatu- och samhällsmiljönämnden som fått justeras ned. Inom utbildningsnämndens område har tidsförskjutningar gjorts för något enstaka objekt. När det gäller investeringar hos Fyrishov finns i dagsläget en osäkerhet om behovet för badanläggningen men där kommer inspektioner och undersökningar skapa klarhet om behovet av åtgärder. Investeringar som berör idrotts- och fritidsnämndens ansvarsområde genomgår för närvarande en fördjupad beredning där utgångspunkten är att hitta alternativ som genererar lägre kostnader. Dessa investeringar är främst knutna till utveckling av Studenternas. I underlagen redovisas den nivå som förslaget från september innehåller vilket gett en lägre nivå än den som indikerades under våren.

Inom infrastruktur för kommunikation har en prioritering gjorts innebärande en fortsatt satsning på cykel- och kollektivtrafik. Stor del av övrigt utrymme inom gatu- och samhällsmiljönämndens område behövs för att klara påbörjade större objekt såsom bro över Fyrisån vid Flottsund samt två passager under järnvägen i centrala staden.

Tabell X.X. Uppsala kommunkoncern.

Part (mnkr)	2016	2017	2018
Uppsalahem, koncern	950	950	950
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	105	57	25
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	90	165	200
Uppsala Parkering	15	240	300
Uppsala Vatten och Avfall	376	427	310
Uppsala bostadsförmedling AB	10	0	0
Uppsala Kommun Skolfastigheter	605	600	600
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter	21	142	295
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter	87	150	221
Fyrishov	90	160	160
Uppsala stadsteater	4	2	2
Uppsala Konsert & Kongress	4	7	3
Uppsala kommun	495	505	526
Summa:	**2 852**	**3 405**	**3 592**

Investeringsramarnas påverkan för nyckeltalen

För soliditet inklusive pensionsåtaganden kan ett nedre gränsvärde om 15 procent övervägas, vilket är i nivå med vad jämförbara kommuner redovisat under de senaste fem åren. För skulder kan en övre gräns vara 80 000 kronor per invånare, vilket är den nivå som jämförbara kommuner ligger strax under vid utgången av 2013. Vid bokslut 2014 uppgår Uppsala kommunkoncerns låneskuld till 71 218 kronor per invånare. Investeringsvolymen bör även anpassas efter kommunens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och andra nya angelägna behov att behöva begränsas. Stockholms stad har t.ex. som mål att kapitalkostnaden som andel av de totala kostnaderna, kapitalkostnadsnivån, inte ska överstiga sju procent.

För att få nyckeltal som över tid är i paritet med likvärdiga kommuner måste den långsiktiga ambitionsnivån för tillväxt och investeringar prövas i kombination med väsentligt stärkta resultat. En resultatförstärkning höjer soliditet och ger en lägre skuldsättning då större del av investeringarna kan finansieras från det egna kassaflödet.

Tabell X.X. Nyckeltal för investeringar.

	2016	2017	2018
Soliditet (%)	29	28	27
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (%)	13	14	14
Skuldnivå (tkr/invånare)	84	92	102
Kapitalkostnadsnivå (%)	10	10	11

tabell 6. 2

INVESTERINGSBUDGET		Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Alla belopp i miljoner kronor					
SUMMA FASTIGHETSFÖRVÄRV MEX		**40**	**40**	**40**	**40**
INVESTERINGAR I VERKSAMHETSFASTIGHETER					
ENERGIÅTGÄRDER		50	4	4	4
	varav vindkraftverk	*46*	*0*	*0*	*0*
SÄRSKILDA BOENDEN		20	20	20	20
SUMMA VERKSAMHETSFASTIGHETER		**70**	**24**	**24**	**24**
INVESTERINGAR INFRASTRUKTUR					
PARK/LEK, NATUR, NATURSTRÅK		45	26	10	21
GATOR/VÄGAR/FÖRBINDELSER		103	86	107	50
STADSUTVECKLING		7	11	10	10
CYKELFRÄMJANDE		65	64	88	88
HÅLLBART RESANDE, TRAFIKSÄKERHET		17	12	9	9
UPPRUSTNING/REINVESTERING		23	32	10	20
ÖVRIG INFRASTRUKTUR GSN		35	27	50	117
BREDBAND		3	3	3	3
OFFENTLIG UTSMYCKNING		6	6	6	6
SUMMA INFRASTRUKTUR		**302**	**267**	**292**	**323**
SUMMA IT-SYSTEM		**28**	**60**	**45**	**50**
SUMMA INVENTARIER		**54**	**54**	**54**	**54**
ANSKAFFNING MASKINER	personbilar/vhtsmaskiner	20	20	20	20
	räddningsfordon	15	15	15	15
SUMMA MASKINER		**35**	**35**	**35**	**35**
TOTALA INVESTERINGAR		**529**	**480**	**490**	**526**

7. Organisation och styrning

Uppsala kommuns organisation och styrning syftar till att stärka den kommunala demokratin utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar, erbjuda medborgarna kvalitet i välfärden, hållbar landsbygds- och stadsutveckling samt ordning och reda i den kommunala ekonomin. All verksamhet ska bedrivas utifrån ett tydligt medborgarperspektiv – Ett Uppsala. En kommun.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige företräder medborgarna i kommunen och är ägare av den totala kommunala verksamheten. Kommunfullmäktige säkerställer politisk genomslagskraft genom att besluta om:

- Styrdokument
  - Vision
  - Policys, program och riktlinjer
  - Översiktsplan
  - Mål och budget
- Organisation
  - Reglemente
  - Bolags- och delegationsordning
  - Ledamöter i nämnder, styrelser och kommunrevision

Utifrån från politiska prioriteringar och verksamhetens karaktär beslutar kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten ska bedrivas som nämnd, produktionsstyrelse eller kommunalt bolag. Med de skilda organisatoriska formerna följer specifik lagstiftning som skapar specifika förutsättningar för styrning från kommunfullmäktige till nämnd/produktionsstyrelse respektive bolag. Oberoende av organisationsform ska verksamheten bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges prioriteringar uttryckta i styrdokument enligt ovan.

Styrning av all kommunal verksamhet utgår från kommunallagen. Kommunfullmäktige är nämnders, produktionsstyrelsers och kommunala bolags högsta beslutande organ. Eftersom de kommunala bolagen även måste förhålla sig till aktiebolagslagen är bolagsstämman högsta beslutande organ sett ur ett aktiebolagsrättsligt perspektiv. Eftersom kommunallagen inte är överordnad aktiebolagslagen måste kommunfullmäktiges beslut formellt anmälas/beslutas även på bolagsstämman. Oberoende om den kommunala verksamheten drivs som nämnd, produktionsstyrelse eller bolag ska frågor av principiell beskaffenhet behandlas av kommunfullmäktige alternativt kommunstyrelsen inför beslut i nämnd, produktionsstyrelse eller bolagsorgan (stämma, styrelse eller verkställande direktör).

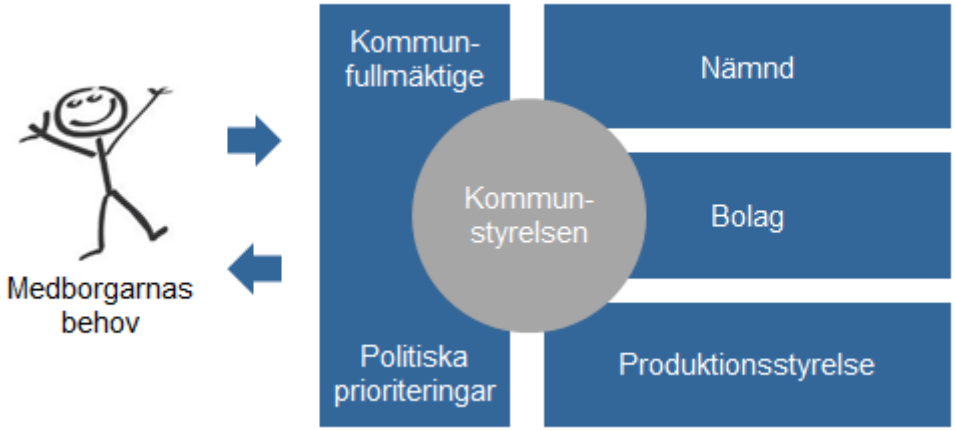

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens samlade verksamhet. I ansvaret ligger bland annat att leda processen för Mål och budget med tillhörande affärs- och verksamhetsplaner, månadsuppföljning, delårs- och årsredovisning. Kommunstyrelsen utfärdar regler, riktlinjer och rutinbeskrivningar för verksamhets- och ekonomihantering samt för de kommungemensamma redovisnings- och verksamhetssystemen. Kommunstyrelsen har även till uppgift att föra en fortlöpande dialog med nämnder, produktionsstyrelser och kommunala bolag för att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med fullmäktiges prioriteringar. Exempel på frågor för denna dialog är mål, strategi och andra frågor av principiell beskaffenhet, verksamhetens resultat, hur de levt upp till styrdokumentens krav och om frågor rörande roller med mera.

Nämnder

I Uppsala kommun har vissa nämnder en så kallad systemägarroll, andra nämnder har en utpräglad utförarroll (kommunal egenregi) medan till exempel utbildningsnämnden har båda dessa roller samlade inom en och samma nämnd. Systemledarrollen innebär att ansvara för att kommunen lever upp till sitt välfärdsåtagande oberoende av om verksamheten utförs av kommun eller av enskilda utförare genom att ställa krav, bereda ekonomiska förutsättningar och följa upp och utvärdera verksamheten. Egenregin ska erbjuda attraktiv, kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet i konkurrens med andra utförare. Många nämnder har också ett omfattande myndighetsansvar gentemot enskild. Uppsala är värdkommun för två kommungemensamma nämnder; överförmyndarnämnd och räddningsnämnd. I samråd med medverkande kommuner har Uppsala som värdkommun att fastställa Mål och budget för de gemensamma nämnderna.

Produktionsstyrelserna Uppsala vård & omsorg och Teknik & service ansvarar för att utföra verksamhet utifrån kommunfullmäktiges styrdokument samt i enlighet med de överenskommelser som har tecknats med kommunens nämnder.

Bolag

De kommunala bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges styrdokument, beslutad bolagsordning och ägardirektiv. Uppsala Stadshus AB är moderbolaget i Stadshuskoncernen. Uppsala Stadshus AB leder och samordnar verksamheten i bolagskoncernen samt avgör frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och i kommunkoncernen och följer aktivt bolagskoncernens utveckling.

Externa utförare

Uppsala kommun producerar genom sina nämnder, produktionsstyrelser och bolag en stor del av kommunens verksamhet. Jämte de kommunala utförarna producerar även externa utförare såsom företag, stiftelser och ideella organisationer, delar av den kommunalt finansierade verksamheten. De externa utförarna, med undantag för de fristående skolorna, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med avtal som reglerar kvalitet, volym och pris samt former för uppföljning och utvärdering. Skolinspektionen beslutar om tillstånd och har tillsynsansvar för fristående skolor medan kommunerna beslutar om godkännande och har tillsyn över fristående förskolor och fristående fritidshem som inte anordnas av en fristående skola. För att försäkra att allmänheten har insyn i fristående skolor ska kommunen, jämte Skolinspektionens tillsyn, ha insyn i de fristående skolornas verksamhet inom kommunen. Kommunen ska lämna bidrag till de fristående skolorna per elev och ersättningen ska som lägst motsvara självkostnaden för den kommunala utbildningsverksamheten.

För att kommunen ska behandla medborgarna lika samt för att verksamheten ska var av god kvalitet eftersträvar kommunen att ge likvärdiga förutsättningar för externa och kommunala utförare.

Mål och budget

Kommunallagen anger att kommuner och landsting varje år ska upprätta en budget för nästa kalenderår med plan för de därefter två efterföljande åren (ekonomisk plan för en period om totalt tre år). Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Mål och riktlinjer för verksamhet och ekonomi med betydelse för god ekonomisk hushållning ska anges. Eventuella underskott ska enligt kommunalagens balanskravsresultat regleras inom tre år utgående från en av fullmäktige beslutad åtgärdsplan. Budgeten ska fastställas av fullmäktige före november månads utgång och kommunstyrelsen ska lämna över årsredovisningen till fullmäktige och revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

I Uppsala fastställer fullmäktige årligen Mål och budget för kommande treårsperiod. Styrdokumentet syftar till att:

- Ge allmänheten möjlighet till insyn för att värdera och jämföra kvaliteten samt att bedöma om resurserna används på ett kostnadseffektivt och långsiktigt ansvarsfullt sätt.
- Säkerställa politisk genomslagskraft i enlighet med fullmäktiges prioriteringar.
- Erbjuda stöd för ökad effektivitet genom att:
    - Sätta fokus på det väsentliga.
    - Tillhandahålla träffsäkra mål och budgetar samt prognoser.
    - Ge underlag för medvetna och underbyggda beslut.
    - Identifiera avvikelser på ett tidigt stadium.
    - Erbjuda förutsättningar, stöd och incitament för utveckling.

Kommunstyrelsen leder arbetet med Mål och budget och genom att besluta om planeringsdirektiv startas processen. Planeringsdirektivet innehåller majoritetens politiska prioriteringar, ekonomiska förutsättningar, plan för sammahållen hållbar landsbygds- och stadsutveckling samt tidplan för arbetet med Mål och budget.

Arbetet med Mål och budget startar i februari genom det strategiska seminariet. Vid seminariet redogör majoriteten för sina politiska prioriteringar och riktade satsningar samt de utmaningar som kommunen med dess nämnder, produktionsstyrelser och bolag har att hantera inom de kommande 5-10 åren. Under våren genomförs ett gemensamt arbete där både förtroendevalda och tjänstemän deltar med syfte att framlägga förslag till Mål och budget för de kommande tre åren. Genom gemensam beredning säkerställs samsyn inom kommunen om prioriterade frågeställningar samt förutsättningar för verksamhetens genomförande. Under mars/april och september genomförs ägarsamråd med företrädare för medlemskommunerna avseende de gemensamma nämnderna.

Mål och budget innehåller

- Inriktningsmål och uppdrag.
- Kommunbidrag och investeringar.
- Ägardirektiv och avkastningskrav.
- Avgifter, taxor, ersättningsnivåer och skatt.
- Resultatindikatorer.

I budgeten finns inriktningsmål som gäller för hela planperioden samt uppdrag som löper över ett år. Resultatindikatorer kopplas till inriktningsmålen. De är centrala i styrning och uppföljning, är mätbara och ska som utgångspunkt kunna jämföras över tid med andra organisationer/kommuner.

Under november, utifrån framlagt förslag samt yttrande från nämnder och bolag, beslutar kommunfullmäktige om Mål och budget för de kommande tre åren (1+2 år). Därefter, i december, fastställer nämnder och styrelser sina affärs- och verksamhetsplaner utifrån kommunstyrelsens riktlinjer. Affärs- och verksamhetsplanerna ska inkludera en risk- och väsentlighetsanalys med tillhörande plan för uppföljning och internkontroll.

Uppföljning

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för uppföljning, analys och utvärdering av den samlade verksamheten inklusive bolagen. Kommunstyrelsen följer upp kommunfullmäktiges styrdokument (vision, översiktsplan, policys, program och riktlinjer samt Mål och budget). Uppföljning för nämnder, produktionsstyrelser och kommunala bolag sker varje år per april, augusti och december. Med stöd av resultatindikatorerna, kriterier för bedömning och med hänsyn tagen till interna och externa händelser analyseras och värderas prognosticerade och aktuella värden för beslutade mål för verksamhet och ekonomi. Resultaten värderas per delområde enligt uppdelning i nedanstående figur.

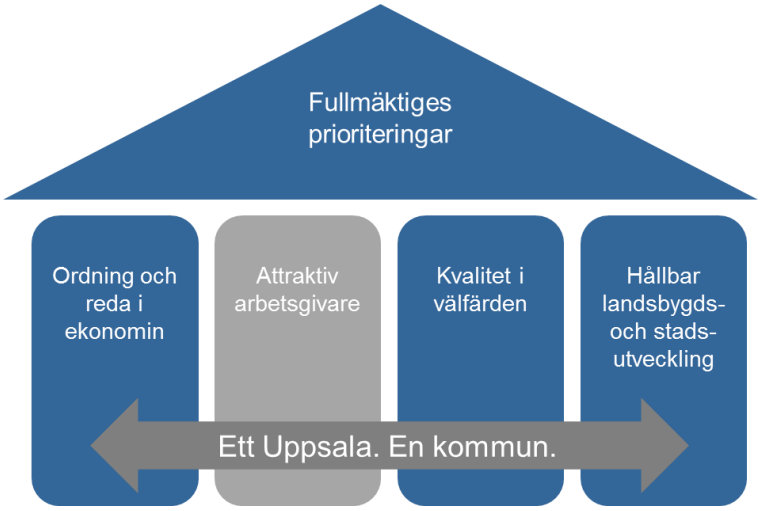

Jämte kommunstyrelsens uppföljning ansvarar nämnder, produktionsstyrelser och de kommunala bolagen för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden enligt plan för uppföljning och internkontroll. Vid behov ska nämnder, produktionsstyrelser och de kommunala bolagen till kommunstyrelsen skyndsamt rapportera väsentliga avvikelser från kommunfullmäktiges styrdokument samt vidta korrigerande åtgärder.

8. Styrdokument

Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012)
Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)
Arbetsgivarstadga (KF 2014)
Avfallsplan för Uppsala kommun 2014-2022
Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
Bolagsordningar (KF 2014)
Borgensprinciper (KF 2014)
Bostadspolitisk strategi (KF 2010)
Bredbandsprogram (KS 2013)
Cykelpolicy (KF 2013)
Dagvattenprogram (KF 2014)
Delegationsordning 2015
(Digital strategi (KS 2014-2017)
Drogpolitiskt program (KS 2013)
Ekologiskt ramverk för planer och program (KF 2014)
Energiplan (KF 2001)
Finanspolicy (KF 2013)
Försäkringspolicy (KS 2014)
Handlingsinriktning för fossilbränslefri kollektivtrafik 2020 (KF 2010)
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2013-2015 (KF 2013)
Kommunikationspolicy (KF 2004)
Kommungemensam intern kontrollplan (KS 2015)
Kulturpolitiskt program (KF 2005)
Kvalitetspolicy (KF 2001)
Ledningsplan för extraordinär händelse (KS 2007)
Miljö- och klimatprogram (KF 2014)
Minoritetspolicy (KF 2011)
Mål och riktlinjer för Uppsalas parker (KS 2013)
Naturvårdsprogram (KF 2006)
Näringslivsprogram (KF 2008)
Placeringspolicy för donationsstiftelser (KF 2001)
Plan för jämställdhetsintegrering i Uppsala kommun 2014-2016 (KS 2014)
Policy för hållbar utveckling (KF 2008)
Policy för internationellt arbete (KF 2014)
Policy och riktlinjer för parkering i Uppsala kommun (KF 2014)
Policy och riktlinjer för representation (KF 2014)
Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering i Uppsala kommun (KF 2015)
Uppsala kommuns policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)
Program för individ- och familjeomsorgen (KF 2004)
Renhållningsordning (KF 2014)
Reglemente för styrelser och nämnder (KF 2014)
Riktlinjer för bisyssla i Uppsala kommun (KS 2014)
Riktlinjer för bostadsförsörjning (KS 2015)
Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015)
Riktlinjer för sponsring (KS 2012)
Riktlinjer för tillgänglighetsmedel (KS 2015)
Strategi för besöksnäringen (KF 2014)
Säkerhetspolicy (KF 2012)
Trafikplan (2006)
Upphandlingspolicy (KF 2014)
Ägarpolicy för de kommunala bolagen (KF 2005)
Äldrepolitiskt program (KF 2009)

Överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun (KF 2013)
Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län (KF 2013)
Översiktplan för Uppsala kommun (2010)

RESULTATRÄKNING - BUDGET 2016 samt plan för 2017-2018

Bilaga 1

(Alla belopp i miljoner kronor)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Beslutad IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens intäkter	3 785	2 314	2 212	2 319	2 425	2 540
Verksamhetens kostnader	-11 860	-11 768	-11 883	-12 210	-12 587	-12 971
Avskrivningar	-210	-232	-210	-242	-257	-284
Verksamhetens nettokostnad	**-8 285**	**-9 686**	**-9 881**	**-10 133**	**-10 419**	**-10 715**
Kommunalskatt	8 260	8 525	9 013	9 563	9 992	10 408
Kommunalekonomisk utjämning	633	617	507	363	379	369
Kommunal fastighetsavgift	286	287	300	304	304	304
Summa skatter o kommunalekonomisk utjämning	**9 179**	**9 429**	**9 820**	**10 230**	**10 676**	**11 081**
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADE	**894**	**-257**	**-61**	**97**	**257**	**366**
Finansiella intäkter	206	222	276	283	326	368
Finansiella kostnader	-181	-130	-153	-212	-278	-356
Finansnetto	**25**	**92**	**123**	**71**	**48**	**12**
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	**919**	**-165**	**62**	**168**	**305**	**378**
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	**919**	**-165**	**62**	**168**	**305**	**378**
Resultat som andel av skatt och keu	*10,0%*	*-1,7%*	*0,6%*	*1,6%*	*2,9%*	*3,4%*
Befolkning per 31/12	205 199	207 362	210 065	212 672	215 212	217 626
Resultatmål kronor per invånare (2% av skatt och keu)	895	909	935	*962*	992	1 018
Resultat kronor per invånare (exkl extraordinära poster)	4 479	-796	295	*791*	1 416	1 736

Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde **Bilaga 3**

(belopp i tkr) **Kommunbidrag per nämnd**		**Beslutad IVE 2015**	**Budget 2016**	**Plan 2017**	**Plan 2018**
Kommunstyrelsen		357 994	314 410	283 533	287 628
Valnämnden		185	185	188	5 190
Namngivningsnämnden		354	355	360	364
Utbildningsnämnden		4 142 159	4 280 074	4 412 496	4 521 163
Arbetsmarknadsnämnden		569 223	566 451	579 722	588 440
Omsorgsnämnden		1 449 222	1 515 093	1 556 407	1 586 511
Socialnämnden		586 376	605 517	605 785	613 915
Äldrenämnden		1 673 889	1 727 315	1 785 795	1 837 593
Kulturnämnden		261 228	268 231	277 266	284 080
Idrotts- och fritidsnämnden		200 221	203 917	215 034	239 384
Gatu- och samhällsmiljönämnden		404 590	420 241	457 211	492 746
Plan- och byggnadsnämnden		28 025	28 411	29 217	29 811
Miljö- o hälsoskyddsnämnden		18 459	18 708	19 233	19 619
Räddningsnämnden		137 008	137 699	142 049	144 789
Överförmyndarnämnden		12 345	14 214	14 610	14 903
Summa kommunbidrag	**9 691 416**	**9 841 276**	**10 100 819**	**10 378 907**	**10 666 134**
Procentuell förändring	3,5%	1,5%	2,6%	2,8%	2,8%

Kommunbidrag per verksamhet	**Netto-kostnad 2014**	**Beslutad IVE 2015**	**Budget 2016**	**Plan 2017**	**Plan 2018**
Politisk verksamhet	89 637	87 056	89 546	91 193	97 202
Infrastruktur, skydd mm	657 587	631 362	685 404	692 365	732 595
Kultur och fritid	423 243	459 623	470 828	490 804	521 827
Pedagogisk verksamhet	4 217 803	4 291 835	4 430 873	4 567 093	4 678 328
Vård och omsorg	3 969 138	4 050 875	4 184 990	4 304 584	4 400 370
Särskilt riktade insatser	139 505	141 979	141 520	133 516	135 470
Affärsverksamhet	3 983	407	10 410	10 655	10 816
Kommunledn o gm verksamhet	190 520	178 140	87 248	88 697	89 526
Summa KB verksamhetsområde	**9 691 416**	**9 841 276**	**10 100 819**	**10 378 907**	**10 666 134**
Procentuell förändring	3,5%	1,5%	2,6%	2,8%	2,8%

Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Bilaga 3-201

belopp i tkr

Beslutad IVE 2015	Nämnder															
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÄN	SCN	UBN	VLN	ÄLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	**1 038**	**1 052**	**867**	**60 285**	**808**	**1 037**	**354**	**1 102**	**912**	**1 071**	**3 111**	**1 785**	**185**	**1 103**	**12 345**	**87 056**
Politisk verksamhet (10)	1 038	1 052	867	60 285	808	1 037	354	1 102	912	1 071	3 111	1 785	185	1 103	12 345	87 056
2 - Infrastruktur mm	**4 810**	**335 160**		**110 990**		**17 352**			**27 114**	**135 936**						**631 362**
Infrastruktur (20)	4 810	276 168		110 990		17 352			27 114	135 936						572 370
Vinterväghållning (241)		58 991														58 991
3 - Kultur och fritid	**1 701**	**7 398**	**199 353**	**8 579**	**242 522**	**69**										**459 623**
Bibliotek (313)					78 676											78 676
Fritid, övrigt (32)		7 398	199 353	1 282	24 750	69										232 851
Fritidsgårdar (323)					37 606											37 607
Kultur, övrigt (31)	1 701			7 297	69 414											78 413
Musik och kulturskola (314)					32 076											32 076
4 - Pedagogisk verksamhet	**131 688**	**1 876**			**17 898**							**4 140 373**				**4 291 835**
Fritidshem (421)												198 400				198 400
Förskola (411)												1 244 077				1 244 077
Förskoleklass (431)												148 576				148 576
Grundläggande vuxenutbildning (441)	14 287															14 287
Grundskola (432)		1 215										1 689 817				1 691 032
Grundsärskola (433)												77 457				77 457
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	68 704															68 704
Gymnasieskola (434)		661										656 794				657 454
Gymnasiesärskola (435)												50 975				50 975
Pedagogisk omsorg (413)												59 995				59 995
SFI (460)	48 698															48 698
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					17 898											17 898
Öppen förskola (412)												14 282				14 282
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	**288 006**	**58 698**						**1 448 120**			**583 265**			**1 672 786**		**4 050 875**
Familjerätt 0-20 år (58)											8 912					8 912
Familjerätt 21-64 år (58)											1 749					1 749
Färdtjänst (56)		58 698														58 698
IFO, barn och unga (573)											419 495					419 495
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	288 006															288 006
IFO, missbrukarvård mm (571)											149 930					149 930
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								157 104								157 104
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								734 049								734 049
Insatser enligt LSS 65-w (55)								107 009								107 009
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								7 713								7 713
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								147 263								147 263
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)														215 562		215 562
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)														530 435		530 435
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								8 700								8 700
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								158 148								158 148
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								23 583						189 368		212 951
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								82 200						660 037		742 238
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								22 350			3 179					25 529
Öppna insatser, äldre (51)														77 384		77 384
6 - Särskilt riktade insatser	**141 979**															**141 979**
Arbetsmarknad (62)	131 648															131 648
Flyktingmottagande (61)	10 331															10 331
7 - Affärsverksamhet		**407**														**407**
Affärsverksamhet (70)		407														407
8 - Kommunledning				**178 140**												**178 140**
Administration, fördelas (80)				178 140												178 140
Totalsumma	**569 223**	**404 590**	**200 221**	**357 994**	**261 228**	**18 459**	**354**	**1 449 222**	**28 025**	**137 008**	**586 376**	**4 142 159**	**185**	**1 673 889**	**12 345**	**9 841 276**

Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Bilaga 3a

belopp i tkr

Budget 2016	Nämnder															
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÄN	SCN	UBN	VLN	ÄLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	**1 039**	**1 054**	**869**	**60 383**	**810**	**1 039**	**355**	**1 104**	**913**	**1 073**	**3 116**	**2 288**	**185**	**1 104**	**14 214**	**89 546**
2 - Infrastruktur mm	**4 931**	**351 688**		**147 064**		**17 598**			**27 498**	**136 625**						**685 404**
Infrastruktur (20)	4 931	292 601		147 064		17 598			27 498	136 625						626 318
Vinterväghållning (241)		59 087														59 087
3 - Kultur och fritid	**1 740**	**7 508**	**203 048**	**9 716**	**248 746**	**70**										**470 828**
Bibliotek (313)					80 200											80 200
Fritid, övrigt (32)		7 508	203 048	2 336	25 692	70										238 655
Fritidsgårdar (323)					38 700											38 700
Kultur, övrigt (31)	1 740			7 380	70 559											79 678
Musik och kulturskola (314)					33 596											33 596
4 - Pedagogisk verksamhet	**134 363**	**50**			**18 676**							**4 277 785**				**4 430 873**
Fritidshem (421)												207 271				207 271
Förskola (411)												1 268 206				1 268 206
Förskoleklass (431)												158 048				158 048
Grundläggande vuxenutbildning (441)	14 577															14 577
Grundskola (432)		-610										1 785 983				1 785 372
Grundsärskola (433)												81 236				81 236
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	70 099															70 099
Gymnasieskola (434)		660										650 680				651 340
Gymnasiesärskola (435)												51 282				51 282
Pedagogisk omsorg (413)												60 643				60 643
SFI (460)	49 686															49 687
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					18 676											18 676
Öppen förskola (412)												14 436				14 436
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	**293 859**	**59 531**						**1 513 989**			**591 401**			**1 726 210**		**4 184 990**
Familjerätt 0-20 år (58)											9 199					9 199
Familjerätt 21-64 år (58)											1 766					1 766
Färdtjänst (56)		59 531														59 531
IFO, barn och unga (573)											427 217					427 217
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	293 859															293 859
IFO, missbrukarvård mm (571)											150 010					150 010
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								161 744								161 744
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								770 881								770 881
Insatser enligt LSS 65-w (55)								110 776								110 776
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								7 859								7 859
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								150 280								150 280
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								5 231						207 943		213 174
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								18 121						545 526		563 647
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								8 865								8 865
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								161 392								161 392
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								19 218						213 963		233 181
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								66 574						678 817		745 390
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								33 049			3 209					36 258
Öppna insatser, äldre (51)														79 961		79 961
6 - Särskilt riktade insatser	**130 520**										**11 000**					**141 520**
Arbetsmarknad (62)	120 061															120 061
Flyktingmottagande (61)	10 459										11 000					21 459
7 - Affärsverksamhet		**410**		**10 000**												**10 410**
8 - Kommunledning				**87 248**												**87 248**
Totalsumma	**566 451**	**420 241**	**203 917**	**314 410**	**268 231**	**18 708**	**355**	**1 515 093**	**28 411**	**137 699**	**605 517**	**4 280 074**	**185**	**1 727 315**	**14 214**	**10 100 819**

Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Bilaga 3b

belopp i tkr

Plan 2017	Nämnder															
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÄN	SCN	UBN	VLN	ÄLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	**1 056**	**1 071**	**883**	**61 386**	**823**	**1 056**	**360**	**1 122**	**928**	**1 091**	**3 168**	**2 326**	**188**	**1 123**	**14 610**	**91 193**
2 - Infrastruktur mm	**5 072**	**386 713**		**113 228**		**18 104**			**28 289**	**140 958**						**692 365**
Infrastruktur (20)	5 072	326 644		113 228		18 104			28 289	140 958						632 297
Vinterväghållning (241)		60 068														60 068
3 - Kultur och fritid	**1 787**	**7 729**	**214 151**	**9 987**	**257 077**	**72**										**490 804**
Bibliotek (313)					82 506											82 506
Fritid, övrigt (32)		7 729	214 151	2 405	26 447	72										250 804
Fritidsgårdar (323)					40 340											40 340
Kultur, övrigt (31)	1 787			7 582	72 490											81 859
Musik och kulturskola (314)					35 295											35 295
4 - Pedagogisk verksamhet	**137 522**	**36**			**19 366**							**4 410 169**				**4 567 093**
Fritidshem (421)												214 933				214 933
Förskola (411)												1 289 496				1 289 496
Förskoleklass (431)												157 374				157 374
Grundläggande vuxenutbildning (441)	14 920															14 920
Grundskola (432)		-641										1 876 343				1 875 702
Grundsärskola (433)												85 346				85 346
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	71 748															71 748
Gymnasieskola (434)		677										657 450				658 127
Gymnasiesärskola (435)												52 603				52 603
Pedagogisk omsorg (413)												61 891				61 891
SFI (460)	50 855															50 855
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					19 366											19 366
Öppen förskola (412)												14 733				14 733
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	**300 768**	**61 242**						**1 555 285**			**602 617**			**1 784 672**		**4 304 584**
Familjerätt 0-20 år (58)											9 486					9 486
Familjerätt 21-64 år (58)											1 807					1 807
Färdtjänst (56)		61 242														61 242
IFO, barn och unga (573)											435 504					435 504
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	300 768															300 768
IFO, missbrukarvård mm (571)											152 537					152 537
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								166 774								166 774
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								789 005								789 005
Insatser enligt LSS 65-w (55)								115 667								115 667
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								8 103								8 103
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								153 813								153 813
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								5 466						202 289		207 755
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								18 875						568 237		587 112
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								9 140								9 140
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								165 186								165 186
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								20 082						223 579		243 660
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								69 345						707 076		776 421
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								33 826			3 284					37 110
Öppna insatser, äldre (51)														83 492		83 492
6 - Särskilt riktade insatser	**133 516**															**133 516**
Arbetsmarknad (62)	122 884															122 884
Flyktingmottagande (61)	10 632															10 632
7 - Affärsverksamhet		**420**		**10 235**												**10 655**
8 - Kommunledning				**88 697**												**88 697**
Totalsumma	**579 722**	**457 211**	**215 034**	**283 533**	**277 266**	**19 233**	**360**	**1 556 407**	**29 217**	**142 049**	**605 785**	**4 412 496**	**188**	**1 785 795**	**14 610**	**10 378 907**

Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Bilaga 3c

belopp i tkr

Plan 2018	Nämnder															
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÄN	SCN	UBN	VLN	ÄLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	**1 066**	**1 081**	**891**	**61 960**	**831**	**1 066**	**364**	**1 133**	**937**	**1 101**	**3 197**	**2 348**	**5 190**	**1 133**	**14 903**	**97 202**
2 - Infrastruktur mm	**5 177**	**420 808**		**115 569**		**18 479**			**28 874**	**143 688**						**732 595**
Infrastruktur (20)	5 177	360 178		115 569		18 479			28 874	143 688						671 965
Vinterväghållning (241)		60 630														60 630
3 - Kultur och fritid	**1 822**	**7 889**	**238 492**	**10 184**	**263 366**	**74**										**521 827**
Bibliotek (313)					84 211											84 211
Fritid, övrigt (32)		7 889	238 492	2 455	26 995	74										275 904
Fritidsgårdar (323)					41 718											41 718
Kultur, övrigt (31)	1 822			7 729	73 898											83 449
Musik och kulturskola (314)					36 544											36 544
4 - Pedagogisk verksamhet	**139 597**	**33**			**19 883**							**4 518 815**				**4 678 328**
Fritidshem (421)												220 670				220 670
Förskola (411)												1 312 268				1 312 268
Förskoleklass (431)												155 578				155 578
Grundläggande vuxenutbildning (441)	15 145															15 145
Grundskola (432)		-664										1 942 699				1 942 035
Grundsärskola (433)												88 364				88 364
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	72 830															72 830
Gymnasieskola (434)		697										666 932				667 629
Gymnasiesärskola (435)												54 162				54 162
Pedagogisk omsorg (413)												63 116				63 116
SFI (460)	51 622															51 622
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					19 883											19 883
Öppen förskola (412)												15 025				15 025
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	**305 307**	**62 508**						**1 585 378**			**610 717**			**1 836 460**		**4 400 370**
Familjerätt 0-20 år (58)											9 725					9 725
Familjerätt 21-64 år (58)											1 834					1 834
Färdtjänst (56)		62 508														62 508
IFO, barn och unga (573)											441 486					441 486
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	305 307															305 307
IFO, missbrukarvård mm (571)	0							0			154 339					154 339
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								170 980								170 980
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								800 913								800 913
Insatser enligt LSS 65-w (55)								119 589								119 589
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								8 308								8 308
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								156 135								156 135
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								5 642						193 804		199 447
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								19 619						590 622		610 241
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								9 371								9 371
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								167 679								167 679
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								20 729						230 780		251 509
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								72 077						734 930		807 007
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								34 337			3 334					37 670
Öppna insatser, äldre (51)														86 324		86 324
6 - Särskilt riktade insatser	**135 470**															**135 470**
Arbetsmarknad (62)	124 738															124 738
Flyktingmottagande (61)	10 732															10 732
7 - Affärsverksamhet		**426**		**10 390**												**10 816**
8 - Kommunledning				**89 526**												**89 526**
Totalsumma	**588 440**	**492 746**	**239 384**	**287 628**	**284 080**	**19 619**	**364**	**1 586 511**	**29 811**	**144 789**	**613 915**	**4 521 163**	**5 190**	**1 837 593**	**14 903**	**10 666 134**

Kommunbidrag, specifikation vård- och omsorgsverksamhet Bilaga 8

(belopp i tkr) VERKSAMHETSOMRÅDE	Netto-kostnad 2014	Beslutad IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Vård och omsorg:					
Äldreomsorg	***1 740 654***	***1 778 570***	***1 835 354***	***1 898 441***	***1 954 527***
Insatser enligt SoL o HSL	1 664 461	1 701 186	**1 755 393**	1 814 949	1 868 203
Förebyggande insatser	76 193	77 384	**79 961**	83 492	86 324
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsattning	***1 331 656***	***1 345 514***	***1 408 054***	***1 444 801***	***1 470 645***
Insatser enligt SoL o HSL	359 659	*321 824*	***328 396***	*336 244*	*341 493*
Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år	843 535	891 153	**932 625**	955 780	971 892
Insatser enligt LSS o LASS 65+	104 779	107 009	**110 776**	115 667	119 589
Förebyggande insatser	23 684	25 529	**36 258**	37 110	37 670
Färdtjänst	**66 799**	***58 698***	**59 531**	***61 242***	***62 508***
Individ- och familjeomsorg	***886 600***	***857 432***	***871 086***	***888 808***	***901 131***
Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre	146 619	149 930	**150 010**	152 537	154 339
Barn- och ungdomsvård	440 449	419 495	**427 217**	435 504	441 486
Ekonomiskt bistånd	299 533	288 006	**293 859**	300 768	305 307
Familjerätt	**10 326**	**10 661**	**10 965**	**11 293**	**11 559**
SUMMA VÅRD- OCH OMSORGSVERKSAMHET	**4 036 036**	**4 050 875**	**4 184 990**	**4 304 584**	**4 400 370**
Procentuell förändring föregående år	5,1%	0,4%	3,3%	2,9%	2,2%
Befolkning per 31/12	207 362	210 065	212 672	215 212	217 626
Totalkostnad vård och omsorg per invånare (tkr)	19,5	19,3	19,7	20,0	20,2
Kostnad per invånare (kronor)					
Äldreomsorg	**8 394**	**8 467**	**8 630**	**8 821**	**8 981**
Insatser enligt SoL o HSL	8 027	8 098	**8 254**	8 433	8 584
Förebyggande insatser	367	368	**376**	388	397
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsattning	**6 422**	**6 405**	**6 621**	**6 713**	**6 758**
Insatser enligt SoL o HSL	1 734	1 532	**1 544**	1 562	1 569
Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år	4 068	4 242	**4 385**	4 441	4 466
Insatser enligt LSS o LASS 65+	505	509	**521**	537	550
Förebyggande insatser	114	122	**170**	172	173
Färdtjänst	**322**	**279**	**280**	**285**	**287**
Individ- och familjeomsorg	**4 276**	**4 082**	**4 096**	**4 130**	**4 141**
Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre	707	714	**705**	709	709
Barn- och ungdomsvård	2 124	1 997	**2 009**	2 024	2 029
Ekonomiskt bistånd	1 444	1 371	**1 382**	1 398	1 403
Familjerätt	**50**	**51**	**52**	**52**	**53**

Ekonomiskt beräkningsunderlag 2015 - 2018 **Bilaga 9**

Politisk verksamhet	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**87 056**	**89 697**	**91 187**
Volymuppräkning				0	0	0
Prisuppräkning				2 699	2 691	2 827
Effektivisering				-2 558	-1 201	-1 974
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**87 197**	**91 187**	**92 039**
Riktad nivåpåverkande justering				2 500	0	0
Korrigering av beräkning		*UBN*		500	0	0
Resurser för att möta snabb volymutveckling		*ÖFN*		2 000	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**87 056**	**89 697**	**91 187**	**92 039**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				-151	6	5 163
Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd	*Avtal gem nämnd*	*ÖFN*		-151	6	163
Allmänna val 2018		*VLN*		0	0	5 000
Årets kommunbidrag politisk verksamhet			**87 056**	**89 546**	**91 193**	**97 202**

Infrastruktur, säkerhet, skydd mm	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**631 362**	**659 643**	**693 235**
Volymuppräkning				7 181	7 173	7 102
Prisuppräkning				19 795	20 004	21 710
Effektivisering				-18 763	-8 929	-15 163
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**639 574**	**677 892**	**706 885**
Riktad nivåpåverkande justering				20 069	15 343	26 782
- Principändring fördelad stabskostnad - Infrastruktur (20)		*AMN*		*53*	*0*	*0*
Flytt av drift elljusspår till IFN		*GSN*		-500	0	0
Flytt av drift natur/skog från KS		*GSN*		2 500	0	0
Flytt av drift natur/skog till GSN		*KS*		-2 500	0	0
Flytt av hyra reningsverk Hammarskog från IFN		*GSN*		410	0	0
Ökade avskrivnings- och kaptialkostnader	*IVE 2015-2018*	*GSN*		20 106	13 343	2 782
Ökade investeringar		*GSN*		0	2 000	24 000
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**631 362**	**659 643**	**693 235**	**733 667**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				25 761	-870	-1 072
Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd	*Avtal gem nämnd*	*RÄN*		-1 239	-870	-1 072
Behov av extra kapital och avskrivningsbehov senarelagt		*GSN*		-10 000	0	0
Ulleråker		*KS*		37 000	0	0
Årets kommunbidrag infrastruktur, säkerhet, skydd mm			**631 362**	**685 404**	**692 365**	**732 595**

Kultur- och fritidsverksamhet	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**459 623**	**468 728**	**490 804**
Volymuppräkning				6 964	6 876	6 474
Prisuppräkning				14 464	14 268	15 416
Effektivisering				-13 710	-6 368	-10 767
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**467 340**	**483 504**	**501 927**
Riktad nivåpåverkande justering				1 388	7 300	19 900
- Principändring fördelad stabskostnad - Bibliotek (313)		*KTN*		*408*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Fritid, övrigt (32)		*KTN*		*129*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Fritidsgårdar (323)		*KTN*		*197*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Kultur, övrigt (31)		*KTN*		*359*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Kultur, övrigt (31)		*AMN*		*19*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Musik och kulturskola (314)		*KTN*		*186*	*0*	*0*
Flytt av bidrag till Diskrimineringsbyrån från IFN		*KS*		300	0	0
Flytt av bidrag till Diskrimineringsbyrån till KS		*IFN*		-300	0	0
Flytt av bidrag till Uppsala föreningsråd till KS		*IFN*		-735	0	0
Flytt av bidrag till Uppsala föreningsråd från IFN		*KS*		735	0	0
Flytt av drift elljusspår från GSN		*IFN*		500	0	0
Flytt av föreningsstöd bygdegårdar från IFN		*KTN*		443	0	0
Flytt av föreningsstöd bygdegårdar till KTN		*IFN*		-443	0	0
Flytt av hyra reningsverk Hammarskog till GSN		*IFN*		-410	0	0
IFU-arena (innebandy och friidrott), hyreskostnad	*Avtal*	*IFN*		0	4 200	0
Studenternas IP, ombyggnad		*IFN*		0	3 100	4 900
Uppsala arena, hyreskostnad enligt avtal vid ev. uppförande	*IVE 2015-2018*	*IFN*		0	0	15 000
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**459 623**	**468 728**	**490 804**	**521 827**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				2 100	0	0
IFU-arena (innebandy och friidrott), hyreskostnad	*Avtal*	*IFN*		2 100	0	0
Årets kommunbidrag kultur- och fritidsverksamhet			**459 623**	**470 828**	**490 804**	**521 827**

Pedagogisk verksamhet	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**4 291 835**	**4 419 873**	**4 556 093**
Volymuppräkning				90 501	71 616	77 912
Prisuppräkning				135 852	134 745	143 654
Effektivisering				-128 768	-60 141	-100 331
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**4 389 420**	**4 566 093**	**4 677 328**
Riktad nivåpåverkande justering				30 453	-10 000	-10 000
- Principändring fördelad stabskostnad - Fritidshem (421)		*UBN*		*1 420*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Förskola (411)		*UBN*		*8 688*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Förskoleklass (431)		*UBN*		*1 083*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Grundläggande vuxenutbildning (441)		*AMN*		*155*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Grundskola (432)		*UBN*		*12 210*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Grundsärskola (433)		*UBN*		*557*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasial vuxenutbildning mm (442)		*AMN*		*747*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasieskola (434)		*UBN*		*4 459*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasiesärskola (435)		*UBN*		*351*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Pedagogisk omsorg (413)		*UBN*		*415*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - SFI (460)		*AMN*		*529*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Öppen fritidsverks (424)		*KTN*		*105*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Öppen förskola (412)		*UBN*		*99*	*0*	*0*
Effektivisering inom gymnasieskolan	*IVE 2015-2018*	*UBN*		-10 000	-10 000	-10 000
Flytt av skolskjutsplaneringen till UBN		*GSN*		-1 876	0	0
Flytt av skolskjutsplaneringen från GSN		*UBN*		1 876	0	0
Tilläggsbelopp pedagogisk verksamhet		*UBN*		10 000	0	0
Utfasning av vårdnadsbidrag	*IVE 2015-2018*	*UBN*		-2 165	0	0
VITS		*UBN*		1 800	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**4 291 835**	**4 419 873**	**4 556 093**	**4 667 328**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				11 000	11 000	11 000
Riktat statsbidrag, kvalitetspengar i förskolan		*UBN*		11 000	11 000	11 000
Årets kommunbidrag pedagogisk verksamhet			**4 291 835**	**4 430 873**	**4 567 093**	**4 678 328**

Vård och omsorgsverksamhet	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**4 050 875**	**4 184 990**	**4 304 584**
Volymuppräkning				60 637	69 921	75 338
Prisuppräkning				127 457	127 647	135 778
Effektivisering				-120 811	-56 973	-94 830
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**4 118 159**	**4 325 584**	**4 420 870**
Riktad nivåpåverkande justering				66 831	-21 000	-20 500
- Principändring fördelad stabskostnad - Familjerätt 0-20 år (58)		*SCN*		119	0	0
- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, barn och unga (573)		*SCN*		4 772	0	0
- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, ekonomiskt bistånd (574)		*AMN*		3 132	0	0
- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, missbrukarvård mm (571)		*SCN*		1 664	0	0
- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 0-20 år (55)		*OSN*		*1 663*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 21-64 år (55)		*OSN*		*7 899*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 65-w (55)		*OSN*		*1 139*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)		*OSN*		*1 626*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)		*ÄLN*		*1 762*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, äldre 80-w (521)		*ÄLN*		*4 616*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)		*OSN*		*1 750*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)		*ÄLN*		*1 658*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)		*OSN*		*251*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 80 -w (522)		*ÄLN*		*5 744*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 80 -w (522)		*OSN*		*871*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)		*OSN*		*338*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Öppna insatser, äldre (51)		*ÄLN*		*677*	*0*	*0*
Effektivisering inom barn- och ungdomsvård	IVE 2015-2018	SCN		-5 000	-5 000	-5 000
Effektivisering inom bostadssamordning	IVE 2015-2018	SCN		-3 000	-2 000	-1 000
Effektivisering inom äldreomsorg	IVE 2015-2018	ÄLN		-15 000	-15 000	-15 000
Extra satsning funktionsnedsatta		OSN		2 000	0	0
Korrigering av kommunbidrag flytt till ordinärt boende 65-79 år		OSN		-5 231	0	0
Korrigering av kommunbidrag flytt till ordinärt boende 80-w år		OSN		-18 121	0	0
Korrigering av kommunbidrag från särskilt boende 65-79 år		OSN		5 231	0	0
Korrigering av kommunbidrag från särskilt boende 80-w		OSN		18 121	0	0
KS beslut - sysselsättningsinsatser av personer med funktionsnedsättning från AMN till OSN		OSN		10 150	0	0
Omtanken		ÄLN		18 000	0	0
Ökad kapacitet i LSS-boenden		OSN		20 000	0	0
Effektivisering inom bostadssamordning, lägre takt		SCN		0	1 000	500
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**4 050 875**	**4 184 990**	**4 304 584**	**4 400 370**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				0	0	0
Årets kommunbidrag vård och omsorgsverksamhet			**4 050 875**	**4 184 990**	**4 304 584**	**4 400 370**

Särskilt riktade insatser	Beslut	Nämnd	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**141 979**	**130 520**	**133 516**
Volymuppräkning				1 029	815	699
Prisuppräkning				4 433	3 940	4 161
Effektivisering				-4 202	-1 759	-2 906
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**143 240**	**133 516**	**135 470**
Riktad nivåpåverkande justering				-12 720	0	0
- Principändring fördelad stabskostnad - Arbetsmarknad (62)		*AMN*		*1 319*	*0*	*0*
- Principändring fördelad stabskostnad - Flyktingmottagande (61)		*AMN*		*111*	*0*	*0*
Avslutade samverkanslösningar	*IVE 2015-2018*	*AMN*		-6 000	0	0
KS beslut - sysselsättningsinsatser av personer med funktionsnedsättning från OSN till AMN		*AMN*		-10 150	0	0
Navet		*AMN*		2 000	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**141 979**	**130 520**	**133 516**	**135 470**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				11 000	0	0
Kostnadsanpassning för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar		*SCN*		11 000	0	0
Årets kommunbidrag särskilt riktade insatser			**141 979**	**141 520**	**133 516**	**135 470**

Affärsverksamhet	Beslut	Nämnd	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**407**	**10 410**	**10 655**
Volymuppräkning				3	71	61
Prisuppräkning				13	314	332
Effektivisering				-12	-140	-232
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**410**	**10 655**	**10 816**
Riktad nivåpåverkande justering				10 000	0	0
Besöksnäring		*KS*		10 000	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**407**	**10 410**	**10 655**	**10 816**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				0	0	0
Årets kommunbidrag affärsverksamhet			**407**	**10 410**	**10 655**	**10 816**

Kommunledning och gemensam verksamhet	*Beslut*	*Nämnd*	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*				**178 140**	**87 248**	**88 697**
Volymuppräkning				0	0	0
Prisuppräkning				5 522	2 617	2 750
Effektivisering				-5 234	-1 168	-1 920
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet				**178 428**	**88 697**	**89 526**
Riktad nivåpåverkande justering				-91 180	0	0
Effektivisering kommunledningskontoret		*KS*		-10 000	0	0
KF/KS förfogandemedel		*KS*		4 000	0	0
Stiftelsen Jälla egendom		*KS*		100	0	0
Tidigare resultatkrav ändras till lägre kommunbidrag		*KS*		-12 000	0	0
Övergång till utnyckling av stabskostnader till kärnverksamhet		*KS*		*-73 280*	*0*	*0*
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering			**178 140**	**87 248**	**88 697**	**89 526**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav				0	0	0
Årets kommunbidrag kommunledning och gemensam verksamhet			**178 140**	**87 248**	**88 697**	**89 526**

ALLA VERKSAMHETER TOTALT	IVE 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Basbudget *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)*		**9 841 276**	**10 051 109**	**10 368 771**
Volymuppräkning		166 315	156 471	167 586
Prisuppräkning		310 235	306 227	326 627
Effektivisering		-294 058	-136 679	-228 123
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		**10 023 768**	**10 377 128**	**10 634 861**
Riktad nivåpåverkande justering		27 341	-8 357	16 182
Nivåhöjande satsning / effektiviseringskrav		27 341	-8 357	16 182
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		**10 051 109**	**10 368 771**	**10 651 043**
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		49 710	10 136	15 091
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		49 710	10 136	15 091
Årets kommunbidrag alla verksamheter totalt	**9 841 276**	**10 100 819**	**10 378 907**	**10 666 134**

RIKTADE JUSTERINGAR TOTALT (nivåpåverkande och ettåriga)	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Fördelat på verksamheter			
Politisk verksamhet	2 349	6	5 163
Infrastruktur mm	45 830	14 473	25 710
Kultur- och fritidsverksamhet	3 488	7 300	19 900
Pedagogisk verksamhet	41 453	1 000	1 000
Vård och omsorgsverksamhet	66 831	-21 000	-20 500
Affärsverksamhet	10 000	0	0
Särskilt riktade insatser	-1 720	0	0
Kommunledning och gemensam verksamhet	-91 180	0	0
Årets kommunbidrag per verksamhet	**77 051**	**1 779**	**31 273**